

Armoede- en Schuldenmonitor Zwolle 2024

Ontwikkelingen in armoede- en schuldenproblematiek

Opdrachtnemer	Data, Geo & Onderzoek
Versie	Definitief
Datum	29 augustus 2024

Colofon

Conceptrapport Armoede- en Schuldenmonitor 2024

Gemeente Zwolle
Augustus 2024

Opdrachtgever

Maatschappelijke Ontwikkeling, Gemeente Zwolle

Samenstelling

Afdeling Informatievoorziening/ Gemeente Zwolle

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting	6
1 Inleiding	11
1.1 Gebruik van brondata	11
1.2 Leeswijzer	11
Deel I Huishoudens met een laag inkomen in Zwolle	13
2 Huishoudens met een laag inkomen in Zwolle	14
2.1 Definitie armoede	14
2.2 Ontwikkeling in huishoudens met een laag inkomen	14
2.3 Huishoudens met laag inkomen naar huishoudtype	17
2.4 Huishoudens met laag inkomen naar leeftijd hoofdkostwinner	18
2.5 Huishoudens met laag inkomen naar inkomensbron	20
2.6 Huishoudens met laag inkomen naar Zwolse wijken	21
2.7 Kinderen in huishoudens met laag inkomen	22
3 Huishoudens met langdurig laag inkomen in Zwolle	26
3.1 Ontwikkeling in huishoudens met een langdurig laag inkomen	26
3.2 Huishoudens met langdurig laag inkomen naar kenmerken	27
3.3 Huishoudens met langdurig laag inkomen naar inkomensbron	27
3.4 Kinderen in huishoudens met langdurig laag inkomen	28
4 Bereik van inkomensondersteunende regelingen in Zwolle	30
4.1 Uitkeringen	30
4.1.1 Aantal uitkeringen, ontwikkeling en populatie	30
4.1.2 Instroom en uitstroom uitkeringen	32
4.2 Bijzondere bijstand	36
4.3 Zorgkostenregeling	37
4.4 Individuele inkomens toeslag	37
4.5 Participatiefonds	38
4.6 Studietoelage	38
4.7 Energietoelage	39
4.8 Kwijtschelding van gemeentebelasting	39
4.9 Regelingen voor kinderen	40
4.9.1 Kindregeling	40
4.9.2 Sport- en cultuuractiviteiten en vakanties	41
4.9.3 Armoede en gezondheid kinderen	43
4.9.4 Peuterspeelzaal	44
4.9.5 Zwemvangnet	44
4.10 Stichting Noodfonds	45

4.11	Voedselbank	45
Deel II Schuldenproblematiek in Zwolle		47
5	Omvang en ontwikkeling schuldenproblematiek	48
5.1	Definitie schuldenproblematiek	48
5.2	Omvang en ontwikkeling hulpvraag OpOrde	48
5.3	Omvang en ontwikkeling hulpvraag Schulddienstverlening	49
5.4	Gemiddelde schuldenlast bij schuldregelingen	50
5.5	Aandeel schulden uitbetaald aan schuldeiser	50
5.6	Aantal schuldeisers	51
5.7	Meest voorkomende schuldeisers	51
5.8	Beslagleggingen op bijstandsuitkeringen	52
5.9	Huisuitzettingen	53
5.10	Crisisaanvragen	53
5.11	Gebruik bijzondere bijstand voor beschermingsbewind	54
5.12	Betaalgedrag en risicoprofiel	54
6	Bereik van ondersteuning bij geldzorgen in Zwolle	56
6.1	Bereik inzet op voorkomen van geldproblemen	56
6.1.1	Bezoek website Geldfit.nl	56
6.1.2	Gebruik geldplannen Nibud	57
6.1.3	Gebruik instrument BerekenUwRecht	58
6.1.4	Deelname Week van het Geld	59
6.1.5	Vroegsignalering	60
6.1.6	Gebruik Financieel Spreekuur Deltion College	61
6.2	Bereik ondersteuning bij geldproblemen	61
6.2.1	Bereik schulddienstverlening	61
6.2.2	Bereik Perspectieffonds	64
6.2.3	Bezoek website Mijn Geldzaken	64
6.2.4	Doorlooptijden schulddienstverleningstrajecten	65
7	Kenmerken inwoners aangemeld schulddienstverlening	66
7.1	Type huishouden	66
7.2	Leeftijd	66
7.3	Wijk	67
8	Ondernemers en schulden	68
8.1	Faillissementen van bedrijven en instellingen	68
8.2	Gebruik Bbz door ondernemers	68
8.3	Bereik schulddienstverlening ondernemers	69

Bijlage 1 Gebruikte databronnen	71
Bijlage 2 Verklarende begrippenlijst	72
Bijlage 3 Grafieken huishoudens inkomen tot 130% sociaal minimum	75
Bijlage 4 Tabel huishoudens met laag inkomen	81
Bijlage 5 Grafieken huishoudens langdurig inkomen tot 130% sociaal minimum	82
Bijlage 6 Tabel huishoudens met langdurig laag inkomen	84
Bijlage 7 Tabellen uitkeringen	85

Samenvatting

Om een effectief armoede- en schuldenbeleid voor de inwoners van Zwolle te maken, volgt de gemeente Zwolle de ontwikkelingen in de armoede- en schuldenproblematiek. Elk jaar wordt een rapportage opgesteld met de resultaten van deze monitoring.

Ontwikkelingen armoedeproblematiek in Zwolle

Deel I van deze rapportage gaat in op de armoedeproblematiek in Zwolle. Hoofdstukken 2 en 3 gaan over de huishoudens (en personen) met lage inkomens (tot 110% en 130% van het sociaal minimum). Deze gegevens zijn afkomstig uit het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV) van het CBS. Het peiljaar is 2021, tenzij anders vermeld. Regelmatig worden ook de voorlopige cijfers van 2022 gepresenteerd. Meer recente cijfers zijn niet beschikbaar.¹

Het aantal huishoudens met een laag inkomen is licht afgenomen

De cijfers laten zien dat het aandeel huishoudens met een laag inkomen (tot 110% en 130% van het sociaal minimum) tussen 2020 en 2021 is afgenomen, respectievelijk van 10,7% naar 10,3% en van 15,9% naar 15,2%. Ook laten de voorlopige cijfers zien dat tussen 2021 en 2022 dit aandeel verder zal dalen. Deze ontwikkeling is in lijn met de landelijke trend. De cijfers laten ook zien dat het aandeel Zwolse kinderen dat in een huishouden met een laag inkomen (tot 110% en 130% van het sociaal minimum) woont, sinds 2016 daalt van respectievelijk 8,8% in 2016 naar 7,0% in 2021 en 12,2% in 2016 naar 10,8% in 2021.

Er is meer gebruik gemaakt van Zwolse inkomensregelingen voor kinderen

We zien dat meer gebruik is gemaakt van Zwolse inkomensregelingen voor kinderen tussen 2022 en 2023. Dit is deels een gevolg van de verruiming van de inkomens- en/of leeftijdsgrenzen in deze regelingen. Ook is extra ingezet op het bereiken van de doelgroep.

Ontwikkelingen schuldenproblematiek in Zwolle

Deel II van de monitor gaat in op de schuldenproblematiek in Zwolle. Hiervoor worden veelal gegevens gebruikt uit gemeentelijke bronnen met als peiljaar 2023, tenzij anders vermeld.

Mensen met financiële zorgen vinden eerder de weg naar hulp

Uit deze cijfers komt een beeld naar voren dat de inspanningen om mensen met schulden eerder in beeld te krijgen, z'n vruchten begint af te werpen. Het lijkt er op dat mensen de weg naar hulp bij financiële zorgen eerder vinden. Zo hadden de spreekuren van Op Orde en het Deltion College in 2023 de hoogste bezoekersaantallen sinds jaren. Ook zijn meer inwoners met schulden geholpen met het Perspectieffonds en meer inwoners benaderd in het kader van vroegsignalering als in 2023.

¹ Het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek wordt jaarlijks door het CBS uitgevoerd. De cijfers op gemeenteniveau komen pas (veel) later beschikbaar. Zodoende rapporteren we in deze monitor cijfers van 2020 en voorlopige cijfers van 2021.

Cijfers duiden op een toename van mensen met financiële problemen

De cijfers van Geldfit laten zien dat het aandeel Zwolse huishoudens dat een groot risico loopt om problematische schulden te krijgen, is gestegen. In 2023 waren er dan ook meer aanvragen voor schulddienstverlening dan in het jaar ervoor. Verder zien we dat de gemiddelde schuldenlast van inwoners met een schuldregeling in 2023 het hoogst was sinds jaren.

Er zijn meer ondernemers bereikt

Tot slot zien we dat, in lijn met de landelijke ontwikkelingen, ondernemers met financiële problemen steeds beter worden bereikt.

Hieronder wordt in detail een samenvatting gegeven van zowel de armoede- als de schuldenproblematiek in Zwolle.

Deel I Huishoudens met een laag inkomen in Zwolle

Huishoudens met een laag inkomen

- De voorlopige cijfers duiden op een daling in het aandeel huishoudens met een laag inkomen. Deze ontwikkeling is in lijn met de landelijke trend.
- Zwolle heeft in 2021 circa 5.900 huishoudens (exclusief studenten) met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Dat is 10,3% van de huishoudens in Zwolle, wat een kleiner aandeel is dan in 2020 (10,7%). Huishoudens met een laag inkomen zijn verhoudingsgewijs vaak eenpersoonshuishoudens (73%).
- Het grootste deel (70%) van de huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum in Zwolle heeft een hoofdkostwinner in de leeftijd van 25 t/m 64 jaar. De leeftijdsverdeling van de huishoudens met een laag inkomen verschilt niet met die van de Zwolse bevolking.
- Van de huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum heeft ruim de helft (54%) een uitkering bestaande uit een sociale voorziening als bron van inkomen en 8% een inkomen uit arbeid.
- Huishoudens met een laag inkomen zijn relatief vaak te vinden in de wijken Diezerpoort (18%) en Holtenbroek (16%).
- In Zwolle wonen 26.300 kinderen, waarvan ruim 1.800 kinderen in een huishouden met een laag inkomen wonen (7,0%). Dit aandeel vertoont een dalende trend (in 2016 was dit 7,8%). Het overgrote deel van de kinderen uit deze huishoudens woont in een eenoudergezin.

Huishoudens met een langdurig laag inkomen

- In 2021 telt Zwolle 3.400 huishoudens met een langdurig laag inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Dat is ruim de helft (58%) van alle 5.900 huishoudens met een laag inkomen tot 110% van het sociaal minimum. In 2021 waren er 5.400 huishoudens met een langdurig laag inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Dat is 69% van alle huishoudens met een laag inkomen tot 130% van het sociaal minimum.
- Van alle Zwolse huishoudens in 2021 behoort 6,2% tot de huishoudens met een langdurig laag inkomen. Dit percentage is iets lager dan in 2020 (6,3%).

- In Zwolle wonen in 2021 ongeveer 1.000 kinderen in een huishouden met een langdurig laag inkomen. Dit is 4,0% van alle kinderen. Dit percentage is iets hoger dan in 2020 (3,9%).

Gebruik van Zwolse inkomensregelingen

- Het aantal bijstandsuitkeringen in Zwolle neemt iets toe in 2023: van 3.400 begin 2023 tot bijna 3.500 bijstandsuitkeringen begin 2024.
- De instroom in uitkeringen van de gemeente Zwolle is in 2023 groter dan in 2022. De uitstroom neemt al een aantal jaren af. In 2023 is de instroom (847) groter dan de uitstroom (677).
- In 2023 maken ongeveer 2.200 huishoudens gebruik van bijzondere bijstand. Dit aantal nam af tussen 2021 en 2023.
- In 2023 wordt bijna 1.300 keer de zorgkostenregeling toegekend vanwege hoge zorgkosten en ongeveer 2.100 keer voor de vergoeding van het eigen risico. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met 2022.
- In 2023 maken circa 2.600 huishoudens gebruik van de individuele inkomenstoeslag. Dit aantal is vergelijkbaar met voorgaande jaren.
- Het aantal toekenningen voor het Participatiefonds is in 2023 bijna 2.800. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.
- In 2023 ontvangen 252 studenten een studietoeslag. Dit is meer dan in 2022 toen 180 studenten deze toeslag ontvingen.
- De Energietoeslag 2023 is bijna 7.900 keer verstrekt. Dat is minder vaak dan de Energietoeslag 2022 die bijna 10.600 keer is verstrekt. De afname in het aantal toekenningen komt door de daling van de energieprijzen. Verder geldt voor de Energietoeslag 2023 dat studenten en jongeren tot 21 jaar zijn uitgesloten. Zij konden de Energietoeslag 2022 wel aanvragen.
- In 2023 is aan ongeveer 3.800 huishoudens kwijschelding van de gemeentebelasting verleend. Dit is iets meer dan in 2022 maar iets minder dan in 2020 en 2021.
- In 2023 zijn circa 1.100 aanvragen voor de Kindregeling toegekend. Daarmee zijn ruim 2.000 kinderen en jongeren bereikt. Dit is meer dan in 2021 en 2022. Deze toename komt door de verruiming van de inkomensgrens, de vereenvoudiging van de regeling en de extra inzet op de bekendheid van de regeling.
- Er zijn in 2023 781 kinderen en jongeren geholpen door het Jeugdfonds Sport. Dit is meer dan in voorgaande jaren. Dit is een gevolg is van de verruiming van de leeftijdsgrens (4 tot en met 23 jaar) en de extra inzet op het bereiken van kinderen.
- Acht Zwolse scholen waren aangesloten bij het Jeugdeducatiefonds in 2023. Deze scholen hebben 133 aanvragen gedaan voor ondersteuning aan zowel individuele kinderen als groepen. Daarnaast maakten 14 scholen gebruik van de mogelijkheid om een ontbijt of lunch aan te bieden.
- In 2023 zijn 40 gezinnen en 36 alleenstaanden met een bijdrage van Stichting Weekje Weg op vakantie geweest. Dit is evenveel als in 2022. Tien kinderen zijn mee geweest met een zeilkamp van de Ruime Wind. Dit zijn er minder dan in voorgaande jaren.
- In 2023 zijn 204 kinderen en jongeren uit huishoudens met een laag inkomen financieel ondersteund middels de regeling Armoede en gezondheid kinderen. Dat zijn er fors meer dan de 126 die in 2022 deze ondersteuning kregen. Dit komt waarschijnlijk mede door een verruiming van de leeftijdsgrens (tot 18 jaar) en inkomensgrens (130% van het sociaal minimum).

- 170 peuters kregen in 2023 gratis peuteropvang. Dit aantal ligt hoger dan in 2022 (142) en is vergelijkbaar met 2021 (167).
- In 2023 hebben 358 kinderen gebruik gemaakt van het Zwemvangnet. Dit aantal is vergelijkbaar met dat in 2022 (365).
- Voor het Noodfonds zijn in 2023 269 aanvragen toegekend. Dit is het hoogste aantal sinds 2019. Het aantal aanvragen is weer op hetzelfde niveau als voor de coronajaren.
- Gemiddeld maakten in 2023 351 huishoudens uit Zwolle, Dalfsen en Nieuwleusen gebruik van de Voedselbank. Het gebruik nam in de loop van 2023 af, na een forse stijging tussen half 2022 en begin 2023 als gevolg van de hoge energieprijzen.

Deel II Schuldenproblematiek in Zwolle

Omvang en samenstelling problematische schulden

- In 2023 bezochten 3.600 Zwolse inwoners een inloopspreekuur van Op Orde. Dat is meer dan in 2022 (3.200) en 2021 (2.500). De Sociaal Raadlieden hielpen 326 inwoners met schulden. Dat is meer dan in 2022 (228).
- Er waren 308 aanvragen voor schulddienstverlening in 2023. Dat is meer dan in 2022 toen er 270 aanvragen waren. Deze toename is in lijn met de landelijke trend
- De gemiddelde schuldenlast van inwoners voor wie een schuldregeling is opgestart, was in 2023 ongeveer €35.000. Dit is hoger dan het gemiddelde in 2022 (€25.000) en de gemiddelden in de jaren daarvoor. Het ligt onder het landelijk gemiddelde.
- De Belastingdienst is de meest voorkomende schuldeiser van Zwolse inwoners die schulddienstverlening ontvangen, gevolgd door zorgverzekeraar Zilveren Kruis Achmea en het Centraal Justitieel Incasso Bureau.
- Bij 433 inwoners is geprobeerd beslag te leggen op de bijstandsuitkering. Dit is het laagste aantal in de afgelopen vijf jaar.
- In 2023 zijn zeven huizen ontruimd. Dit is een kleiner aantal dan in voorgaande jaren.
- Er zijn 9 crisisaanvragen gedaan in 2023. Dit is evenveel als in 2022.
- In 2023 hebben bijna 1.400 inwoners bijzondere bijstand gebruikt voor de bekostiging van het beschermingsbewind. Dit aantal daalt sinds 2021.
- Het aandeel inwoners in Zwolle dat een groot risico loopt op schulden, afgeleid uit hun betaalgedrag, is gestegen (van 33% in 2022 naar 43% in 2023). Het aandeel huishoudens met een laag risico is juist kleiner geworden (van 36% in 2022 naar 27% in 2023).

Bereik informatie en ondersteuning

- Het aantal Zwolse inwoners dat in 2023 de website Geldfit heeft bezocht, is met bijna 6.000 lager dan in 2022 (7.400) maar nog altijd hoger dan in de jaren 2018 t/m 2021.
- Het gebruik van de geldplannen van het Nibud door Zwolse inwoners neemt ieder jaar toe.
- Het online instrument BerekenUwRecht werd in 2023 door bijna 1.600 Zwolse inwoners gebruikt. Dit is minder dan in 2022. In de jaren 2020 t/m 2022 nam het gebruik juist flink toe.

- In 2023 namen 15 Zwolse basisscholen deel aan de Week van het Geld. Dit aantal is vergelijkbaar met de voorgaande jaren.
- Naar aanleiding van vroegsignalen bij betalingsachterstanden zijn in 2023 bijna 3.000 huishoudens benaderd met een hulpaanbod. Dat is een stijging ten opzichte van 2022 toen bijna 2.600 huishoudens werden benaderd, en de twee jaren daarvoor.
- Het financieel spreekuur van het Deltion College wordt steeds vaker bezocht door studenten. In 2023 waren het er 771. In 2022 waren het er 700 en in de jaren 2019-2021 lag het aantal rond de 600.
- Het aantal mensen dat budgetbeheer ontving in 2023 via de gemeente Zwolle was 276. Dat is een hoger aantal dan in 2022 (240) maar een lager aantal dan in de jaren 2018-2020. Het aantal statushouders dat budgetbeheer ontvangt is in 2023 113, wat minder is dan in 2022, maar nog altijd meer dan in de jaren 2018-2021.
- Bij de schuldregelingen zien we een verschuiving: het aantal schuldbemiddelingen neemt elk jaar af (5 in 2023), terwijl de inzet van saneringskredieten juist toeneemt (109 in 2023).
- In 2023 werden 35 mensen geholpen met het Perspectieffonds. Dit is meer dan in 2022 (19).
- In 2023 werd de gemeentelijke website Mijn Geldzaken door ruim 36.000 mensen bezocht. Dit aantal is vergelijkbaar met dat in de jaren 2020 en 2021, maar hoger dan dat in 2022, wat waarschijnlijk een gevolg is van de gestegen energieprijzen.
- De gemiddelde wachttijd tussen de aanmelding bij Schulddienstverlening en het intakegesprek was in 2023 14 dagen. Dit is de kortste wachttijd sinds 2018. De gemiddelde tijd tussen de intake en de beschikking met plan van aanpak is in 2023 25 dagen. Dat is één dag korter dan in 2022 (26).

Schuldenaarsprofiel

- Inwoners met schulden die zich hebben aangemeld bij de afdeling Schulddienstverlening, wonen relatief vaak in een eenpersoonshuishouden (40%) en zijn relatief vaak tussen de 25 en 45 jaar oud (53%).
- In 2023 was 21% van de mensen die zich had aangemeld bij de afdeling Schulddienstverlening 18 tot 25 jaar.
- Inwoners met schulden die ondersteuning ontvangen wonen relatief vaak in Diezerpoort (24%) en Holtenbroek (17%).

Ondernemers en schulden

- Het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen in Overijssel is in 2023 hoger dan in 2021 en 2022. Ook landelijk is een stijging gaande, na de daling als gevolg van de coronacrisis.
- Het aantal Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen) aanvragen is tussen 2022 en 2023 flink afgenomen. Tussen 2021 en 2022 was het aantal Bbz aanvragen juist flink gestegen door de tijdelijke aanpassing van het Bbz voor ondernemers die na afloop van de Tozo nog last hadden van corona gerelateerde problemen.
- In 2023 hielp de afdeling Schulddienstverlening 70 ondernemers. Dit is meer dan in 2022 (45) en 2021 (10). Daarnaast zijn er 114 ondernemers geholpen door Over Rood wat ook een flinke stijging is ten opzichte van 2022 (42) en 2021 (13).

1 Inleiding

Net als voorgaande jaren, geeft de Armoede en Schulden Monitor van de gemeente Zwolle inzicht in de omvang van de groep huishoudens met lage inkomens en de schuldenproblematiek in Zwolle. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met de landelijke ontwikkelingen op dit gebied.

De armoede- en schuldenproblematiek stond de afgelopen jaren volop in de schijnwerpers, onder meer door de inflatie en de energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Ook de toeslagenaffaire heeft bijgedragen aan de toegenomen aandacht voor dit onderwerp. Bestaanszekerheid is op dit moment dan ook één van de belangrijkste politieke thema's.

De recente landelijke ontwikkelingen

Het aantal mensen in armoede daalt in 2024 en 2025. Dat verwacht het CPB in een nieuwe raming. Het CPB hanteert het niet-veel-maar-toereikendcriterium als armoedegrens. In 2023 leefde 4,6% van de bevolking onder de armoedegrens. In 2025 is dat naar verwachting 4,1%. Ook het percentage kinderen in armoede daalt, van 5,8% in 2023 naar 4,6% in 2025. Na 2025 stijgt de armoede wel weer licht, is de verwachting. In de raming zijn maatregelen uit het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet meegenomen, voor zover ze duidelijk genoeg waren..²

Het aantal huishoudens met problematische schulden in Nederland was in 2023 8,8%. Dit is hoger dan de gemiddelde 8% in de jaren 2015-2022. Volgens het CBS komt deze toename met name door een stijging van problematische schulden bij de belastingdienst, wat vermoedelijk een gevolg is van de uitgestelde invordering van de coronaschulden van ondernemers bij de Belastingdienst.³

Landelijk nam het aantal aanvragen voor schulddienstverlening ook toe tussen 2022 en 2023. Verder laten de landelijke cijfers zien dat steeds meer ondernemers aankloppen bij de gemeentelijke schulddienstverlening.⁴

1.1 Gebruik van brondata

De gegevens in het armoede en schulden gedeelte van de monitor zijn afkomstig uit verschillende bronnen. Cijfers over bijvoorbeeld de aantallen huishoudens met een laag inkomen en hun kenmerken, worden beschikbaar gesteld door het CBS. Voor het inzicht in het gebruik van lokale inkomensregelingen maken we gebruik van de gemeentelijke registraties en die van onze partners. Voor een beeld over de schuldenproblematiek in Zwolle maken we gebruik van de registraties van een aantal landelijke partijen, zoals Nibud en Geldfit, de gemeentelijke registraties en registraties van partners. Een gedetailleerd overzicht van de gebruikte databronnen is in bijlage 1 te vinden.

1.2 Leeswijzer

In deel I van deze monitor worden de ontwikkelingen in het aantal huishoudens met een laag inkomen en hun aandeel in de totale Zwolse bevolking in beeld gebracht.

² Rijksoverheid (25-6-2024). Voortgang aanpak geldzorgen, armoede en schulden. Nieuwsbericht. Zie: www.rijksoverheid.nl

³ Rijksoverheid (19-12-2023). Voortgang aanpak geldzorgen, armoede en schulden. Nieuwsbericht. Zie: www.rijksoverheid.nl

⁴ NVVK Jaarverslag 2023

Daarnaast worden kenmerken van deze huishoudens, zoals het type huishouden, leeftijd en inkomensbron, gepresenteerd (hoofdstukken 2 en 3). Vervolgens wordt het bereik van de regelingen waar huishoudens met een laag inkomen in Zwolle gebruik van kunnen maken, geschetst (hoofdstuk 4).

In deel II van de monitor wordt ingegaan op de schuldenproblematiek in Zwolle. Er wordt inzicht gegeven in de omvang en de ontwikkeling ervan (hoofdstuk 5). Daarna laten we zien in hoeverre er gebruik wordt gemaakt van voorzieningen om geldproblemen te voorkomen en op te lossen (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 worden de kenmerken van inwoners die zich hebben aangemeld bij de afdeling Schulddienstverlening op een rij gezet. Deze worden vervolgens vergeleken met de kenmerken van alle Zwolse inwoners. In hoofdstuk 8 ten slotte wordt ingegaan op de schuldenproblematiek van ondernemers en hun gebruik van schulddienstverlening.

Deel I Huishoudens met een laag inkomen in Zwolle

2 Huishoudens met een laag inkomen in Zwolle

In dit hoofdstuk presenteren we de gegevens over de huishoudens (of personen) met een laag inkomen in Zwolle. Nagenoeg alle gegevens in dit hoofdstuk zijn afkomstig uit het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV) van het CBS. Het peiljaar is 2021, tenzij anders vermeld. Regelmatig worden ook de voorlopige cijfers van 2022 gepresenteerd. Meer recente cijfers zijn niet beschikbaar⁵.

In dit hoofdstuk wordt regelmatig verwezen naar bijlage 3, waarin aanvullende informatie staat over huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. In bijlage 4 staat een overzichtstabel met kenmerken van de huishoudens in Zwolle en Nederland met een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum.

2.1 Definitie armoede

In deze monitor spreken we over huishoudens met een laag inkomen. Hiermee bedoelen we huishoudens met een inkomen tot 110% of tot 130% van het sociaal minimum gedurende minimaal 1 jaar.

Sociaal minimum

Het sociaal minimum is gelijk aan de hoogte van de bijstandsuitkering (tot aan de pensioengerechtigde leeftijd) en de AOW (vanaf de pensioengerechtigde leeftijd). Zie voor de huidige normbedragen bijlage 2, tabel B2.3.

Inkomstenbron

Deze bedragen gelden voor alle typen inkomens, dus zowel inkomen uit arbeid of onderneming als inkomen uit een uitkering. Het gaat dus niet alleen over huishoudens met een bijstandsuitkering of AOW, maar ook over huishoudens met een inkomen uit arbeid.

Verder worden ook de mensen met een schuldregeling tot de doelgroep huishoudens met een laag inkomen gerekend omdat zij van een laag bedrag moeten rondkomen.

Langdurig laag inkomen

Wanneer huishoudens *minimaal 3 jaar* een inkomen hebben tot 110% van het sociaal minimum, worden zij in Zwolle tot de huishoudens met een *langdurig* laag inkomen gerekend. Hiermee hanteert de gemeente Zwolle een andere definitie dan het CBS dat bij een *langdurig* laag inkomen uitgaat van *minimaal 4 jaar een inkomen tot 110% of 130% van het sociaal minimum*.

Inkomensgrens

Omdat voor steeds meer gemeentelijke regelingen 130% van het sociaal minimum als inkomensgrens wordt gehanteerd, laten we sinds 2023 ook de ontwikkelingen zien voor huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.

2.2 Ontwikkeling in huishoudens met een laag inkomen

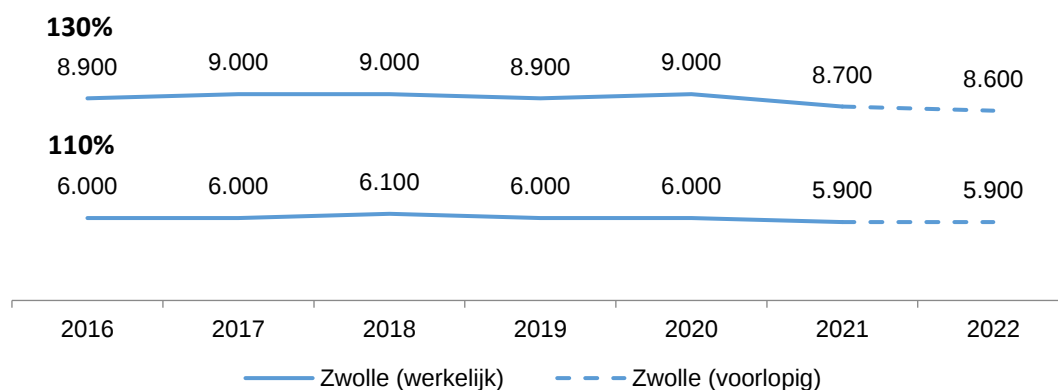
In figuur 2.1 is te zien dat het aantal huishoudens met tenminste één jaar een laag inkomen iets is gedaald. Dit geldt zowel voor het aantal huishoudens met een inkomen

⁵ Het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek wordt jaarlijks door het CBS uitgevoerd. De cijfers op gemeenteniveau komen pas (veel) later beschikbaar. Zodoende rapporteren we in deze monitor cijfers van 2021 en voorlopige cijfers van 2022.

tot 110% van het sociaal minimum als voor het aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.

Daarnaast laten de voorlopige cijfers van 2022 een verdere daling zien voor wat betreft het aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Het aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum lijkt niet te wijzigen tussen 2021 en 2022.

Figuur 2.1 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum, 2016-2022

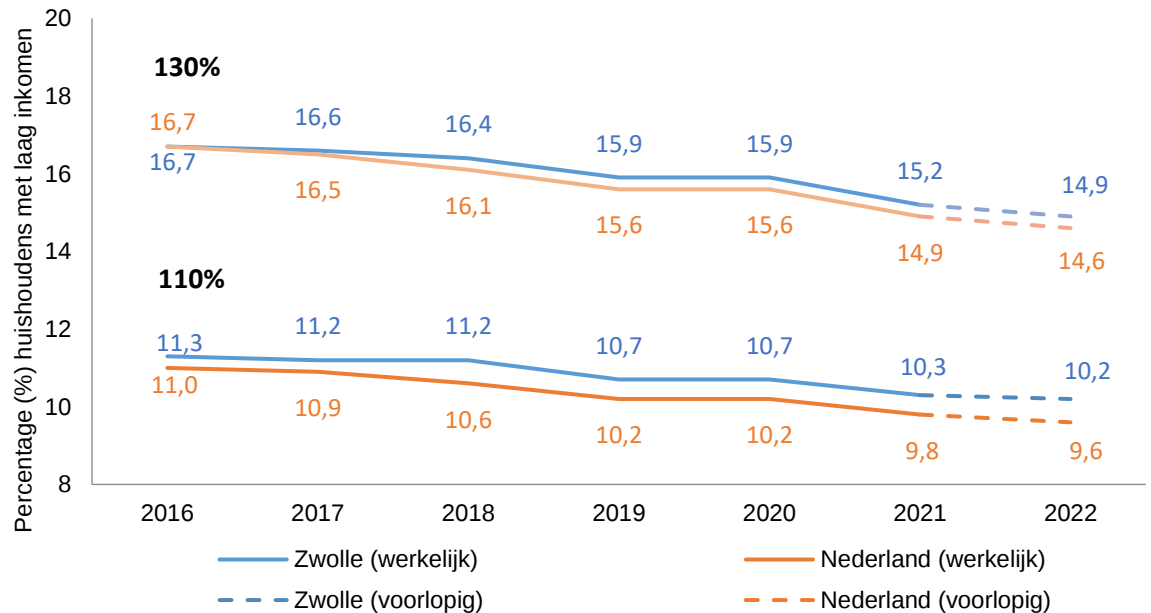

Bron: CBS IIV

In figuur 2.2 is te zien dat in 2021 10% van de Zwolse huishoudens een inkomen tot 110% van het sociaal minimum had. Ongeveer 15% had een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Verder is in figuur 2.2 te zien dat beide percentages zijn gedaald tussen 2020 en 2021. De voorlopige cijfers laten zien dat deze daling waarschijnlijk doorzet.

In vergelijking met de landelijke cijfers heeft Zwolle een iets groter aandeel huishoudens met een laag inkomen. Dit geldt overigens voor veel (middel)grote steden en komt mede doordat (middel)grote steden relatief veel eenpersoonshuishoudens hebben.

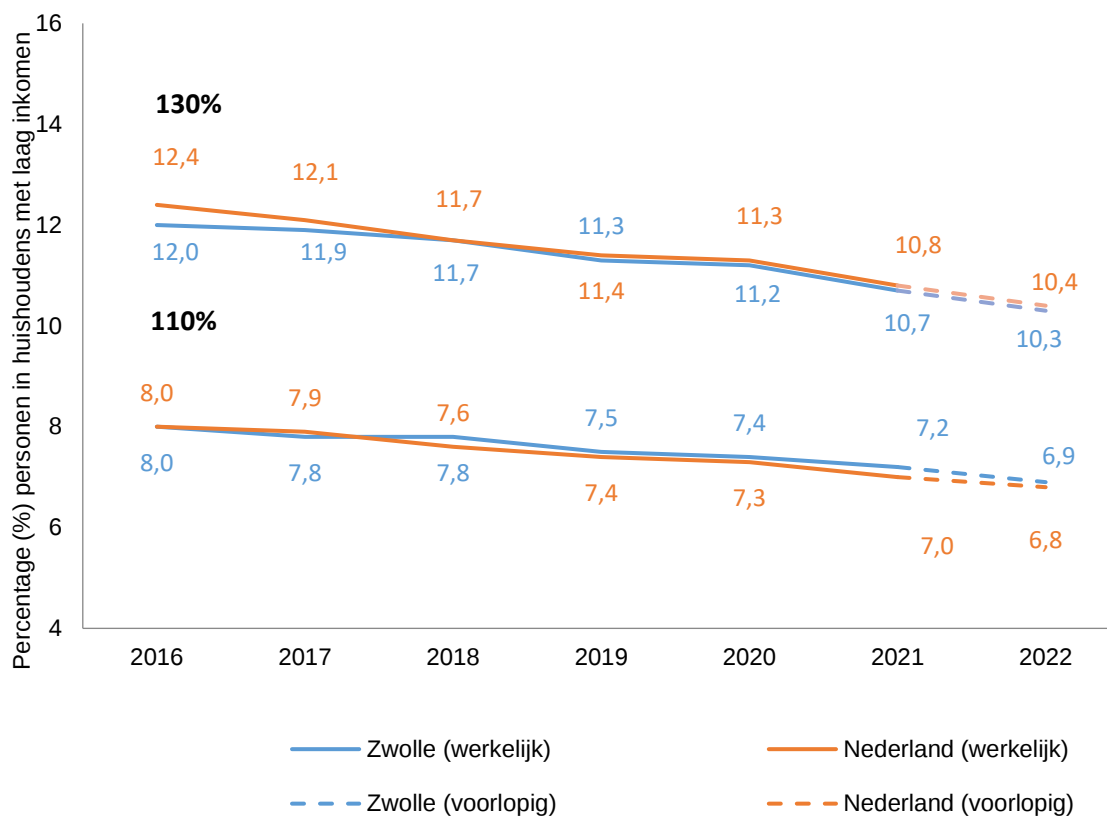
Figuur 2.2 Ontwikkeling percentage huishoudens met een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum, 2016-2022

Bron: CBS IIV

We hebben de ontwikkeling in het percentage personen in huishoudens met een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum in Zwolle in kaart gebracht. Ook hebben we deze percentages vergeleken met de landelijke cijfers. In figuur 2.3 is te zien dat ook het percentage personen in huishoudens met een laag inkomen, daalt. Dit geldt zowel voor de groep tot 110% als de groep tot 130% van het sociaal minimum. Ook de voorlopige cijfers laten een daling zien. Verder is in de figuur te zien dat de percentages personen in Zwolse huishoudens met een laag inkomen nagenoeg overeenkomen met de landelijke percentages.

Figuur 2.3 Ontwikkeling percentage personen in huishoudens met een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum, 2016-2022

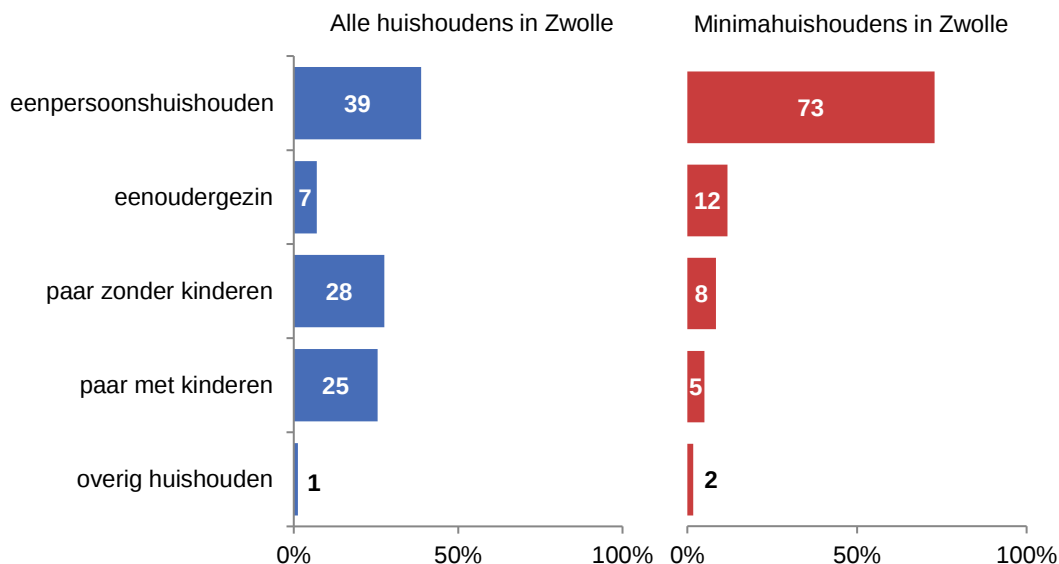
Bron: CBS IIV

2.3

Huishoudens met laag inkomen naar huishoudtype

Huishoudens met een laag inkomen zijn verhoudingsgewijs vaak eenpersoonshuishoudens. Bijna driekwart van de huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum zijn eenpersoonshuishoudens (73%), terwijl slechts 39% van alle Zwolse huishoudens een eenpersoonshuishouden is (zie figuur 2.4). Ook eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd onder de huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum: 12% van deze huishoudens is een eenoudergezin, terwijl slechts 7% van alle Zwolse huishoudens een eenoudergezin is. Paren (zonder of met kinderen) zijn juist ondervertegenwoordigd onder de huishoudens met een laag inkomen: van de huishoudens met laag inkomen is 13% een paar (zonder of met kinderen), terwijl 53% van alle Zwolse huishoudens een paar (zonder of met kinderen) is. Eenzelfde soort beeld zien we bij huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum (zie figuur B3.1 in bijlage 3).

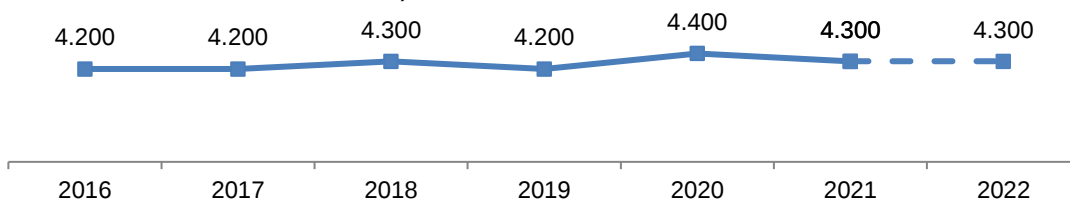
Figuur 2.4 Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum naar huishoudtypen, 2021

Bron: CBS IIV

Kijken we naar de aantallen dan zien we dat het *aantal* eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum iets is afgenomen tussen 2020 en 2021 (zie figuur 2.5). Bij eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum is een vergelijkbaar beeld zichtbaar (zie figuur B3.2 in bijlage 3).

Figuur 2.5 Ontwikkeling aantal eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum, 2016-2022

Bron: CBS IIV

2.4

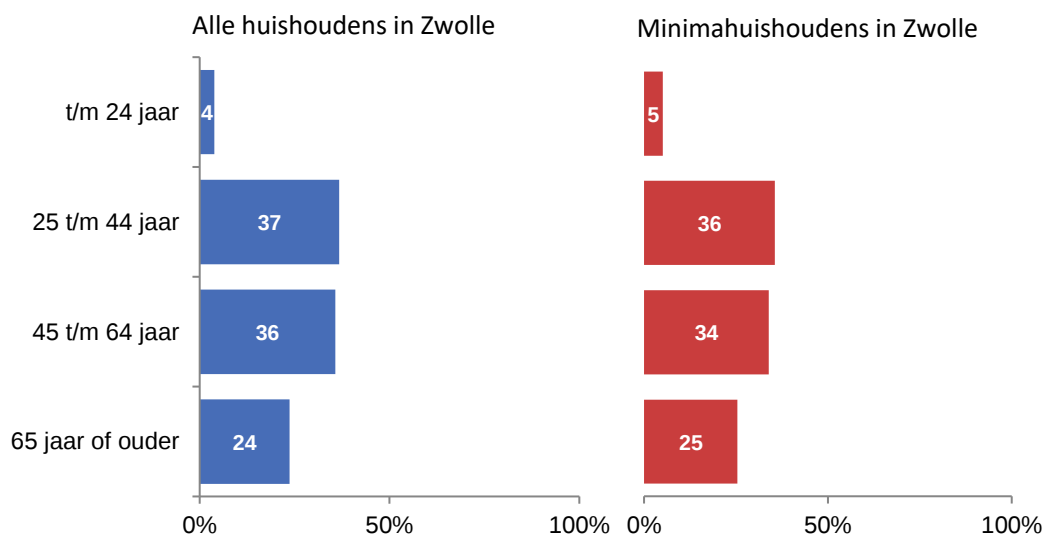
Huishoudens met laag inkomen naar leeftijd hoofdkostwinner

In figuur 2.6 staat de verdeling van huishoudens met een laag inkomen over de leeftijdsgroepen. Het grootste deel (70%) van de huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum in Zwolle heeft een hoofdkostwinner⁶ in de leeftijd van 25 t/m 64 jaar. De leeftijdsverdeling komt grotendeels overeen met die van de Zwolse bevolking.

⁶ Het CBS hanteert als definitie voor hoofdkostwinner: de persoon in het huishouden met de belangrijkste sociaaleconomische positie. Daarbij wordt gekeken naar het inkomen, de inkomensbron en de samenstelling van het huishouden. Zie voor nadere uitleg van dit begrip bijlage 2.

Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum hebben relatief vaak een hoofdkostwinner die 65 jaar of ouder is (32% t.o.v. 24%), zie figuur B3.3 in bijlage 3.

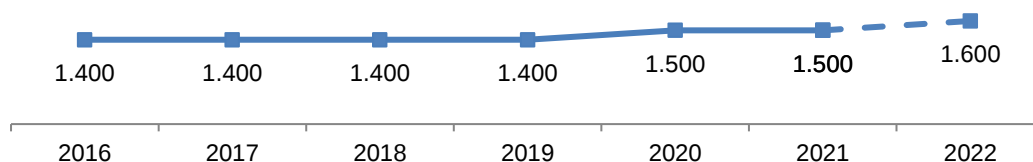
Figuur 2.6 Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum naar leeftijd hoofdkostwinner, 2021

Bron: CBS IIV

De verdeling van de huishoudens naar leeftijdsgroepen is nauwelijks gewijzigd sinds 2016. Kijken we naar de aantallen (zie figuur 2.7), dan zien we dat het aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum met een hoofdkostwinner van 65 jaar of ouder iets toeneemt tussen 2019 en 2022. Bij huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum zien we juist een afname tussen 2020 en 2021 (zie figuur B3.5 in bijlage 3).

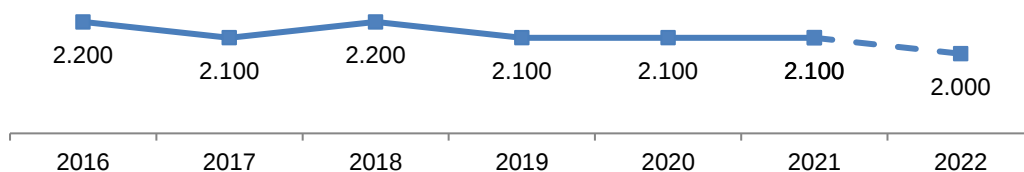
Figuur 2.7 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum met hoofdkostwinner in leeftijd 65 jaar en ouder, 2016-2022

Bron: CBS IIV

In figuur 2.8 is te zien dat het aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum met een hoofdkostwinner tussen 25 en 45 jaar tussen 2019 en 2021 stabiel is. De voorlopige cijfers laten een daling zien tussen 2021 en 2022. Bij de huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum met een hoofdkostwinner tussen 25 en 45 jaar zien we eenzelfde beeld (zie figuur B3.4 in bijlage 3).

Figuur 2.8 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum met hoofdkostwinner in leeftijd 25-45 jaar, 2016-2022

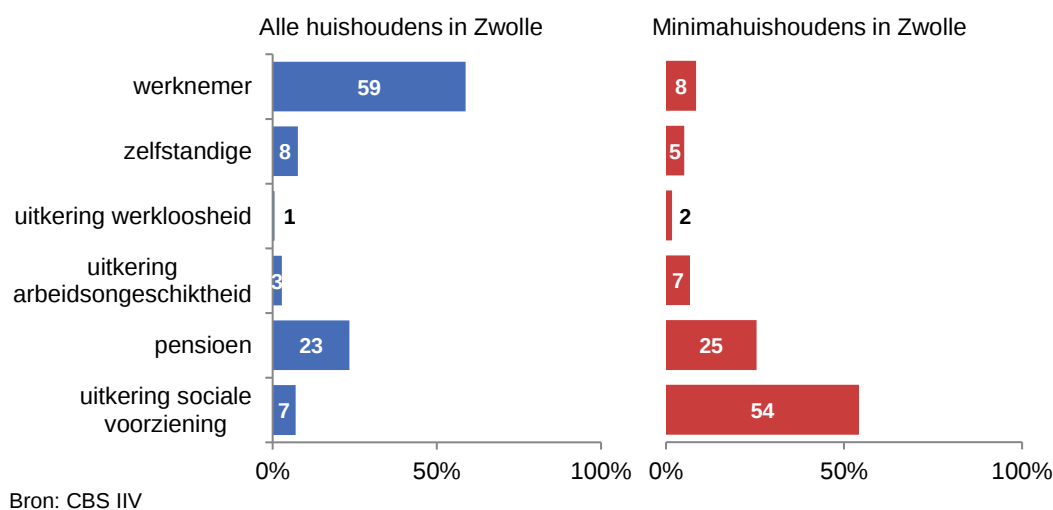
Bron: CBS IIV

2.5

Huishoudens met laag inkomen naar inkomensbron

Van de huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum heeft ruim de helft (54%) een uitkering op grond van een sociale voorziening⁷ als voornaamste bron van inkomen (zie figuur 2.9). Ter vergelijking: van alle Zwolse huishoudens heeft 7% een uitkering in de vorm van een sociale voorziening. Verder zien we dat een relatief klein deel van de huishoudens met een laag inkomen een inkomen uit arbeid heeft (8%), terwijl 59% van alle huishoudens in Zwolle een inkomen uit arbeid heeft. Als we de huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum vergelijken met alle huishoudens in Zwolle, zien we een zelfde beeld. Vergeleken met de huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum, hebben de huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum iets vaker een inkomen uit een dienstverband (14%). Ook ontvangen ze wat vaker een pensioen (32%) en minder vaak een uitkering sociale voorziening (41%). Zie figuur B3.6 in bijlage 3.

Figuur 2.9 Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum naar inkomensbronnen, 2021

Bron: CBS IIV

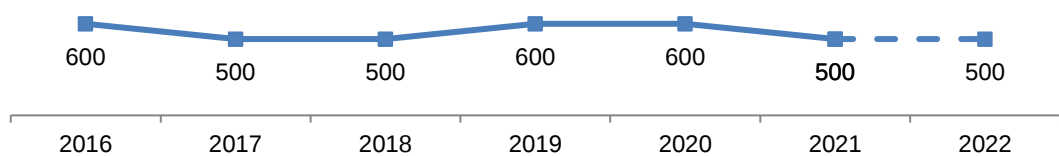
We zien vergeleken met 2020 een afname van het *aantal* huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum uit een dienstverband (zie figuur 2.10). Ook

⁷ De term "uitkering sociale voorziening" wordt door het CBS gehanteerd. Hieronder vallen de uitkeringen op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, BBZ en Wajong.

is bij deze groep het aantal huishoudens met een uitkering in de vorm van een sociale voorziening iets afgenomen (zie figuur 2.11). Het aantal huishoudens met een laag inkomen én een onderneming is juist iets toegenomen (zie figuur 2.12).

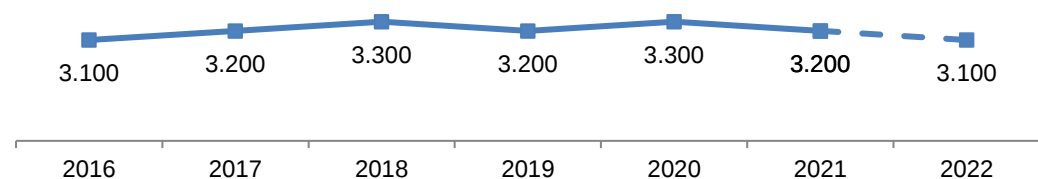
Bij huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum zien we dezelfde ontwikkelingen. Daarnaast zien we bij deze groep dat het aantal huishoudens met een inkomen uit pensioen ook iets is afgenomen (zie figuur B3.10 in bijlage 3).

Figuur 2.10 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum met inkomen uit dienstverband, 2016-2022

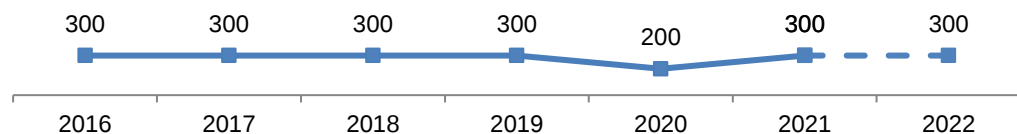
Bron: CBS IIV

Figuur 2.11 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum met inkomen uit uitkering sociale voorziening, 2016-2022

Bron: CBS IIV

Figuur 2.12 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum met inkomen als zelfstandige, 2016-2022

Bron: CBS IIV

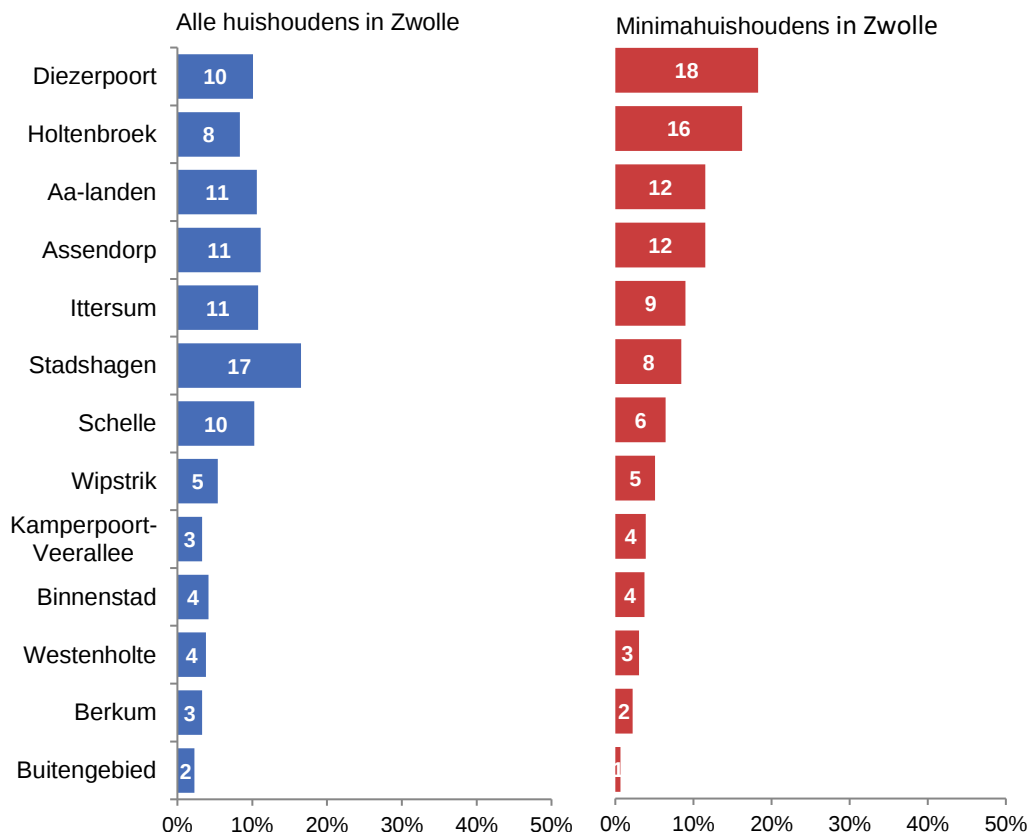
2.6

Huishoudens met laag inkomen naar Zwolse wijken

Van alle huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum, woont circa één derde (34%) in Diezerpoort of Holtenbroek (zie figuur 2.13). Dit terwijl in deze twee wijken slechts 18% van de Zwolse huishoudens woont. Er wonen dus relatief veel huishoudens met een laag inkomen in Diezerpoort en Holtenbroek. In Stadshagen en Schelle wonen juist relatief weinig huishoudens met een laag inkomen. Ook in voorgaande jaren woonden in de wijken Diezerpoort en Holtenbroek relatief veel huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.

Als we kijken naar huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum zien we eenzelfde beeld (zie figuur B3.11 in bijlage 3).

Figuur 2.13 Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum naar wijken⁸, 2021

Bron: CBS IIV

2.7

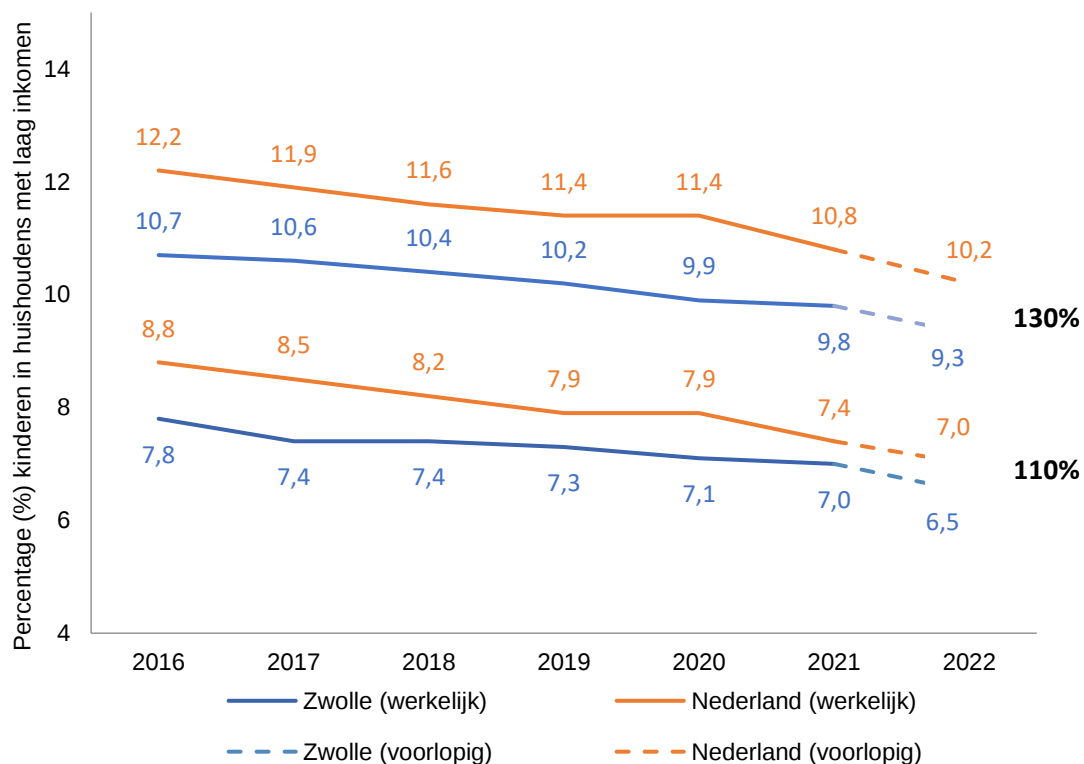
Kinderen in huishoudens met laag inkomen

In Zwolle wonen in totaal 26.300 kinderen⁹ waarvan er 1.840 wonen in een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Dit betekent dat in 2021 7,0% van de Zwolse kinderen in een huishouden met een laag inkomen woonde (zie figuur 2.14). Het aandeel Zwolse kinderen dat in een huishouden met een laag inkomen woont, neemt gestaag af en de voorlopige cijfers van 2022 laten zien dat deze daling doorzet. Deze daling geldt zowel voor de groep met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum als de groep met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Verder is in figuur 2.14 te zien dat het aandeel Zwolse kinderen dat opgroeit in een huishouden met een laag inkomen, kleiner is dan het landelijk gemiddelde.

⁸ Hierbij wordt de wijkenindeling van het CBS gehanteerd.

⁹ Daar waar staat "alle Zwolse kinderen", bedoelen we Zwolse kinderen van 0-18 jaar, uitgezonderd de kinderen die in een instelling of tehuis wonen. Als we spreken van "ouder/verzorger" bedoelen we de hoofdkostwinner van het huishouden. Dit zal in enkele gevallen iemand anders zijn dan de ouder of verzorger.

Figuur 2.14 Ontwikkeling percentage kinderen in huishoudens met een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum, 2016-2022

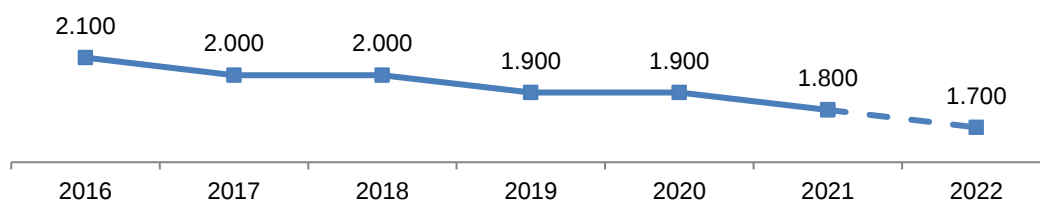

Bron: CBS IIV

Ook het *aantal* kinderen dat in een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum woont, neemt gestaag af in de periode 2016-2021 en de voorlopige cijfers laten zien dat deze trend waarschijnlijk doorzet (zie figuur 2.15).

We zien eenzelfde daling in het aantal kinderen in huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum (zie figuur B3.12 in bijlage 3).

Figuur 2.15 Ontwikkeling aantal kinderen in huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum, 2016-2022

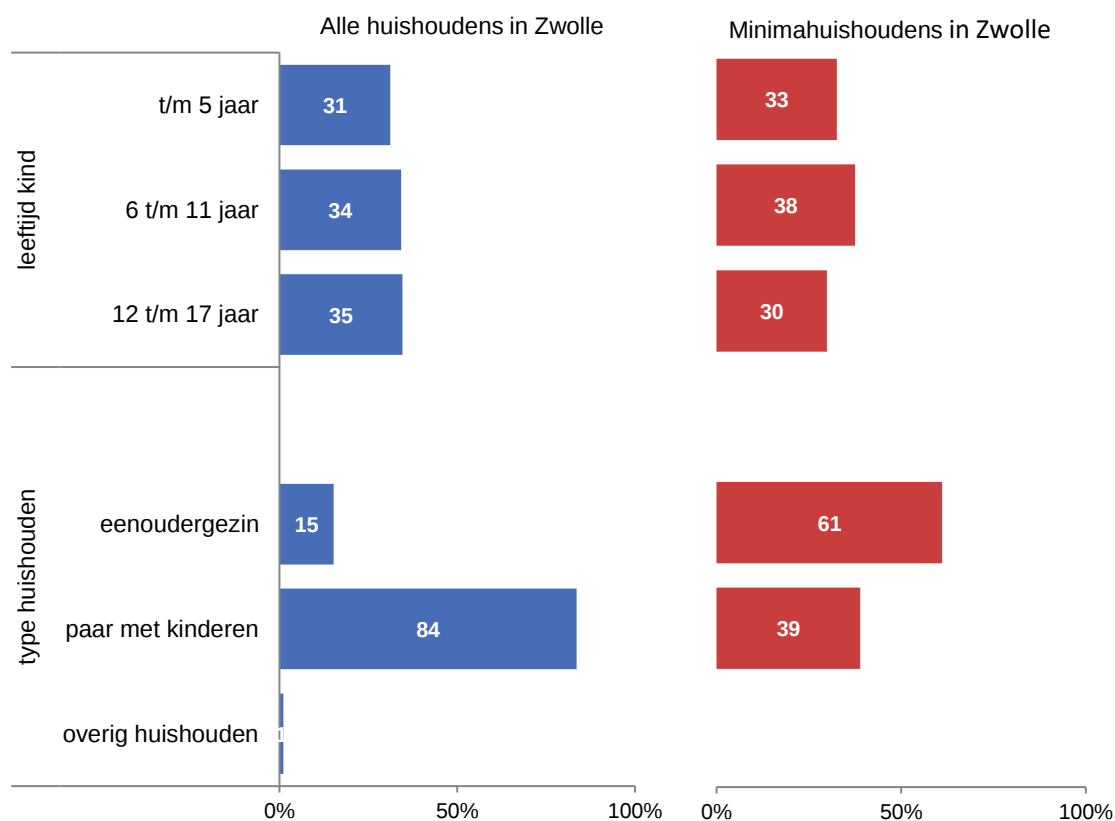

Bron: CBS IIV

In figuur 2.16 staan enkele kenmerken van kinderen uit huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum weergegeven. Het meest opvallend is dat 61% van de kinderen uit deze huishoudens in een eenoudergezin woont, terwijl van alle kinderen in Zwolle 15% in een eenoudergezin woont.

Dit verschil zien we ook bij huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum (zie figuur B3.13 in bijlage 3).

Figuur 2.16 Kenmerken van kinderen in huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum, 2021

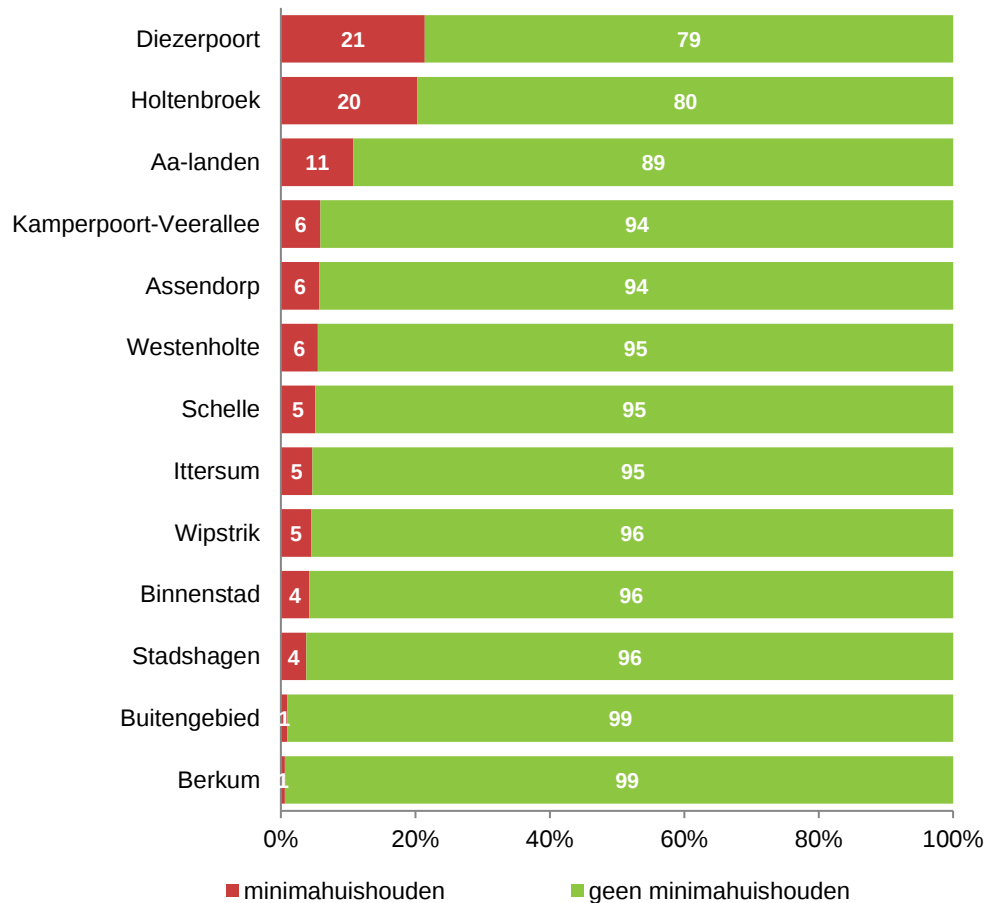

Bron: CBS IIV

In figuur 2.17 is per wijk het aandeel kinderen in huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum aangegeven. Het aandeel kinderen dat in deze huishoudens woont, is het grootst in de wijken Diezerpoort (21%) en Holtenbroek (20%). In beide wijken wonen bijna drie keer zo veel kinderen in een huishouden met en laag inkomen als gemiddeld in Zwolle. In de jaren 2016-2020 zien we grotendeels hetzelfde beeld. Wel is in de wijk Kamperpoort-Veerallee het aandeel kinderen uit een huishouden met een laag inkomen iets afgenomen: van 9% in 2016 naar 6% in 2021.

Ook kinderen uit huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum wonen relatief vaak in de wijken Holtenbroek (28%) en Diezerpoort (27%), zie figuur B3.14 in bijlage 3.

Figuur 2.17 Aandeel kinderen in huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum per wijk, 2021¹⁰

Bron: CBS IIV

¹⁰ Hierbij wordt de wijkenindeling van het CBS gehanteerd.

3 Huishoudens met langdurig laag inkomen in Zwolle

In dit hoofdstuk presenteren we gegevens over huishoudens met een langdurig laag inkomen in Zwolle. Deze gegevens zijn afkomstig uit het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV) van het CBS. Dit betekent dat we hier de definitie van het CBS hanteren, te weten: “*huishoudens die 4 jaar of langer een inkomen hebben tot 110% (of tot 130%) van het sociaal minimum*”. Ook voor deze gegevens geldt dat meestal het peiljaar 2021 is. Indien beschikbaar worden de voorlopige cijfers over 2022 vermeld.

In bijlage 6 staat een overzichtstabel met kenmerken van de huishoudens in Zwolle en Nederland met langdurig een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum.

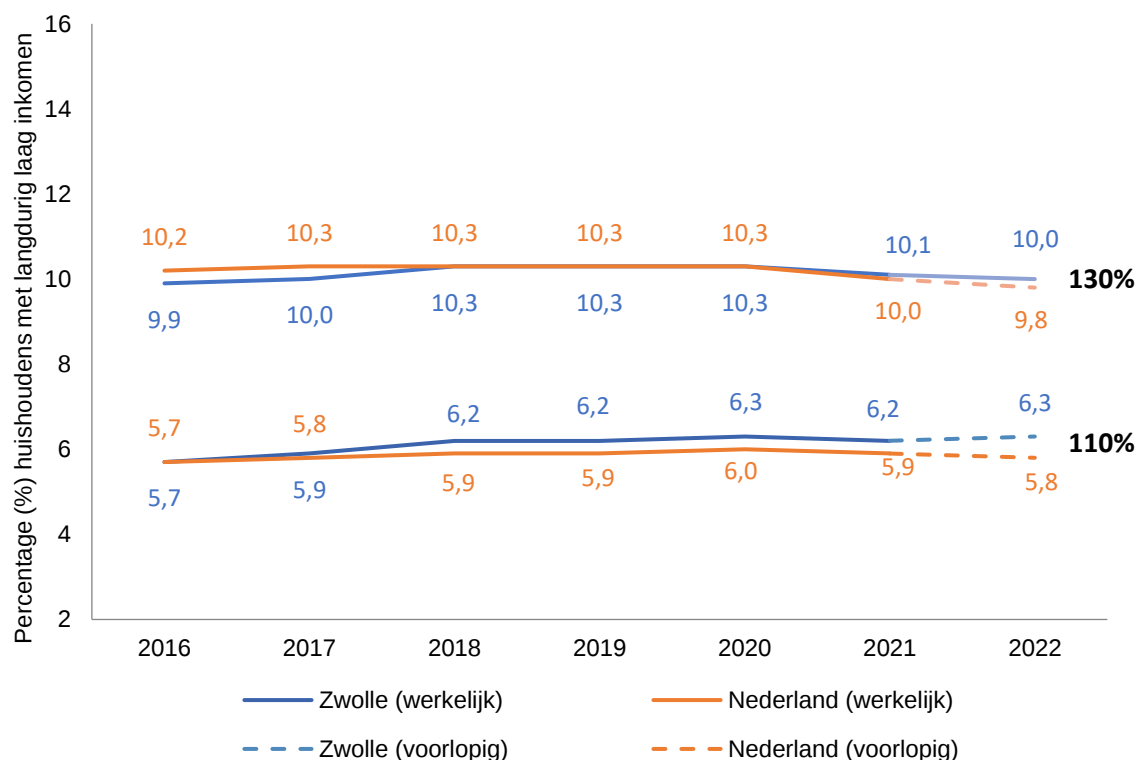
3.1 Ontwikkeling in huishoudens met een langdurig laag inkomen

In 2021 telde Zwolle 3.400 huishoudens met een langdurig laag inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Dat is ruim de helft van alle 5.900 huishoudens met een laag inkomen. In 2021 waren er 5.400 huishoudens met een langdurig laag inkomen tot 130% van het sociaal minimum (69% van alle huishoudens met een laag inkomen tot 130% van het sociaal minimum).

In 2021 heeft 6,2% van de Zwolse huishoudens al langere tijd een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Dit aandeel is niet tot nauwelijks gewijzigd sinds 2018 (zie figuur 3.1). In figuur 3.1 is ook te zien dat in 2021 10,1% van de Zwolse huishoudens langere tijd een inkomen tot 130% van het sociaal minimum heeft. Dit aandeel lijkt iets af te nemen.

De Zwolse percentages liggen iets hoger dan de landelijke cijfers.

Figuur 3.1 Ontwikkeling percentage huishoudens met een langdurige laag inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum, 2016-2022

Bron: CBS IIV

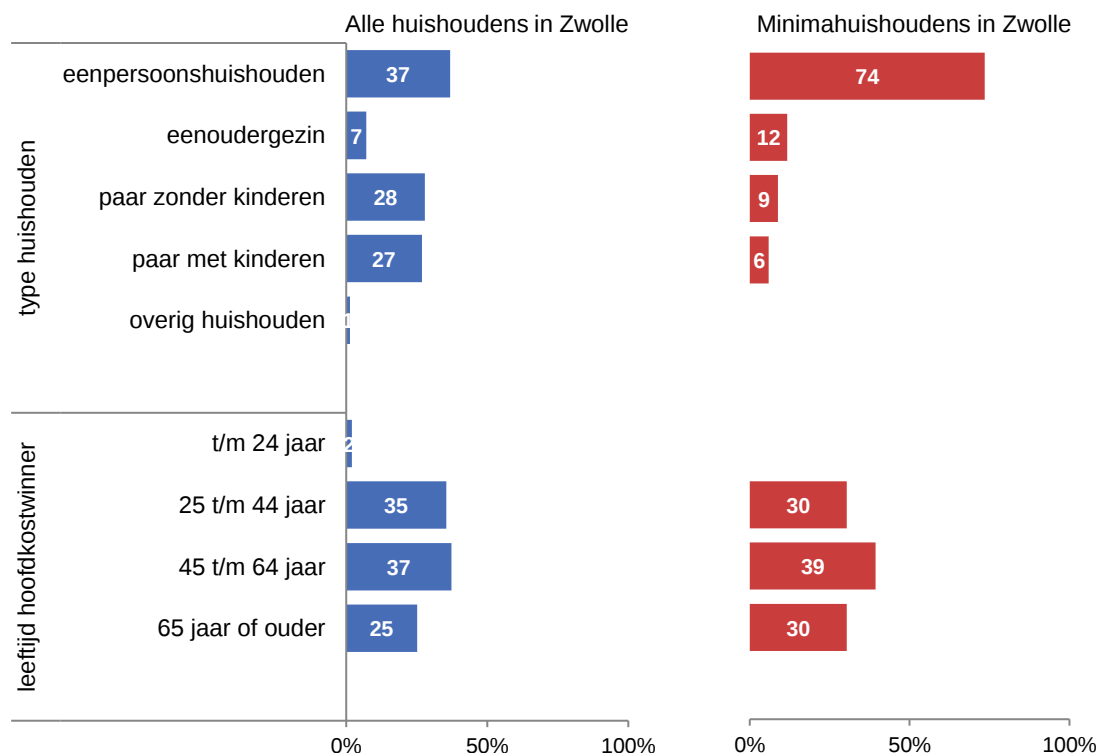
3.2

Huishoudens met langdurig laag inkomen naar kenmerken

Wanneer we naar de kenmerken van de huishoudens met een langdurig laag inkomen tot 110% van het sociaal minimum kijken, zien we dat eenpersoonshuishoudens zijn oververtegenwoordigd: bijna driekwart (74%) van de huishoudens met een langdurig laag inkomen is een eenpersoonshuishouden, terwijl 37% van alle Zwolse huishoudens een eenpersoonshuishouden is. Verder zien we in figuur 3.2 dat ouderen oververtegenwoordigd zijn: bij 30% van de huishoudens met een langdurig laag inkomen is de hoofdkostwinner 65 jaar of ouder, ten opzichte van 25% van alle huishoudens in Zwolle.

Dit beeld komt overeen met het beeld bij huishoudens met een langdurig inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Wel is in die groep het aandeel 65+ nog groter, namelijk 40% (zie figuur B5.1 in bijlage 5).

Figuur 3.2 Verdeling huishoudens met langdurig laag inkomen tot 110% van het sociaal minimum, diverse kenmerken, 2021

Bron: CBS IIV

3.3

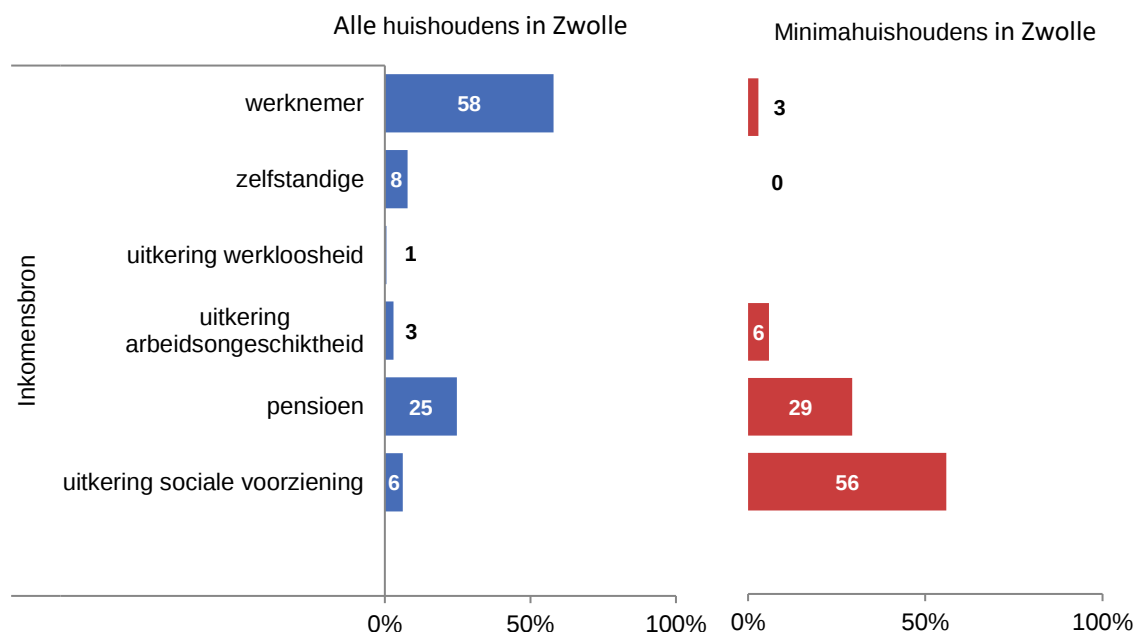
Huishoudens met langdurig laag inkomen naar inkomensbron

Voor het merendeel van de huishoudens die langere tijd een inkomen tot 110% van het sociaal minimum hebben, is een uitkering op grond van een sociale voorziening of een pensioen de voornaamste inkomensbron (85%). Van alle huishoudens in Zwolle is dat in 31% van de gevallen zo (zie figuur 3.3).

Ook huishoudens met een langere tijd een inkomen tot 130% van het sociaal minimum, hebben vaak een inkomen uit een uitkering of pensioen (83%) (zie figuur B5.2 in bijlage 5).

Dat werkloosheidsuitkeringen geen inkomstenbron zijn van huishoudens met een langdurig laag inkomen, komt doordat dit type uitkeringen maximaal twee jaar worden verstrekt.

Figuur 3.3 Verdeling huishoudens met langdurig laag inkomen tot 110% van het sociaal minimum naar inkomensbron, 2021

Bron: CBS IIV

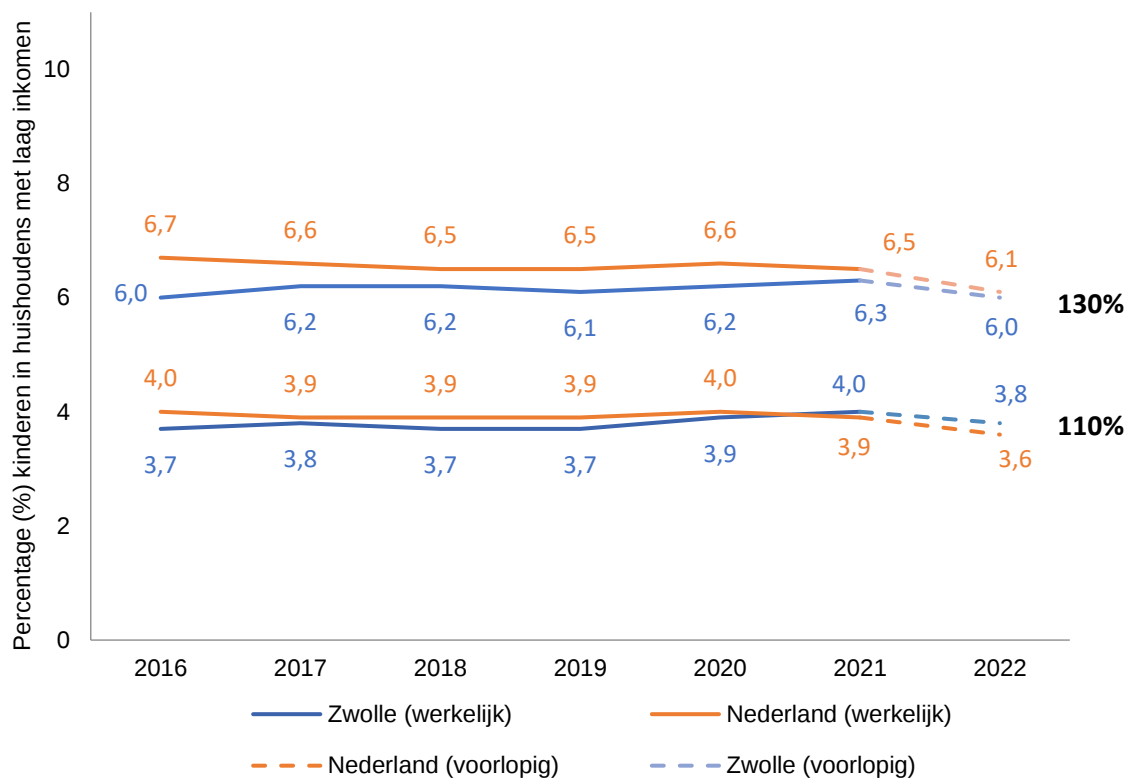
3.4

Kinderen in huishoudens met langdurig laag inkomen

Het aandeel kinderen dat in Zwolle opgroeit in een huishouden met een langdurig laag inkomen tot 110% van het sociaal minimum, steeg tussen 2019 en 2021 naar 4,0%. Dit aandeel ligt iets boven dan het landelijk gemiddelde en het betreft 1.000 kinderen. De voorlopige cijfers van 2022 voorspellen een kleine daling.

Ook het aandeel kinderen in een huishouden met een langdurig laag inkomen tot 130% van het sociaal minimum is gestegen in de periode 2019-2021. Dit aandeel ligt wel onder het landelijk gemiddelde. Ook hierbij is de verwachting dat het aandeel zal dalen (zie figuur 3.4).

Figuur 3.4 Ontwikkeling percentage kinderen in huishoudens met langdurig laag inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum, 2016-2022

Bron: CBC IIV

4 Bereik van inkomensondersteunende regelingen in Zwolle

De gemeente Zwolle heeft inkomensregelingen voor inwoners met een laag inkomen. Deze regelingen zijn bedoeld om te zorgen dat deze inwoners voldoende geld hebben om van te kunnen leven, tegenvallers op te vangen en te participeren.

In dit hoofdstuk gaan we in op het gebruik van de volgende inkomensregelingen: 1) uitkering, 2) bijzondere bijstand, 3) zorgkostenregeling, 4) individuele inkomensvoetstuk, 5) participatiefonds, 6) studietoelage, 7) energietoelage, 8) kwijtschelding van belastingen, 9) regelingen voor kinderen, 10) noodfonds en 11) voedselbank. Aan elk van deze regeling is een paragraaf gewijd.

Waar mogelijk geven we de gebruikscijfers weer voor de periode 2016 – 2023.

4.1 Uitkeringen

Op grond van de Participatiewet, IOAW en IOAZ verstrekt de gemeente Zwolle uitkeringen aan inwoners voor noodzakelijke kosten zoals huur, elektriciteit en voeding. Deze ondersteuning is tijdelijk. Iemand die een beroep doet op de gemeente voor een uitkering dient zich in te zetten om, zo snel en veel als mogelijk is, zelf voldoende inkomsten te krijgen om het levensonderhoud te bekostigen.

In bijlage 7 staan tabellen met aanvullende gegevens over de ontwikkelingen in de tijd van het aantal uitkeringen van de gemeente Zwolle en redenen voor in- en uitstroom.

4.1.1 Aantal uitkeringen, ontwikkeling en populatie

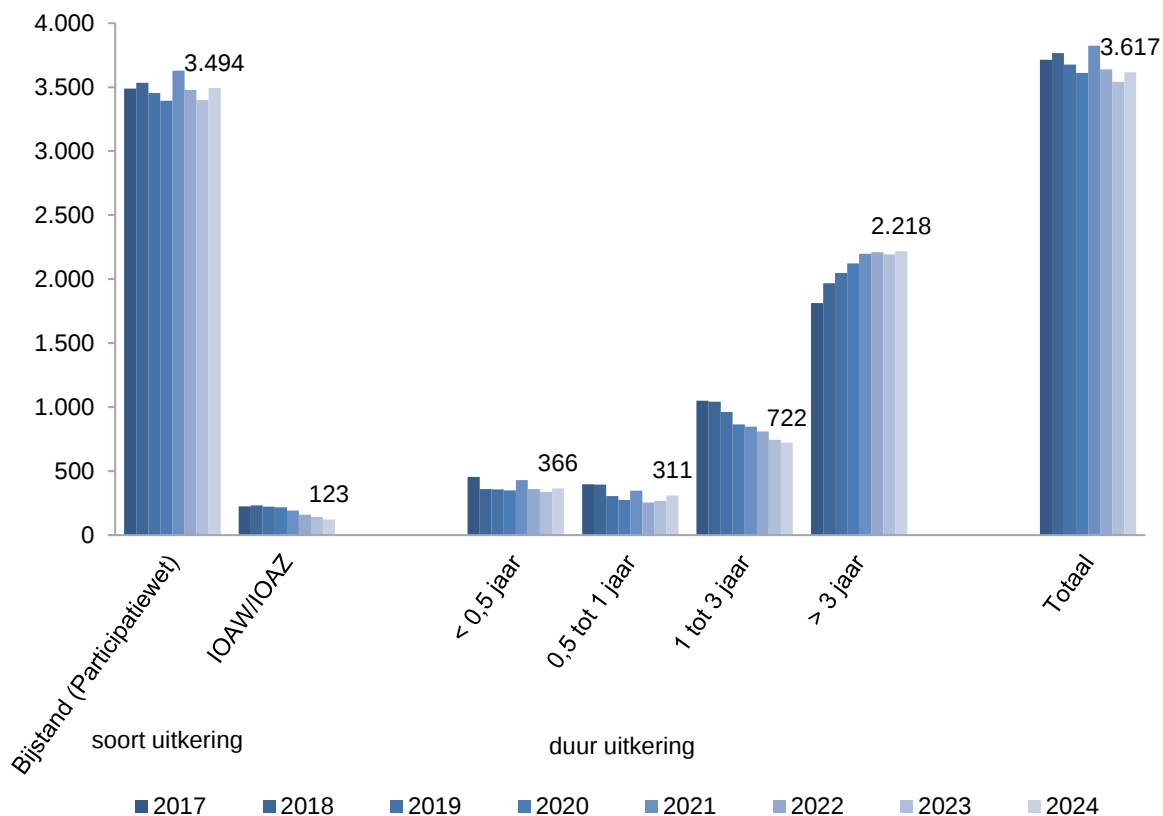
In figuur 4.1 is te zien dat het aantal bijstandsuitkeringen dat de gemeente Zwolle verstrekt, in 2023 iets toenam: van 3.400 begin 2023 tot bijna 3.500 bijstandsuitkeringen begin 2024. Het aantal is begin 2024 vergelijkbaar met de aantallen begin 2022 en begin 2019.

Begin 2024 verstrekte gemeente Zwolle 123 IOAW/IOAZ uitkeringen. Dit aantal daalt gestaag sinds 2019. Een verklaring voor deze afname is dat een aantal jaren geleden in de IOAW als extra wettelijke bepaling is opgenomen dat men vóór 1965 moet zijn geboren om in aanmerking te komen voor een IOAW/IOAZ uitkering.

In figuur 4.1 is verder te zien dat het aantal uitkeringen dat de gemeente Zwolle verstrekt, met een duur van meer dan 3 jaar, stabiel is sinds begin 2021. Ook het *aandeel* uitkeringen met een duur van meer dan 3 jaar is gestabiliseerd: begin 2024 heeft 62% van de uitkeringen een duur van meer dan 3 jaar.

Kijken we verder terug, dan zien we dat de duur van de uitkeringen is toegenomen: begin 2016 had 'slechts' 46% van de uitkeringen een duur van meer dan 3 jaar.

Figuur 4.1 Aantal uitkeringen van gemeente Zwolle, naar soort en duur, peildatum 1 januari 2024

In tabel 4.1 is te zien dat in 2024 bijna driekwart (74%) van de huishoudens die afhankelijk zijn van een uitkering (bijstand of IOAW/IOAZ) alleenstaanden zijn. Bij een groot aandeel van deze huishoudens is de hoofdbewoner 55 jaar of ouder (28%). Dit is niet tot nauwelijks gewijzigd in de afgelopen jaren.

Tabel 4.1 Huishoudens met uitkering van gemeente Zwolle, naar samenstelling en leeftijd op 1 januari 2024

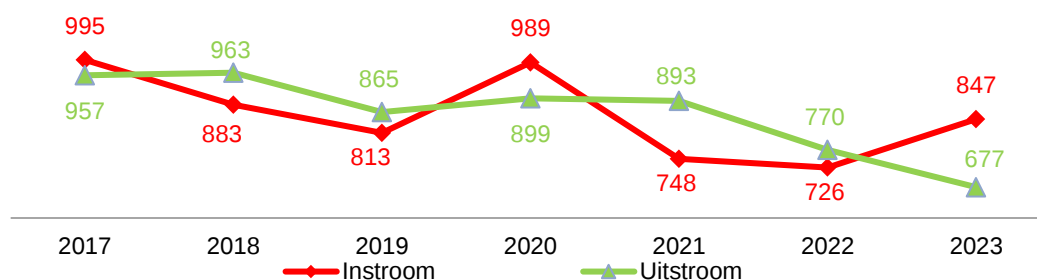
Kenmerk	2021	2023	2024	2024
Samenstelling huishouden				
gehuwd / samenwonend	13%	13%	13%	460
alleenstaande	72%	72%	74%	2.659
alleenstaande ouder	15%	14%	14%	492
Leeftijd hoofdbewoner				
t/m 26 jaar	16%	16%	17%	596
27 t/m 34 jaar	15%	15%	15%	552
35 t/m 44 jaar	20%	19%	19%	696
45 t/m 54 jaar	23%	22%	21%	760
55 jaar en ouder	27%	28%	28%	1.007
Totaal	100%	100%	100%	3.611

4.1.2 Instroom en uitstroom uitkeringen

Naast de aantallen is het interessant om te bekijken hoe de in- en uitstroom van de uitkeringen zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. In figuur 4.2 is te zien dat de instroom toenam tussen 2022 en 2023 en dat de uitstroom juist afnam. Ook tussen 2021 en 2022 nam de uitstroom af.

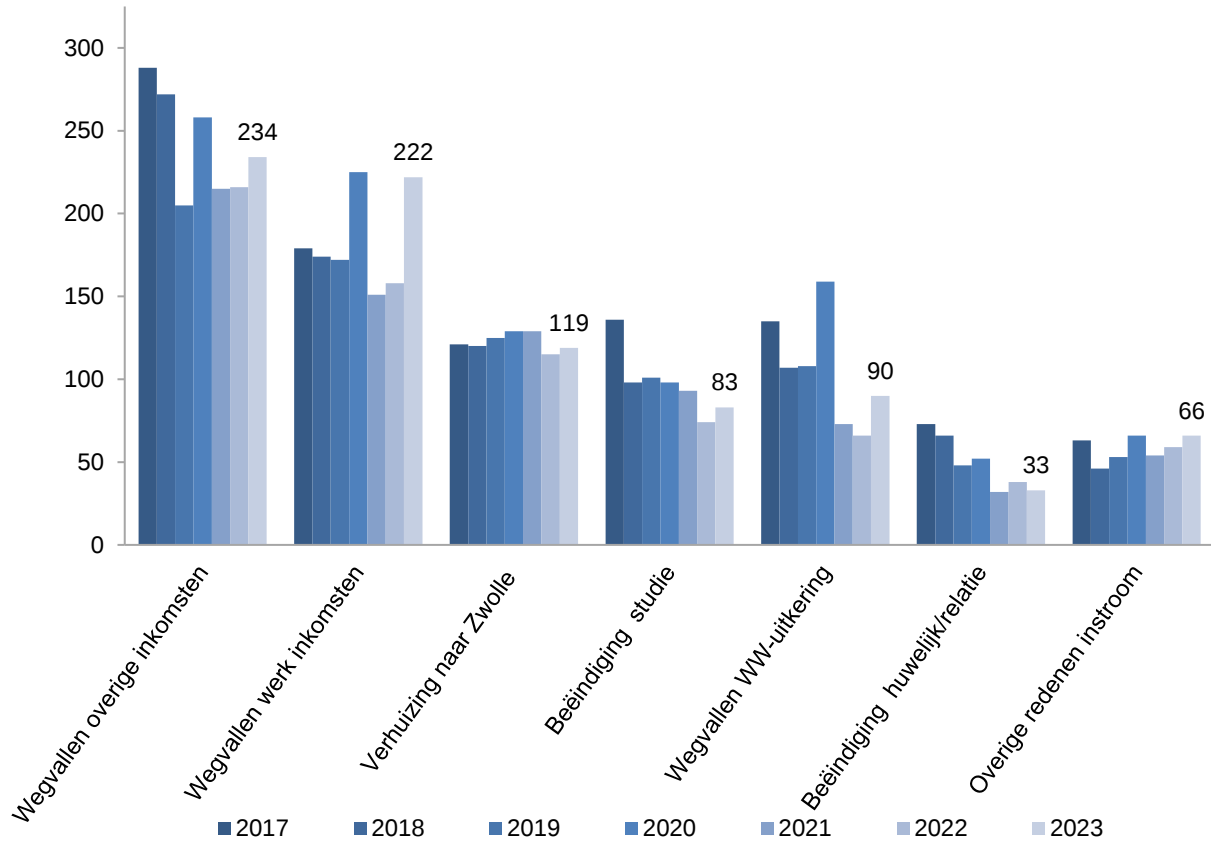
In 2023 was de instroom flink hoger dan de uitstroom.

Figuur 4.2 Instroom en uitstroom uitkeringen van gemeente Zwolle, 2017-2023

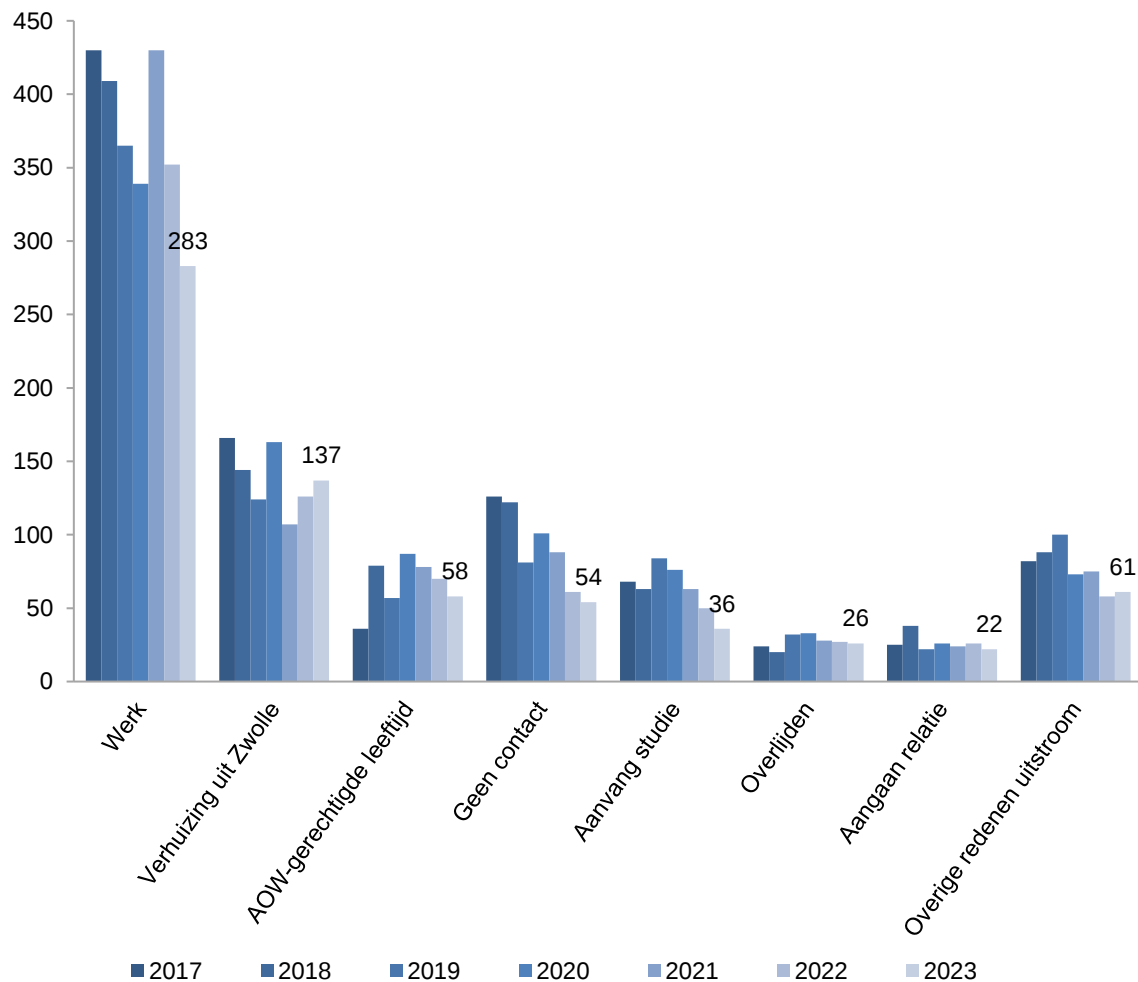
We hebben ook de reden van de in- en uitstroom uit de uitkeringen geanalyseerd. Daarbij zijn de CBS categorieën samengevoegd tot voor Zwolle relevante categorieën (zie bijlage 2, tabellen B2.1 en B2.2 voor de keuzes die daarbij zijn gemaakt). In figuur 4.3 is te zien dat in 2023 het wegvallen van overige inkomsten en het wegvallen van inkomsten uit werk de meest voorkomende redenen waren voor instroom in een uitkering van de gemeente Zwolle. Deze redenen komen net als de andere reden wat vaker voor dan in de jaren 2021 en 2022. Dit is een gevolg van de toegenomen instroom.

Figuur 4.3 Reden instroom in uitkeringen van gemeente Zwolle, 2017-2023

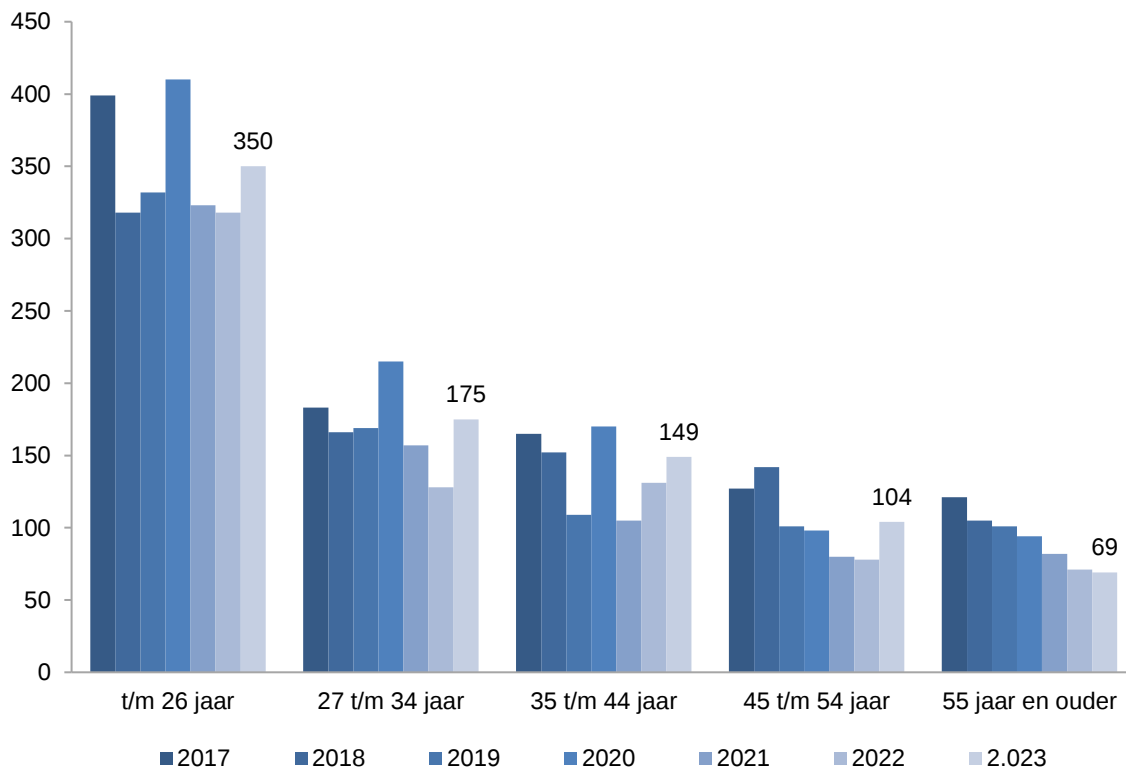
In figuur 4.4 is te zien dat uitstroom naar werk de meest voorkomende reden is voor uitstroom uit de uitkering van de gemeente Zwolle, gevolgd door verhuizingen naar een andere gemeente. Het aantal keren dat er uitstroom uit de uitkering plaatsvond wegens het vinden van werk, is nog nooit zo laag geweest als in 2023.

Figuur 4.4 Reden uitstroom uit uitkeringen van gemeente Zwolle, 2017-2023

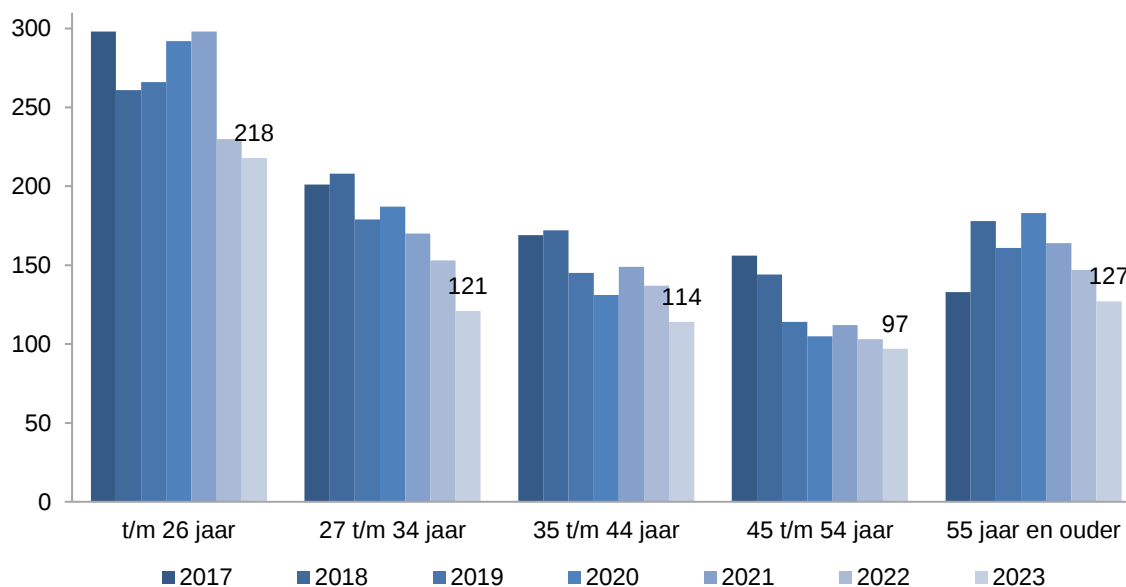
In figuur 4.5 is te zien dat jongeren tot en met 26 jaar het grootste aandeel hebben in de jaarlijkse instroom in de uitkeringen van de gemeente Zwolle. In 2024 is in alle leeftijdsgroepen, uitgezonderd de 55+ers, de instroom toegenomen. De instroom van 55+ers neemt elk jaar iets af.

Figuur 4.5 Leeftijd bij instroom in uitkeringen van gemeente Zwolle, 2017-2023

In figuur 4.6 is te zien dat de groep t/m 26 jaar het grootste aandeel heeft in de uitstroom uit de uitkeringen van de gemeente Zwolle. Verder zien we bij alle leeftijdsgroepen een afname in de uitstroom, in lijn met de afname in de totale uitstroom.

Figuur 4.6 Leeftijd bij uitstroom uit uitkeringen van gemeente Zwolle, 2017-2023

4.2

Bijzondere bijstand

Wie als gevolg van bijzondere onvoorziene omstandigheden extra noodzakelijke kosten heeft en deze niet zelf kan betalen, kan bijzondere bijstand aanvragen. Voor deze vorm van ondersteuning is het niet goed mogelijk om de omvang van de doelgroep te bepalen. Het is namelijk niet bekend hoeveel huishoudens met een hoger inkomen, vanwege hun uitgavenverplichtingen, in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Daarom geven we alleen de gebruikscijfers weer.

In 2023 maakten 2.235 huishoudens minimaal één keer gebruik van bijzondere bijstand (zie tabel 4.2). Dit is 2,9% van de Zwolse huishoudens. Dit *aandeel* Zwolse huishoudens dat gebruik maakt van bijzondere bijstand, is stabiel de laatste jaren.

Tabel 4.2 Gebruik bijzondere bijstand

Doel	Een bijdrage leveren aan de draagkracht van Zwollenaren die bepaalde noodzakelijke kosten vanwege bijzondere omstandigheden niet zelf kunnen opbrengen.							
Doelgroep	Alle Zwolse huishoudens							
Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal huishoudens								
Kosten bewindvoering	1.162	1.314	1.409	1.475	1.517	1.504	1.442	1.372
Kosten woonvoorzieningen	491	431	433	350	355	419	336	367
Medische kosten	234	229	262	320	425	449	462	496
Overige BB	695	750	765	740	814	880	794	729
Totaal	2.014	2.188	2.293	2.325	2.423	2.542	2.342	2.235

In tabel 4.3 staan de kenmerken van de huishoudens die in 2023 bijzondere bijstand ontvingen. We zien dat het relatief vaak eenpersoonshuishoudens die gebruik maken van bijzondere bijstand. Dit is niet verwonderlijk aangezien deze groep ook sterk vertegenwoordigd is binnen de Zwolse huishoudens met een laag inkomen. Daarnaast maken jongeren t/m 24 jaar relatief vaak gebruik van bijzondere bijstand. Dit kan voor een deel te maken hebben met het feit dat uitwonende jongeren tot 21 jaar, die geen beroep kunnen doen op hun ouders, extra bijzondere bijstand ontvangen van de gemeente voor hun levensonderhoud.

Tabel 4.3 Kenmerken huishoudens met bijzondere bijstand (BB) in 2023, peildatum 1 januari 2024

Kenmerk	% BB	% Zwolle
Samenstelling		
eenpersoonshuishoudens	62	38
paar zonder kinderen	8	28
paar met kinderen	3	3
eenoudergezin	17	6
overig	10	25
Leeftijd hoofdbewoner		
t/m 24 jaar	11	4
25 t/m 44 jaar	45	35
45 t/m 64 jaar	36	35
65 jaar e.o.	8	26

4.3

Zorgkostenregeling

Met de zorgkostenregeling wordt het verbruikte eigen risico door inwoners met een laag inkomen deels vergoed. Ook krijgen inwoners met een chronisch ziekte of een beperking en een laag inkomen via deze regeling een vergoeding voor hoge zorgkosten. Verder kunnen inwoners met een laag inkomen elk najaar hulp krijgen bij het kiezen van de juiste zorgverzekering die aansluit bij de persoonlijke zorgbehoefte. Zo wordt ervoor gezorgd dat inwoners alleen voor de zorg die zij werkelijk nodig hebben, betalen.

De zorgkostenregeling is voor inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. In 2023 werd de zorgkostenregeling bijna 1.300 keer toegekend vanwege hoge zorgkosten en ongeveer 2.100 keer voor de vergoeding van het eigen risico (zie tabel 4.4).

Tabel 4.4 Gebruik Zorgkostenregeling

Doel	Een bijdrage leveren in de meerkosten of de kosten van het eigen risico bij inwoners met chronische ziekte en/of lichamelijke beperking.							
Doelgroep	Inwoners wiens inkomen niet hoger is dan 130% van de bijstandsnorm en die hoge zorgkosten hebben.							
Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal toekenningen								
voor hoge zorgkosten*	407	497	495	571	1.030	1.060	1.523	1.267
voor vergoeding eigen risico							2.272	2.129

*Tussen 2016 en 2021 werden hoge zorgkosten vergoed via de regeling tegemoetkoming hoge zorgkosten.

4.4

Individuele inkomenstoeslag

De Individuele inkomenstoeslag (IIT) wordt verstrekt aan huishoudens die drie jaar of langer een inkomen hebben van niet meer dan 110% van het wettelijk sociaal minimum¹¹. Het bedrag is vrij besteedbaar, maar wordt wel als een middel gezien bij de

¹¹ Daarnaast zijn er nog enkele voorwaarden, zoals de hoogte van het vermogen.

aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen, zoals een bankstel, koelkast of wasmachine.

In 2023 maakten 2.609 huishoudens gebruik van de individuele inkomenstoelage (zie tabel 4.5). Dit is 4,2% van alle Zwolse huishoudens.

Tabel 4.5 Gebruik individuele inkomenstoelage

Doel	Financiële tegemoetkoming voor Zwolse huishoudens die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen.									
Doelgroep	Huishoudens waarvan hoofdaanvrager tussen de 21 en AOW-gerechtigde leeftijd is, met minimaal 3 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum*.									
Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Aantal huishoudens	2.321	2.364	2.486	2.670	2.616	2.754	2.546	2.592	2.609	

* Daarnaast zijn er nog enkele voorwaarden, zoals de hoogte van het vermogen

4.5

Participatiefonds

Als een inwoner een laag inkomen heeft, lang ziek is of een beperking heeft, is het vaak moeilijk om rond te komen. Meestal blijft er weinig geld over voor zaken als theaterbezoek of een lidmaatschap bij een sportvereniging. Om het mogelijk te maken dat inwoners toch kunnen meedoen aan culturele, maatschappelijke of sportieve activiteiten, is er sinds 2017 het Participatiefonds. Volwassenen tot de AOW-gerechtigde leeftijd met een laag inkomen kunnen een tegemoetkoming krijgen in de kosten voor zaken als een lidmaatschap van de Stadkamer, vervoer, entree voor een sportgelegenheid, een lidmaatschap van een sportvereniging of een museumkaart. Een volwassene kan voor maximaal twee soorten kosten een bijdrage krijgen. Per kostensoort is de bijdrage € 60.

In tabel 4.6 is te zien dat in 2023 2.757 huishoudens een bijdrage hebben gekregen uit het Participatiefonds.

Tabel 4.6 Gebruik Participatiefonds

Doel	Een bijdrage leveren in de meerkosten voor de maatschappelijke participatie van volwassenen.							
Doelgroep	Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (van 18 jaar tot AOW gerechtigde leeftijd) en chronisch zieken met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.							
Jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Aantal huishoudens	1.668	2.846	2.502	2.663	2.732	3.198	2.757	

4.6

Studietoelage

Studenten die door ziekte of een beperking onvoldoende kunnen bijverdienen naast hun studie, kunnen een studietoelage aanvragen. Sinds 1 april 2022 wordt de studietoelage (bij nieuwe aanvragen) per maand uitbetaald. Daarvoor vond de uitbetaling eens per schooljaar plaats. In 2023 ontvingen 252 studenten een studietoelage. Dit is meer dan de 198 studenten die in 2022 een studietoelage ontvingen.

4.7

Energietoeslag

De energietoeslag is bedoeld om huishoudens met een laag inkomen deels te compenseren voor de gestegen energieprijzen. De energietoeslag is aanvullend op maatregelen van het Rijk, zoals het ingestelde energieprijzplatform over 2023. De doelgroep voor de Energietoeslag waren inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.

De Energietoeslag 2023, die € 800 bedroeg, is 7.870 keer verstrekt. Dit is minder vaak dan de Energietoeslag 2022 die 10.588 keer is verstrekt. Dat de Energietoeslag 2023 minder vaak is verstrekt dan de Energietoeslag 2022 komt doordat de energieprijzen in 2023 zijn gedaald en er dus minder aanleiding was voor het aanvragen van de Energietoeslag. Een andere reden voor de afname in het aantal verstrekkingen is dat de Energietoeslag 2023 niet kon worden aangevraagd door studenten en jongeren tot 21 jaar. Dit was bij de Energietoeslag 2022 wel het geval.

4.8

Kwijtschelding van gemeentebelasting

Mensen met een laag inkomen kunnen kwijtschelding krijgen voor hun gemeentelijke belastingen. Dit betekent dat zij de belastingaanslag (gedeeltelijk) niet hoeven te betalen. Hierbij geldt als inkomensgrens tot 100% van de bijstandsnorm. Daarnaast wordt naar het vermogen gekeken en worden de kosten van kinderopvang meegenomen in de beoordeling van de aanvraag.

Inwoners kunnen bij het verzoek om kwijtschelding bij GBLT (dat de belasting int voor de gemeente Zwolle) aangeven of het volgende jaar door het Inlichtingenbureau getoetst mag worden of men recht heeft op kwijtschelding. Als de inwoner hiermee akkoord is, hoeft het volgende jaar geen kwijtschelding te worden aangevraagd en gebeurt de toetsing automatisch. Het Inlichtingenbureau kijkt daarbij naar gegevens van de Belastingdienst, het UWV en de RDW. De inwoner hoeft dan in principe geen informatie aan te leveren.

In tabel 4.7 is te zien dat in 2023 3.797 keer kwijtschelding is verleend. Dit is vaker dan in 2022 maar minder vaak dan in 2020 en 2021.

Ook is in tabel 4.7 te zien dat ruim een derde van de aanvragen in 2023 automatisch via het Inlichtingenbureau verliep. Vergeleken met 2022, verliep een groter deel van de aanvragen via het Inlichtingenbureau.

Tabel 4.7 Gebruik kwijtschelding*

Doel	Zorgen dat huishoudens met een laag inkomen makkelijker kunnen rondkomen.			
Doelgroep	Huishoudens met een inkomen tot 100% van de bijstandsnorm en weinig of geen vermogen.			
	2020	2021	2022	2023
Totaal aangevraagd	7.078	6.117	6.137	5.895
...via het Inlichtingenbureau	2.359	2.283	1.893	2.191
...overige aanvragen	4.719	3.834	4.244	3.704
Toegewezen	4.084	3.957	3.556	3.797

* Door wijzigingen in wet- en regelgeving komen Wajongers sinds 2023 onbedoeld niet meer in aanmerking voor kwijtschelding. Als tijdelijke oplossing wordt hun aanslag in de jaren 2023 en 2024 op nul gezet.

4.9 Regelingen voor kinderen

4.9.1 Kindregeling

Sinds 2021 heeft de gemeente Zwolle een Kindregeling. Deze is bedoeld voor kinderen uit huishoudens met een laag inkomen. Het doel is om hen zoveel mogelijk te laten participeren en zo te voorkomen dat de armoedesituatie doorwerkt in het opgroeien, opvoeden en de ontwikkeling van deze kinderen. Met de Kindregeling kan een financiële bijdrage worden aangevraagd voor de kosten op het gebied van schoolspullen, cultuur en uitjes.

In tabel 4.8 is te zien dat in 2023 1.098 aanvragen voor de Kindregeling zijn toegekend. Daarmee zijn 2.006 kinderen bereikt.

In 2023 zijn meer aanvragen gedaan en toegekend dan in de jaren 2021 en 2022. Dit komt doordat sinds januari 2023 de inkomensgrens is verhoogd tot 130% van het sociaal minimum. Verder is de regeling vereenvoudigd. Zo kan sinds 2023 één aanvraag worden gedaan voor meerdere kinderen in een huishouden en zijn de afzonderlijke vergoedingen voor kunst en cultuur en voor schoolkosten samengevoegd tot één budget. Per kind wordt de helft van het toegekende budget direct naar de rekening van de ouder of verzorger overgemaakt.

Tabel 4.8 Gebruik Kindregeling

Doel	Kinderen uit huishoudens met een laag inkomen laten participeren in onderwijs en kunst en cultuur.		
Doelgroep	Kinderen in de leeftijd van 4 t/m 17 jaar uit een huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.*		
	2021	2022	2023
Toegekende aanvragen	890	824	1.098

*Tot 2023 was de inkomensgrens voor kinderen op het primair onderwijs 110% van het sociaal minimum en voor kinderen op voortgezet onderwijs en klas 1 en 2 van het MBO (tot 17 jaar) 130% van het sociaal minimum.

4.9.2

Sport- en cultuuractiviteiten en vakanties

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen zich kunnen ontplooiën, ongeacht de financiële situatie van het gezin waarin ze opgroeien, zijn er regelingen voor kinderen van ouders met een laag inkomen om te participeren in sport- en cultuuractiviteiten. Ook worden er mogelijkheden geboden om op vakantie of kamp te gaan.

Jeugdfonds Sport Zwolle

Het Jeugdfonds Sport Zwolle is bestemd voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 4 tot en met 23 jaar die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging.

In tabel 4.9 is te zien dat in 2023 781 kinderen en jongeren in Zwolle zijn geholpen door het Jeugdfonds Sport. Dit is meer dan in alle voorgaande jaren. Deze toename komt door een verruiming van de leeftijdsgrens naar kinderen en jongeren van 4 tot en met 23 jaar uit huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Ook is ingezet op het vergroten van het bereik van het Jeugdfonds.

Tabel 4.9 Gebruik Jeugdfonds Sport

Doel	Kinderen en jongeren uit een huishouden met een laag inkomen financieel ondersteunen zodat ze kunnen sporten.							
Doelgroep	Kinderen en jongeren in de leeftijd van 4 t/m 23 jaar uit een huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toegekende aanvragen	452	503	487	465	490	526	571	781

* In 2017 is de leeftijdsgrens verruimd: van 6 t/m 16 naar 4 t/m 18. In 2019 is voor kinderen tussen 12 en 18 jaar de inkomensgrens verhoogd naar 130%. Sinds 2023 geldt een inkomensgrens tot 130% voor alle kinderen en jongeren en is de doelgroep uitgebreid met jongeren t/m 23 jaar.

Bron: Jeugdfonds sport

Jeugdeducatiefonds

Het Jeugdeducatiefonds is sinds 2019 actief in de gemeente Zwolle. Tot 2022 ontving het Jeugdeducatiefonds cofinanciering vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Toen deze financiering stopte, heeft de gemeente Zwolle het Jeugdeducatiefonds jaarlijks een subsidie verstrekt.

Het doel van deze subsidie is het bevorderen van gelijke kansen voor kinderen die opgroeien in financieel niet draagkrachtige huishoudens door ondersteuning van

scholen. De ondersteuning richt zich op scholen met een hoog percentage kinderen die opgroeien vanuit achterstandsituaties.

In de jaren 2022 en 2023 waren acht Zwolse scholen aangesloten, te weten: de Toonladder, de Twijn, het Stroomdal, het Carillon, de Springplank, IKC de Wieden, SBO de Sluis en SBO Facet. Per 2024 is er ruimte voor twee extra scholen.

In totaal hebben deze scholen in 2023 133 aanvragen gedaan¹². Alle scholen deden aanvragen en hiermee is in totaal 5.174 keer een kind ondersteund. Met de aanvragen is ondersteuning geboden aan zowel individuele kinderen als groepen kinderen. De aanvragen waren bijvoorbeeld voor een vergoeding voor leesboeken voor thuis om de leesvaardigheid en het leesplezier te vergroten. Ook werden meerdere keren logopedie, educatieve materialen en culturele groepsprojecten, zoals theater en muziek op school vergoed. Ook werden aanvragen gedaan voor ondersteuning in de thuissituatie, kindercoaching en trainingen sociale vaardigheden.

Dankzij een subsidie van de ministeries SZW en OCW kan het Jeugdeducatiefonds sinds oktober 2022 scholen in de gelegenheid stellen om ontbijt, lunch of een andere vorm van eten aan te bieden aan de leerlingen. In 2023 maakten 14 Zwolse scholen hier gebruik van. Dit waren: de Toonladder, de Twijn, het Stroomdal, het Carillon, de Springplank, IKC de Wieden, ISK Zwolle, Thorbecke Scholengemeenschap afdeling vm, SBO de Sluis, SBO het Speelwerk, SBO de Brug, Talentstad Praktijkonderwijs, VSO de Twijn, de Ambelt en Obadjaschool Cluster 3.

Vakanties

Er zijn verschillende organisaties die het voor mensen met een laag inkomen mogelijk maken om op vakantie te gaan. De organisaties die actief zijn in Zwolle werken samen onder de naam 'Zwolle deelt vakanties' (zie [website](#)). De gemeente Zwolle ondersteunt hen in de communicatie en verstrekt aan drie organisaties een subsidie, namelijk Stichting Weekje Weg, Stichting de Ruime Winden, sinds 2023, Stichting Jeugdvakantieweek.

Stichting Weekje Weg biedt vakanties aan voor alleenstaanden en gezinnen. Ook worden vakanties voor de jeugd alleen aangeboden. Stichting de Ruime Wind biedt zeilkampen aan voor kinderen in de leeftijd van 10 t/m 13 jaar en 14 t/m 17 jaar. Stichting Jeugdvakantieweek organiseert elk jaar een vakantieweek in de meivakantie voor kinderen in de leeftijd van 7 t/m 11 jaar.

In tabel 4.10 is te zien dat in 2023 40 gezinnen en 36 alleenstaanden met een bijdrage van Stichting Weekje Weg op vakantie zijn geweest. Tien kinderen zijn mee geweest met de zeilkampen van Stichting de Ruime Wind en 25 kinderen zijn mee geweest met de vakantieweek van Stichting Jeugdvakantieweek.

¹² Bron: jaarverslag jeugdeducatiefonds

Tabel 4.10 Gebruik Weekje Weg en de Ruime Wind

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stichting Weekje Weg*								
Aantal gezinnen	40	39	39	40	34	38	40	40
Aantal alleenstaanden	33	33	33	33	0	18	36	36
Stichting de Ruime Wind**								
Aantal kinderen	36	39	30	27	0	18	nb	10
Stichting Vakantieweek***								
Aantal kinderen								25

* Bij stichting Weekje Weg kunnen zowel gezinnen als individuele personen/kinderen ondersteuning ontvangen.

** Vanwege de coronacrisis werden in 2020 geen zeilkampen georganiseerd door stichting de Ruime Wind. Het is niet bekend hoeveel kinderen in 2022 zijn mee geweest met een zeilkamp van stichting de Ruime Wind.

*** Stichting Vakantieweek heeft in 2023 voor het eerst subsidie gekregen vanuit de gemeente Zwolle. Deze vakantieweken werden in de periode 2007-2020 georganiseerd door het Rode Kruis afdeling Zwolle. Sinds 2021 heeft een zelfstandige stichting de organisatie op zich genomen.

Bron: Jaarverslagen stichtingen Weekje Weg, Ruime Wind en Vakantieweek

4.9.3

Armoede en gezondheid kinderen

De jeugdgezondheidswerkers van de GGD gaan tijdens regulier onderzoek bij kinderen tot 18 jaar (consultatiebureau en school-medisch onderzoek) na of er sprake is van gezondheidsproblematiek die verband houdt met het opgroeien in een huishouden met een laag inkomen. Als zij bij controles stuiten op situaties waarbij het welbevinden of de gezondheid van kinderen in het gedrang is, kunnen ze een voorziening verstrekken. Voorbeelden van zulke voorzieningen zijn een matras of een paar goede schoenen. Dit is dus geen voorziening waar inwoners zelf een beroep op kunnen doen.

In september 2023 is de leeftijdsgrens verruimd naar tot 18 jaar (de grens was tot 13 jaar). Daarnaast is ook de inkomensgrens verruimd naar 130% van het sociaal minimum (de grens lag bij 110%). Tot slot is het maximaal te verlenen bedrag verhoogd naar € 225.

In tabel 4.11 is te zien dat in 2023 204 kinderen uit huishoudens met een laag inkomen financieel werden ondersteund omdat hun gezondheid in het gedrang was. Daarmee is het aantal toegekende aanvragen in 2023 fors hoger dan in de voorgaande jaren. Dat in de jaren 2020 en 2021 veel minder aanvragen zijn gedaan, was waarschijnlijk een gevolg van de coronacrisis. De gezondheidscontroles gingen in deze jaren vaak niet door.

Tabel 4.11 Gebruik regeling Armoede en gezondheid kinderen

Doel	Gezinnen met een laag inkomen in noodsituaties waarbij welbevinden of gezondheid van kinderen in het gedrang is, ondersteunen.							
Doelgroep	Kinderen tot 18 jaar uit gezinnen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.*							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toegekende aanvragen	145	-	145	96	58	34	126	204
Aantal kinderen	216	180	145	96	58	34	126	204

*Tot en met 2022 was de leeftijdsgrens tot 13 jaar en de inkomensgrens was 110% van het sociaal minimum.

4.9.4

Peuterspeelzaal

Het gebruik van een peuterspeelzaal draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen. Kinderen uit gezinnen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, hebben recht op gratis peuteropvang.

In tabel 4.12 is te zien dat in 2023 naar schatting 170 kinderen gebruik maakten van een 'gratis' plek bij een peuterspeelzaal. Het merendeel ging naar een peuterspeelzaal van Doomijn.

Tabel 4.12 Gebruik 'gratis' plekken peuterspeelzaal

Doel	Een bijdrage leveren aan de gezinnen met een laag inkomen zodat kinderen naar een peuterspeelzaal kunnen.							
Doelgroep	Kinderen uit gezinnen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum én geen recht op kinderopvangtoeslag.							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023**
Aantal peuters*	194	167	191	207	195	167	142	170
waarvan bij Doomijn	194	167	191	195	175	141	117	136
waarvan bij Partou	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	3	3	4	4
waarvan bij Breed	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2	6	6	7	15
waarvan bij Prokino	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	10	11	17	14	15

* Tot en met 2018 waren er alleen 'gratis' plekken bij Doomijn.

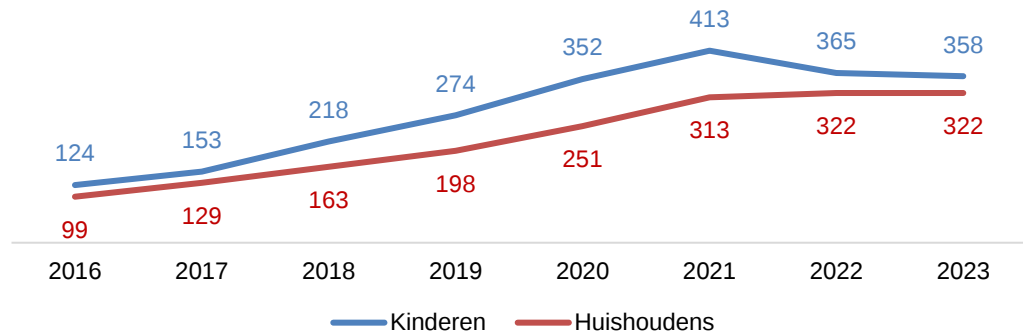
** Dit zijn schattingen omdat de subsidieverantwoording nog niet binnen is.

4.9.5

Zwemvangnet

Het is belangrijk dat kinderen een zwemdiploma kunnen behalen. Kinderen van 5 tot en met 17 jaar die niet zwemvaardig zijn en wiens ouders een inkomen hebben dat niet hoger is dan 130% van het sociaal minimum, krijgen de mogelijkheid om de zwemdiploma's A en B te behalen. De zwemlessen worden dan vergoed. In figuur 4.7 is te zien dat in 2023 358 kinderen uit 322 huishoudens gebruik maakten van het Zwemvangnet. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met 2022.

Figuur 4.7 Gebruik van het Zwemvangnet

* Voor 2018 was de leeftijdsgrens 7 jaar, per 2018 werd deze verlaagd naar 6 jaar en per 2019 naar 5 jaar. Voor 2018 was voor alle leeftijden de inkomensgrens tot 110% van het sociaal minimum. Per 2018 werd deze voor kinderen van 13 t/m 17 jaar verhoogd naar tot 130%. Per 2023 is de inkomensgrens voor alle leeftijden tot 130% van het sociaal minimum.

Bron: Sportservice Zwolle

4.10

Stichting Noodfonds

Stichting Noodfonds verleent, waar mogelijk, hulp aan inwoners van de gemeente Zwolle en regiogemeenten die door omstandigheden in een noodsituatie zijn geraakt en die geen beroep (meer) kunnen doen op wettelijke voorzieningen. In principe geldt bij het Noodfonds geen inkomensgrens, maar feitelijk is er bijna altijd sprake van een inkomen op of rond het sociaal minimum.

In tabel 4.13 is te zien dat in 2023 269 aanvragen zijn toegekend. Dat is het hoogste aantal sinds 2019. In 2021 werden er veel minder aanvragen gedaan en toegekend doordat er minder contact was tussen hulpverleners en inwoners als gevolg van de coronacrisis.

Tabel 4.13 Gebruik Stichting Noodfonds

Doel	Hulpverlening in acute noodsituaties, waarin niet de formele weg bewandeld kan worden.							
Doelgroep	In principe alle inwoners van Zwolle met acute financiële nood. De inschatting is dat 90% van de aanvragers een inkomen heeft rond het sociaal minimum.							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toegekende aanvragen	235	276	279	204	233	159	207	269
Toegekend totaalbedrag (€)	64.269	84.168	86.118	57.147	71.923	42.085	61.682	100.936

Bron: jaarverslag Stichting Noodfonds

4.11

Voedselbank

De Voedselbank Zwolle e.o. voorziet mensen tijdelijk van voedselpakketten. Bij de toekenning wordt gekeken naar wat men aan budget overhoudt na aftrek van de door het Nibud berekende basisbedragen voor de onvermijdbare uitgavenposten. Voor een eenpersoonshuishouden geldt als normbedrag € 315 per maand, voor een

samenwonend stel of alleenstaand ouder is het normbedrag € 430 en voor een gezin met kinderen € 660.

In tabel 4.14 is te zien dat in 2023 8.270 pakketten zijn verstrekt aan huishoudens in Zwolle, Dalfsen en Nieuwleusen. In de loop van 2023 is het aantal huishoudens dat gebruik maakt van de Voedselbank afgenomen. In de periode zomer 2022 – begin 2023 was er juist een sterke toename wat waarschijnlijk een gevolg was van de stijgende energieprijzen, de hoge inflatie en de verruiming van de normbedragen eind 2022.

Tabel 4.14 Gebruik Voedselbank

Doel	Het verstrekken van voedsel aan mensen die dat moeilijk zelf kunnen bekostigen.					
Doelgroep	Inwoners van Zwolle, Dalfsen en Nieuwleusen die financiële problemen hebben.					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gemiddeld aantal huishoudens	261	300	329	281	380	351

Bron: Jaarverslag Voedselbank – 2023

Deel II

Schuldenproblematiek in Zwolle

5 Omvang en ontwikkeling schuldenproblematiek

In dit hoofdstuk gaan we in op de omvang en de ontwikkeling van de schuldenproblematiek in Zwolle. De cijfers hebben betrekking op de periode 2018-2023, tenzij anders vermeld. We laten onder andere zien hoeveel mensen met geldzorgen zich jaarlijks aanmelden bij Op Orde (het loket voor thuisadministratie in Zwolle) en bij de afdeling Schuldienstverlening, wat de gemiddelde schuldenlast is van iemand met schulden en wat de meest voorkomende schuldeisers zijn.

5.1 Definitie schuldenproblematiek

Veel mensen hebben in hun leven te maken met schulden. Denk bijvoorbeeld aan een hypotheek of studielening. Lang niet alle schulden vormen een risico of zijn een probleem. De NVVK noemt een schuldensituatie problematisch als *“de situatie waarin te voorzien is dat een natuurlijke persoon schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen. In ieder geval een situatie waarin niet binnen 36 maanden alle open staande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling)”*¹³. In Zwolle hanteren we ook deze definitie van problematische schulden. Het hebben van problematische schulden kan leiden tot stress, gezondheidsproblemen en sociaal isolement. Daarom is het de ambitie van gemeente Zwolle dat alle Zwollenaren rondkomen, meedoen en schuldenvrij zijn.

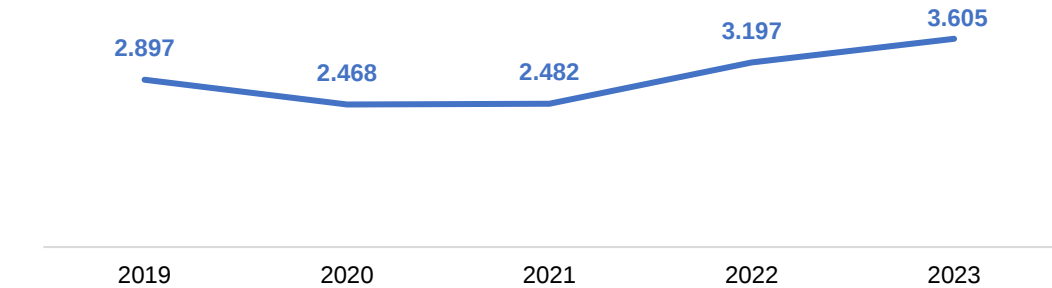
5.2 Omvang en ontwikkeling hulpvraag OpOrde

OpOrde is een samenwerkingsverband tussen vier organisaties: de Sociaal Raadslieden van stichting De Kern, de vrijwilligers in de thuisadministratie van WijZ, Humanitas en SchuldHulpMaatje (Stichting voor Elkaar Zwolle). Sociaal Raadslieden en de (vrijwillige) medewerkers van OpOrde adviseren inwoners over hun financiële situatie, helpen met het in orde brengen van de administratie en ondersteunen bij het aanvragen van regelingen. Ook helpt OpOrde inwoners, als er sprake lijkt te zijn van schuldenproblemen, bij de aanvraag voor schulddienstverlening.

Inwoners kunnen contact zoeken met de sociaal raadslieden en de (vrijwillige) medewerkers van OpOrde via een webformulier of tijdens de inloopsprekuren bij de sociale wijkteams. Veruit de meeste inwoners zoeken contact via een inloopsprekuren. In figuur 5.1 is te zien dat in 2023 3.605 inwoners een spreekuur hebben bezocht. Dit aantal is gestegen en is het hoogste aantal sinds 2019. De lage bezoekersaantallen in 2020 en 2021 zijn te wijten aan de coronapandemie en de daarmee gepaard gaande lockdowns: er waren toen minder spreekuren.

¹³ NVVK Gedragscode Schuldhulpverlening versie, gewijzigde editie, november 2023

Figuur 5.1. Ontwikkeling bezoekersaantallen spreekuur

Bron: Jaarrapportage de Kern – 2023

In tabel 5.1 is te zien dat het aantal inwoners met schuldenproblematiek dat zich in 2023 meldde bij de Sociaal Raadslieden, hoger is dan in 2022. Van deze inwoners is 35% preventief geholpen doordat bijvoorbeeld betalingsregelingen zijn getroffen, de beslagvrije voet is berekend, bezwaar is gemaakt of kwijtschelding is aangevraagd. Verder is 42% doorverwezen naar de schuldhulpverlening. De overige 23% waren onder meer inwoners die niet meer kwamen opdagen of waarvoor een andere oplossing is gevonden.

Tabel 5.1 Inwoners met schulden geholpen door Sociaal Raadslieden

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
Inwoners met schulden	563	528	317	228	326
waarvan preventief opgelost	185	134	81	66	114
waarvan doorverwezen naar SDV	238	186	138	92	137

Bron: Jaarrapportage de Kern – 2023

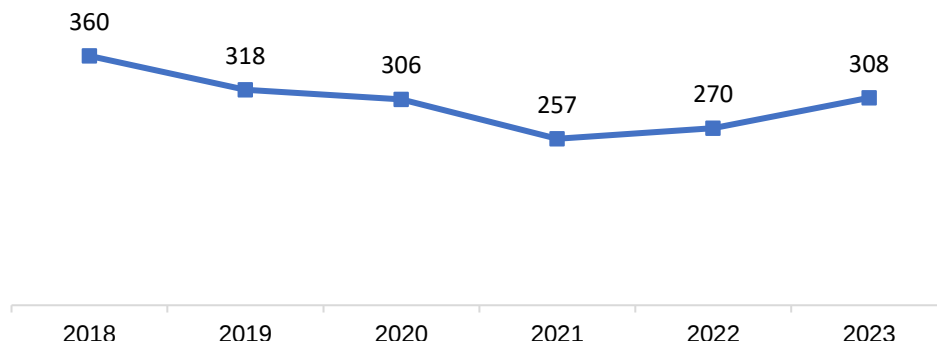
5.3

Omvang en ontwikkeling hulpvraag Schulddienstverlening

Inwoners met geldzorgen kunnen worden doorverwezen door OpOrde of zelf schulddienstverlening aanvragen. In figuur 5.2 is te zien dat het aantal aanvragen voor schulddienstverlening tussen 2022 en 2023 is gestegen. Ook landelijk was er een toename in het aantal aanvragen tussen 2022 en 2023.¹⁴

¹⁴ NVVK Jaarverslag 2023

Figuur 5.2 Ontwikkeling aanvragen Schulddienstverlening gemeente Zwolle

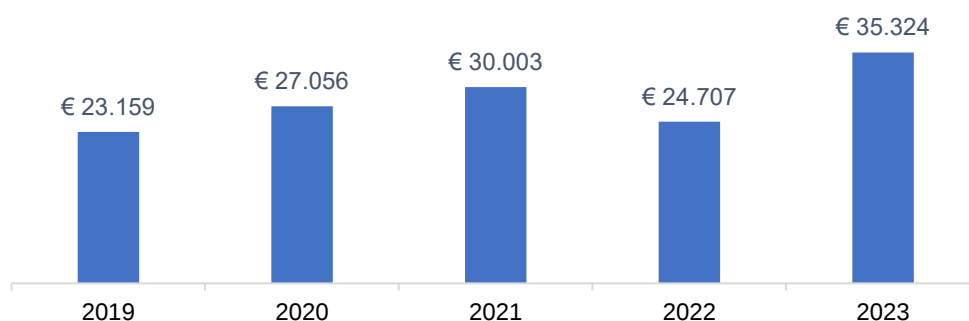

5.4

Gemiddelde schuldenlast bij schuldregelingen

Als de schulden niet kunnen worden terugbetaald door de inwoner, kan de schulddienstverlener afspraken maken met de schuldeisers en proberen om een schuldregeling te treffen. Daarbij wordt de totale schuldenlast in kaart gebracht en wordt vervolgens bepaald welk deel de inwoner kan afbetalen. In figuur 5.3 is te zien dat de gemiddelde schuldenlast van mensen met een schuldregeling de afgelopen vijf jaar fluctueert tussen de €23.000 en ruim €35.000. In 2023 was de gemiddelde schuldenlast hoger dan in de jaren ervoor. Landelijk is het gemiddeld schuldbedrag ten opzichte van 2022 juist iets afgenomen, maar het was met €36.200 in 2023 wel iets hoger.¹⁵

Figuur 5.3. Ontwikkeling gemiddeld schuldbedrag*

* Dit betreft het bedrag dat de schuldeisers hebben doorgegeven. In mei 2019 was de gemiddelde schuldenlast € 1.098.629. Deze uitschieter is niet meegerekend bij het jaargemiddelde van 2019.

5.5

Aandeel schulden uitbetaald aan schuldeiser

Bij een schuldregeling wordt, volgens een aantal regels, uitgerekend welk deel van de schuld mogelijk kan worden afbetaald binnen 18 maanden.¹⁶ De schuldeisers ontvangen vervolgens een betalingsvoorstel. Als zij hiermee akkoord gaan, krijgen ze dit deel van de schulden betaald en wordt de rest kwijtgescholden.

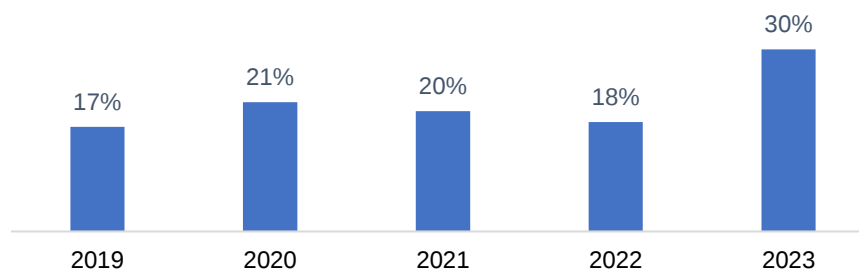
In figuur 5.4 is te zien dat in 2023 30% van de schulden is afgelost, bij geslaagde schuldregelingen. Dit is een flink hoger aandeel dan in voorgaande jaren. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat sinds 2023 alleen nog saneringskredieten worden ingezet bij geslaagde schuldregelingen (zie ook paragraaf 6.2.1). Bij een

¹⁵ NVVK Jaarverslag 2023. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de NVVK het gemiddelde schuldenbedrag waarmee mensen zich bij de schuldhulpverlening melden, laat zien. Terwijl gemeente Zwolle rekent met het gemiddeld schuldbedrag dat door de schuldeisers is doorgegeven.

¹⁶ Tot 1 juli 2023 was de aflostermijn 36 maanden. Zie Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

saneringskrediet worden de schuldeisers direct uitbetaald. Bij schuldbemiddeling, dat voorheen veel werd gebruikt, gebeurt dit uitbetalen stapsgewijs gedurende 1,5 jaar (en vóór juli 2023 gedurende 3 jaar).

Figuur 5.4 Percentage schulden afgelost, bij geslaagde regelingen

5.6

Aantal schuldeisers

In tabel 5.2 is het gemiddeld aantal schuldeisers te zien dat inwoners hebben wanneer een schuldregeling wordt gestart. Dit aantal ligt sinds 2020 op 12 schuldeisers. Dit is iets minder dan het landelijk gemiddelde van 13 schuldeisers (zowel in 2022 als in 2023).¹⁷

Tabel 5.2 Gemiddeld aantal schuldeisers van inwoners met schuldregeling

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
Gemiddeld aantal schuldeisers	11	12	12	12	12

5.7

Meest voorkomende schuldeisers

In tabel 5.3 is te zien dat de Belastingdienst de meest voorkomende schuldeiser is. Verder bestaat de top 3 van schuldeisers uit zorgverzekeraar Zilveren Kruis Achmea en het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB). Vergeleken met vorig jaar zijn er nauwelijks wijzigingen in deze top 10.

¹⁷ NVVK Jaarverslag 2023

Tabel 5.3 Top 10 meest voorkomende schuldeisers 2023

Schuldeiser
1. Belastingdienst
2. Zilveren Kruis Achmea
3. Centraal Justitieel Incasso Bureau (inning verkeersboetes en wanbetalersregeling)
4. GBLT (gemeente- en waterschapsbelastingen)
5. DUO (studieschulden)
6. KPN
7. Ziggo
8. Odido (voorheen T-Mobile)
9. Essent Retail Energie
10. ING

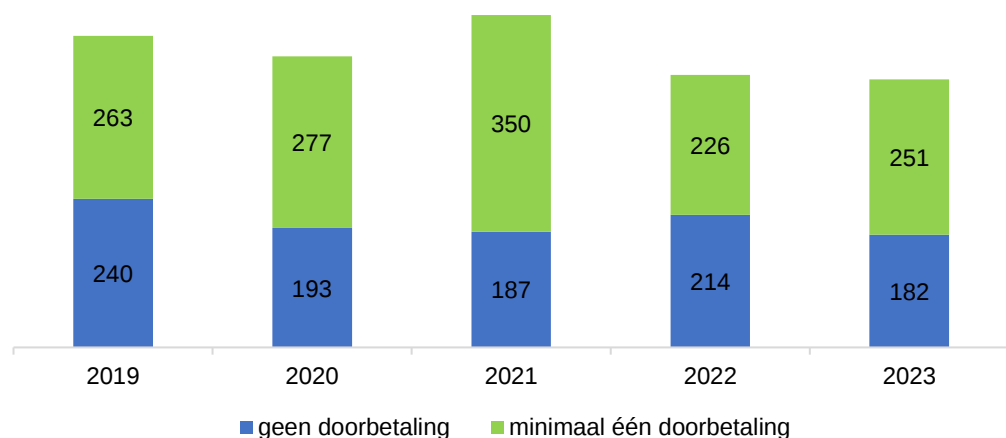
5.8

Beslagleggingen op bijstandsuitkeringen

Een schuldeiser kan beslag (laten) leggen op het inkomen van de schuldenaar om de schulden af te lossen. In het geval de schuldenaar een bijstandsuitkering ontvangt, mag de gemeente op maximaal 5% van de bijstandsuitkering beslag leggen.

In figuur 5.5 is te zien dat in 2023 bij 433 inwoners is geprobeerd beslag te leggen op de bijstandsuitkering. Dit is het laagste aantal in de afgelopen vijf jaar. Bij 58% van deze inwoners kon beslag worden gelegd op de bijstandsuitkering.¹⁸ Bij hen is minimaal één keer een deel van de bijstandsuitkering afgedragen (doorbetaald) aan de schuldeiser. Dit aandeel is redelijk vergelijkbaar met voorgaande jaren, waarin het varieerde 51% tot 65%.

Figuur 5.5 Aantal inwoners met beslaglegging op de bijstandsuitkering

¹⁸ Dat bij 42% geen doorbetaling plaatsvond, kwam bijvoorbeeld doordat de gemeente zelf een preferente vordering op de cliënt had. De inhouding van deze vordering ging voor op de beslaglegging van de deurwaarder. Een andere reden dat er geen doorbetaling plaatsvond, was dat de beslaglegging tijdelijk werd opgeschort door de deurwaarder. Bijvoorbeeld omdat de cliënt een schuldregeling aan het afsluiten was, met hulp van de afdeling Schulddienstverlening.

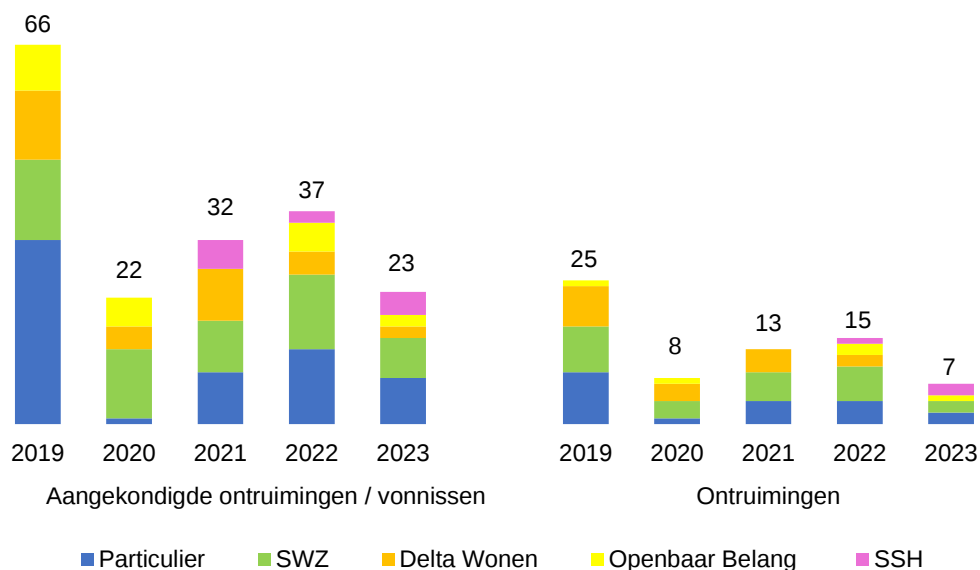
5.9

Huisuitzettingen

Een verhuurder van een woning kan een huurder uit huis zetten indien er sprake is van (langdurige) achterstallige betalingen of overlast. De sociaalmaatschappelijke schade van een huisuitzetting voor de huishoudens die het betreft, is groot. Bovendien gaat een huisuitzetting gepaard met maatschappelijke kosten voor opvang, hulpverlening, herstel en herhuisvesting. Gemeente Zwolle heeft daarom afspraken gemaakt met woningcorporaties om huisuitzettingen (ontruiming) zo veel mogelijk te voorkomen. Daarnaast zijn (particuliere) verhuurders in het kader van vroegsignalering van schulden sinds januari 2021 verplicht om huurachterstanden door te geven aan de gemeente. Daarvoor moeten ze eerst geprobeerd hebben om de huurachterstand samen met de huurder op te lossen.

In figuur 5.6 is te zien dat zowel het aantal aangekondigde ontruiming en vonnissen (23) als het aantal daadwerkelijke uitgevoerde ontruiming (7) in 2023 lager lag dan in de jaren ervoor.

Figuur 5.6 Aantal (aangekondigde) huisuitzettingen

Bron: woningcorporaties en gemeente Zwolle

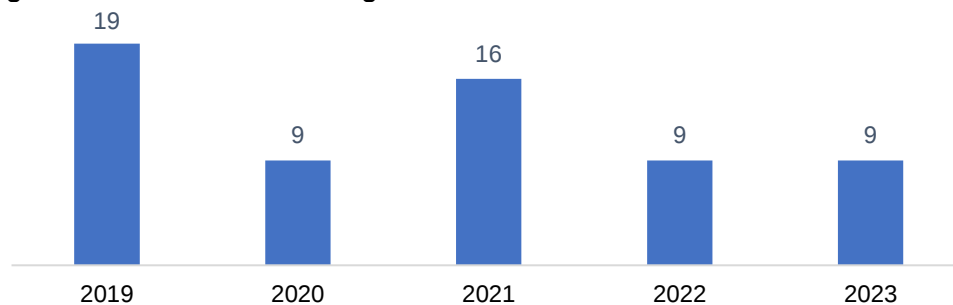
5.10

Crisisaanvragen

Er is sprake van een crisissituatie volgens de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening als een woninguitzetting, afsluiting van elektriciteit, gas of water of opzegging van de zorgverzekering dreigt. De gemeente is in deze gevallen verplicht om de inwoner binnen 3 werkdagen te spreken. In figuur 5.7 is te zien dat er in 2023 9 crisisaanvragen waren. Dit zijn er evenveel als in 2022.

Deze crisisaanvragen waren allemaal vanwege dreigende afsluitingen van energie. De nauwe samenwerking tussen de wijkteams en de Zwolse corporaties, maar ook door de samenwerking in het kader van de vroegsignalering, maken dat crises naar aanleiding van dreigende woningontruiming nagenoeg niet voorkomen in Zwolle.

Figuur 5.7 Aantal crisisaanvragen

5.11

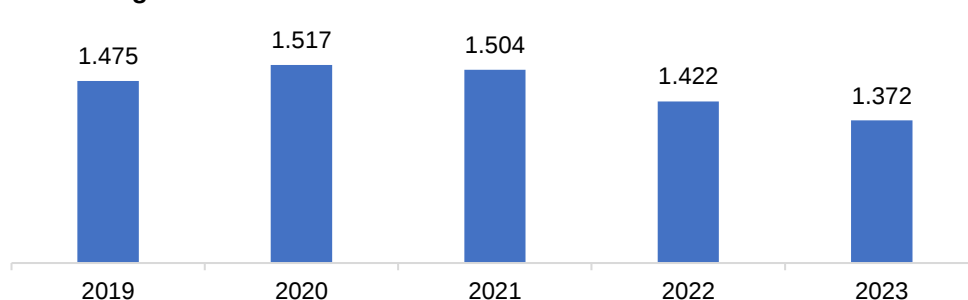
Gebruik bijzondere bijstand voor beschermingsbewind

Als een inwoner van 18 jaar of ouder niet goed voor zijn geldzaken kan zorgen, kan de rechter een bewindvoerder benoemen om deze te beheren.

Gemeente Zwolle voert de bewindvoering niet zelf uit. Daarom zijn er geen cijfers beschikbaar over het aantal inwoners dat een bewindvoerder heeft. Om hier toch iets over te kunnen zeggen, kijken we naar het aantal inwoners dat bijzondere bijstand voor beschermingsbewind heeft aangevraagd.

In figuur 5.8 is te zien dat in 2023 1.372 inwoners bijzondere bijstand ontvingen om het beschermingsbewind te bekostigen. Dit aantal daalt sinds 2021.

Figuur 5.8 Aantal mensen in Zwolle met bijzondere bijstand voor beschermingsbewind

5.12

Betaalgedrag en risicoprofiel

Geldfit voert vier keer per jaar een analyse uit over het betaalgedrag van consumenten. In de analyse worden betalingsafhandelingen meegenomen van zo'n 45 bedrijven in Nederland. Klanten worden aan de hand van hun betaalgedrag ingedeeld in 10 risiconiveaus. Zo worden klanten met vorderingen die gemiddeld 3 of meer maanden open staan, ingedeeld in risiconiveau 10, klanten met vorderingen die gemiddeld 2 tot 3 maanden open staan, vallen in risiconiveau 9, enz. Deze 10 niveaus zijn vervolgens samengevoegd tot 3 niveaus:

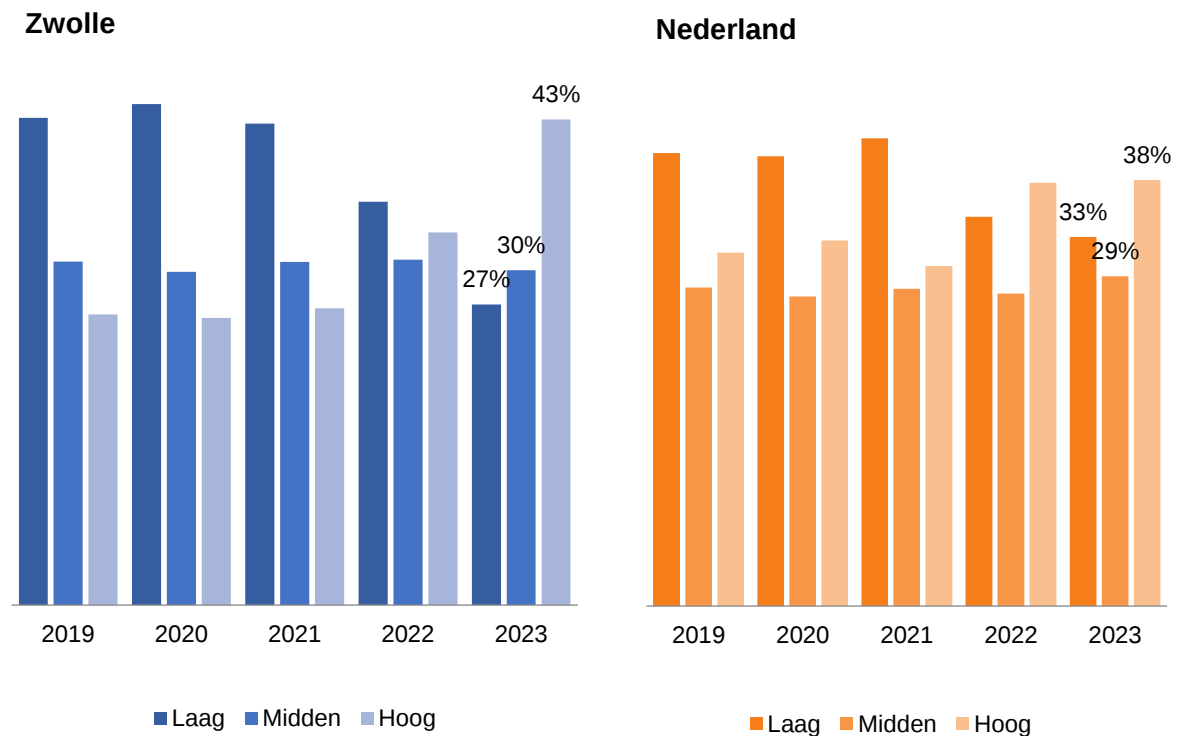
1. Hoog risico op schulden en ondersteuning is nodig (niveaus 8 t/m 10).
2. Gemiddeld risico op schulden en preventieve aanpak is gepast (niveaus 5 t/m 7).
3. Laag risico op schulden en gezond betaalgedrag (niveaus 1 t/m 4).

In de praktijk blijkt dat deze risiconiveaus een goede indicator zijn voor het al dan niet hebben van problematische schulden.

In figuur 5.9 is te zien dat het aandeel inwoners in Zwolle met een hoog risiconiveau het afgelopen jaar flink is gestegen: van 33% in 2022 naar 43% in 2023. Tegelijkertijd zien we dat de groep huishoudens met een laag risiconiveau kleiner is geworden (van 36% in 2022 naar 27% in 2023). De groep met een midden risiconiveau is gelijk gebleven.

In figuur 5.9 is ook te zien dat in heel Nederland het aandeel inwoners met een hoog risiconiveau niet is gestegen, maar gelijk is gebleven in het afgelopen jaar (38%). Dit aandeel is in Zwolle dan ook hoger dan gemiddeld in Nederland (43% versus 38%). Tegelijkertijd zien we dat in vergelijking met Nederland Zwolle een kleiner aandeel inwoners met een laag risiconiveau heeft in 2023 (27% versus 33%).

Figuur 5.9 Inwoners naar risiconiveau van betaalgedrag

Bron: Geldfit

6 Bereik van ondersteuning bij geldzorgen in Zwolle

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van het bereik en gebruik van de diverse vormen van ondersteuning die door gemeente Zwolle wordt aangeboden aan mensen met vragen en/of een ondersteuningsbehoefte op het gebied van financiën. Allereerst wordt ingegaan op het bereik van de activiteiten die gericht zijn op het voorkomen van *geldproblemen*. Daarna komt het bereik van de ondersteuning die gericht is op het *oplossen van geldproblemen*, aan de orde.

6.1 Bereik inzet op voorkomen van geldproblemen

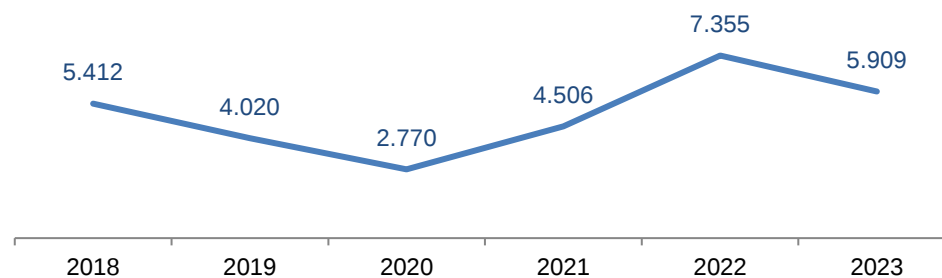
Volgens het Nibud is iemand financieel redzaam 'wanneer hij of zij weloverwogen keuzes maakt, zodanig dat zijn financiën in balans zijn op zowel korte als lange termijn'. Hieronder gaan we in op de verschillende manieren van ondersteuning die gemeente Zwolle aanbiedt om geldzorgen te voorkomen en de financiële redzaamheid van haar inwoners te bevorderen.

6.1.1 Bezoek website Geldfit.nl

Eén van de partners van de afdeling Schulddienstverlening is Geldfit.nl. Op de gemeentelijke webpagina 'Geldproblemen voorkomen' wordt doorverwezen naar de website Geldfit.nl.

In figuur 6.1 is te zien dat het aantal unieke Zwolse bezoekers van de website Geldfit.nl iets is afgenomen tussen 2022 en 2023. Tussen 2020 en 2022 was er juist een sterke toename in het bereik. De schommelingen in de aantallen bezoekers worden deels veroorzaakt door de inzet van landelijke campagnes die gericht zijn op het vergroten van de bekendheid van Geldfit.

Figuur 6.1 Aantal Zwolse bezoekers van website Geldfit

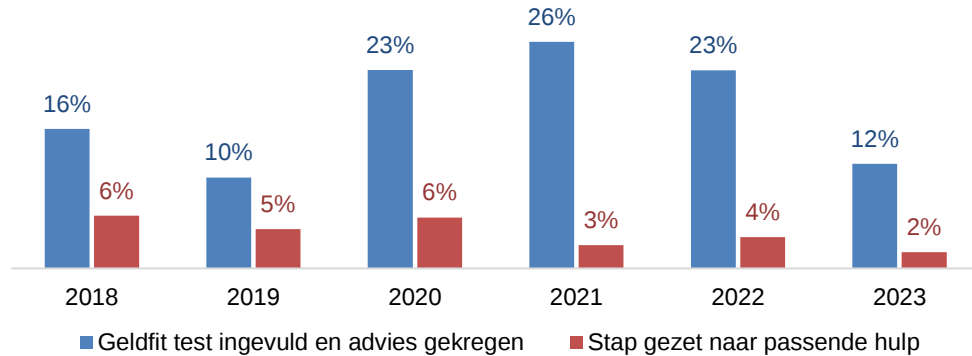
Bron: Geldfit.nl

Op de site van Geldfit kunnen mensen een test invullen om inzicht te krijgen in hun financiële situatie waarna ze vervolgens tips en adviezen krijgen. Men kan ook, door het invullen van de postcode, informatie krijgen over organisaties in de buurt die kunnen helpen bij geldzaken. En het is mogelijk om te bellen of chatten met een medewerker van Geldfit.

In figuur 6.2 is te zien dat in 2023 12% van de Zwolse bezoekers de Geldfittest heeft ingevuld en een persoonlijk advies heeft ontvangen. Dat is een kleiner aandeel dan in voorgaande jaren. Ook heeft een kleiner deel van de bezoekers stappen gezet naar hulp van partners, zoals vrijwilligersorganisaties, of naar de gemeentelijke hulp. Mogelijk is dit een gevolg van de uitbreiding van het aanbod van Geldfit met de

informatie over organisaties in de buurt en de mogelijkheid om te bellen of chatten met een medewerker.

Figuur 6.2 Type gebruik Geldfit

Bron: Geldfit.nl

6.1.2

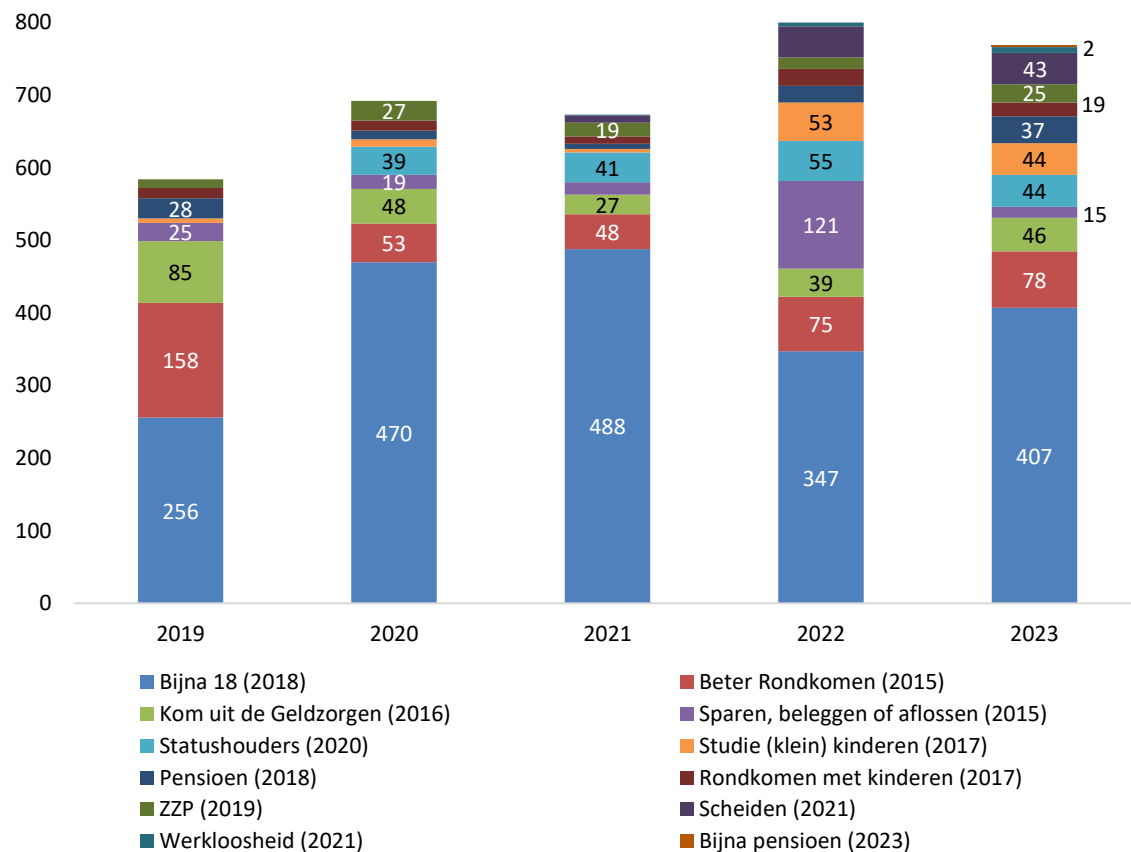
Gebruik geldplannen Nibud

Het Nibud (het Nationaal instituut voor budgetvoorlichting) biedt diverse geldplannen aan als hulpmiddel voor huishoudens om hun geldzaken in balans te krijgen en te houden. Er zijn geldplannen voor verschillende omstandigheden of levensgebeurtenissen. De geldplannen hebben een preventief karakter. Inwoners kunnen zelf met de geldplannen aan de slag of worden hierbij begeleid door hulpverleners. Waar nodig wordt in de geldplannen verwezen naar hulpverlenende instanties.

Er worden steeds weer nieuwe geldplannen ontwikkeld. Zo werd in 2015 het eerste geldplan “Beter rondkomen” gelanceerd en werd in 2023 het twaalfde geldplan “Bijna pensioen” toegevoegd.

In figuur 6.3 is het aantal geldplannen dat elk jaar wordt gemaakt door Zwolse inwoners, weergegeven. De figuur laat zien dat in 2023 ruim vierhonderd nieuwe geldplannen “Bijna 18” werden gemaakt. De gemeente Zwolle brengt dit geldplan actief onder de aandacht bij de doelgroep: elke maand worden felicitatiekaarten gestuurd naar Zwolse inwoners die 18 jaar worden waarbij wordt gewezen op dit geldplan.

Figuur 6.3 Aantal nieuwe Nibud geldplannen gemaakt door Zwolse inwoners

Bron: NIBUD

6.1.3

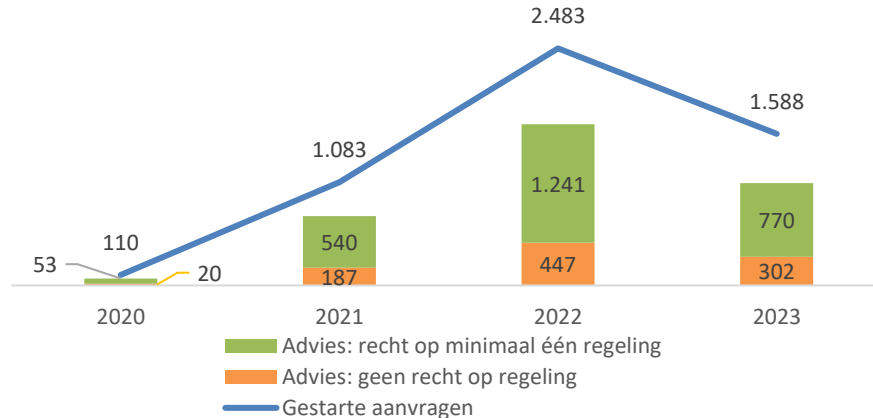
Gebruik instrument BerekenUwRecht

BerekenUwRecht is een online instrument, ontwikkeld door Nibud en Stimulansz, waarmee inwoners kunnen bekijken op welke tegemoetkomingen ze recht hebben. Het bestaat uit een landelijk deel en een gemeentelijk deel. Met het landelijk deel kan de inwoner zien op welke landelijke toeslagen, tegemoetkomingen en heffingskortingen hij recht heeft. Met het gemeentelijk deel kan de inwoner zien voor welke gemeentelijke regelingen hij in aanmerking komt.

In figuur 6.4 is te zien dat tussen 2022 en 2023 het aantal Zwolse inwoners dat BerekenUwRecht heeft gebruikt, is gedaald. In de jaren 2020 t/m 2022 nam het gebruik juist flink toe.

Van de berekeningen die elk jaar worden gedaan, is bij 72% tot 74% de uitkomst dat men recht heeft op minimaal één regeling.

Figuur 6.4 Aantal Zwolse gebruikers BerekenUwRecht

Bron: NIBUD

6.1.4 Deelname Week van het Geld

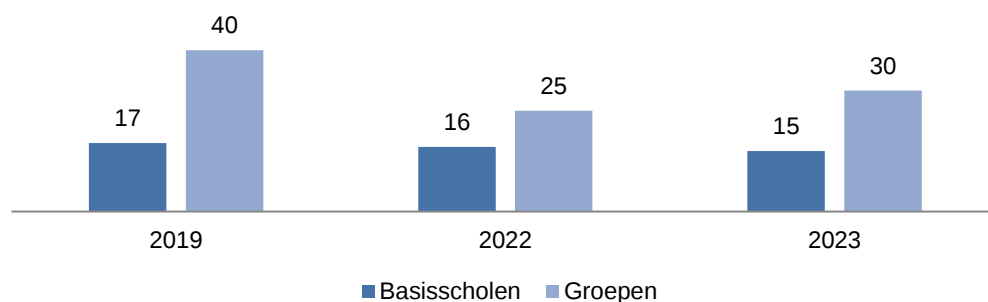
De Week van het Geld is een jaarlijks terugkerende, nationale projectweek voor voorheen alleen het basisonderwijs (groep 7 en 8). Sinds 2020 wordt ook geprobeerd het voortgezet en vervolgonderwijs bij deze week te betrekken.

Door Bank voor de Klas, een gezamenlijk platform voor financiële educatie door banken, worden gastlessen verzorgd. Deze worden gegeven door bankmedewerkers, maar ook medewerkers van de gemeente Zwolle geven deze gastlessen met gebruik van het materiaal van Bank voor de Klas.

In figuur 6.5 is te zien dat in 2023 15 Zwolse basisscholen hebben meegedaan aan de Week van het Geld. Hiermee werden naar schatting 30 groepen bereikt. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren.

In 2023 deden er geen middelbare scholen en vervolgoopleidingen mee aan de Week van het Geld.

Figuur 6.5 Deelname aan Week van het Geld door basisscholen*

* Vanwege de coronacrisis en de daarmee gepaard gaande schoolsluitingen, zijn in 2020 alle activiteiten rond de Week van het Geld afgeblazen. In 2021 heeft de Week van het Geld alleen digitaal plaatsgevonden.

Bron: Bank voor de Klas

6.1.5

Vroegsignalering

Om mensen met beginnende schuldenproblematiek sneller in beeld te krijgen is per 1 januari 2021 de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) gewijzigd. Sindsdien zijn gemeenten verplicht om aan de slag te gaan met signalen over betalingsachterstanden van inwoners. Deze ontvangen ze van zorgverzekeraars, energiebedrijven, woningverhuurders en drinkwaterbedrijven. Gemeenten moeten inwoners waarover ze signalen ontvangen actief benaderen en hulp aanbieden.

De gemeente Zwolle is eind 2019 al gestart met een pilot vroegsignalering. Bij meerdere signalen van vaste lasten partners op één adres, werd vanuit het sociaal wijkteam telefonisch contact gezocht of een huisbezoek afgelegd. Zo werden in het jaar 2020 144 huishoudens actief benaderd.

Sinds 2021 wordt de vroegsignalering uitgevoerd door team Schulddienstverlening. In tabel 6.1 is te zien dat sindsdien een fors hoger aantal huishoudens wordt benaderd met een hulpaanbod. In 2023 zijn bijna 3.000 huishoudens benaderd. Bij het merendeel gebeurde dit per e-mail. Met 208 inwoners is geprobeerd telefonisch contact te leggen. Hoeveel inwoners persoonlijk worden benaderd, hangt af van de beschikbare capaciteit. De selectie wordt gemaakt op basis van stapeling van signalen van vaste lasten partners op één adres.

In de toekomst zal worden geregistreerd in hoeverre inwoners ingaan op het hulpaanbod.

Tabel 6.1 Aantal huishoudens benaderd n.a.v. signalen betalingsachterstanden

Jaar	2020	2021	2022	2023
Aantal huishoudens benaderd met hulpaanbod	144	2.081	2.589	2.845

Aanpak voor jongeren met (beginnende) schulden

Bij de uitvoering van vroegsignalering is er speciale aandacht voor de doelgroep jongeren. Deze doelgroep is moeilijker te bereiken en eenmaal bereikt, lijkt de normale procedure niet aan te sluiten bij hun leefwereld en behoefte. Om deze reden is een speciale aanpak ontwikkeld met een combinatie van een schuldspecialist en een jeugdspecialist vanuit het wijkteam. Zij benaderen de jongeren waarover signalen binnenkomen.

De signalen kwamen voorheen binnen via de zogenoemde CAK lijsten: lijsten gegenereerd door het Centraal Administratie Kantoor met personen die vanwege een achterstand van meer dan 6 maanden in het betalen van de zorgpremie, onder de wanbetalersregeling vallen. Omdat inmiddels ook zorgverzekeraars betalingsachterstanden melden, is deze vroegsignalering nu de voornaamste vindplaats voor jongeren.

De aanpak voor jongeren met schulden kenmerkt zich door maatwerk en het intensieve karakter. Vaak moet eerst het vertrouwen worden gewonnen, is er meer tijd nodig en is er sprake van multiproblematiek. Zowel de vroegsignalering bij jongeren als de speciale aanpak voor jongeren met schulden, wordt vanaf 2024 geïntensiveerd doordat er (tijdelijk) meer capaciteit op ingezet kan worden.

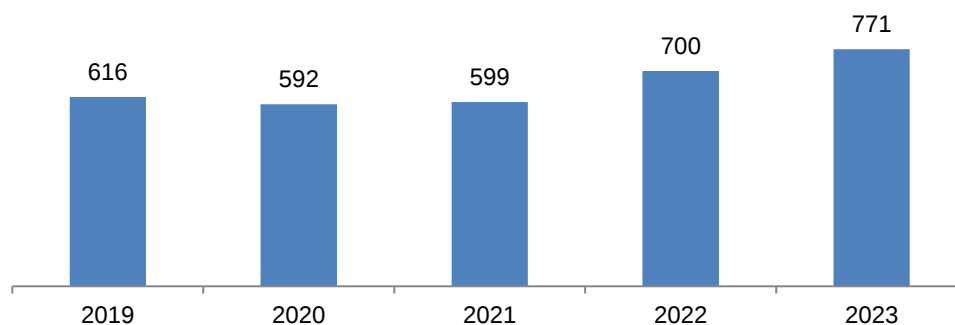
6.1.6 Gebruik Financieel Spreekuur Deltion College

Het Deltion College heeft sinds 2018 een financieel spreekuur dat wordt bemenst door Sociaal Raadslieden samen met stagiaires van de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening. Hier kunnen leerlingen bijna dagelijks binnenlopen om hulp te vragen en ze kunnen dagelijks contact opnemen via WhatsApp.

In 2023 hebben de Sociaal Raadslieden een uitbreiding van 16 uur gekregen voor dit financieel spreekuur. Met deze extra uren is een nieuw spreekuur specifiek voor Entree-studenten gerealiseerd en de mogelijkheden om studenten met (problematische) schulden te ondersteunen, zijn uitgebreid.

In figuur 6.6 is te zien dat het financieel spreekuur steeds vaker wordt bezocht door studenten. In de jaren 2019-2021 lag het aantal rond de 600, in 2023 waren het er 771.

Figuur 6.6 Aantal bezoekers financieel spreekuur Deltion College

Bron: Jaarrapportage de Kern – 2023

Studenten van het Cibap kunnen, na contact met hun decaan, ook terecht bij het financieel spreekuur van het Deltion College. Studenten van Windesheim en Viaa kunnen met geldvragen terecht bij de decanen.

6.2 Bereik ondersteuning bij geldproblemen

Sinds 2019 verlopen de aanvragen voor schulddienstverlening via Op Orde en het Sociaal Wijkteam. Sinds 2020 kunnen aanvragen ook rechtstreeks via de website van de gemeente Zwolle worden gedaan. In deze paragraaf beschrijven we het gebruik van de verschillende ondersteuningsmogelijkheden die de gemeente Zwolle biedt.

6.2.1 Bereik schulddienstverlening

Bij elke aanvraag wordt beoordeeld of schulddienstverlening nodig is of dat een lichtere vorm van ondersteuning volstaat. Indien blijkt dat schulddienstverlening nodig is, kan uit verschillende soorten worden gekozen. Vaak worden bij één inwoner meerdere soorten ingezet. De verschillende soorten ondersteuning en het gebruik ervan, zijn hieronder kort beschreven.

Informatie en advies

Sommige inwoners kunnen met een beetje hulp hun (dreigende) financiële problemen zelfstandig oplossen. Met de ondersteuning 'Informatie en Advies' wordt er gezorgd voor inzicht gegeven in de financiën en keuzes die zijn gemaakt. Ook kunnen doorverwijzingen naar andere instanties worden gedaan, bijvoorbeeld naar

hulpverleners die kunnen helpen bij het oplossen van psychosociale problemen. Of naar vrijwilligersorganisaties, maatschappelijk werk of onderwijsinstellingen. In overleg met de inwoner wordt er zo nodig ook contact opgenomen met schuldeisers. Wanneer dan blijkt dat er bijvoorbeeld een betalingsregeling of schuldregeling nodig is, wordt er overgeschakeld naar een andere vorm van ondersteuning of wordt de inwoner doorverwezen.

In figuur 6.7 is te zien dat elk jaar een klein aantal inwoners wordt ondersteund met informatie en advies. In 2023 waren het 22 inwoners wat beduidend meer is dan de 3 inwoners het jaar ervoor.

Budgetbeheer

Budgetbeheer betekent dat de gemeente tijdelijk het inkomen van een inwoner met financiële problemen beheert. In figuur 6.7 is te zien dat budgetbeheer de meest ingezette vorm van ondersteuning is. In 2023 zaten 276 inwoners in budgetbeheer. Dat aantal is redelijk vergelijkbaar met de jaren 2021 en 2022, maar is lager dan de jaren daarvoor.

Daarnaast zijn gemeenten sinds 1 januari 2022 volgens de Wet Inburgering verplicht om statushouders financieel te ontzorgen. Dit houdt in dat gemeenten in ieder geval de betalingen van huur, gas, water, elektra en de zorgverzekering doen namens de statushouders. Het aantal statushouders wiens budget wordt beheerd, ligt de laatste twee jaar logischerwijs veel hoger dan in de jaren ervoor.

Sociale lening

Een sociale lening is een lening bij de gemeente waarmee in één keer alle schulden worden afgelost. Dit wordt ook wel herfinanciering genoemd. Deze lening moet binnen 3 jaar worden terugbetaald.

In figuur 6.7 is te zien dat het aantal sociale leningen in de afgelopen jaren vrij constant is. In 2023 zijn er 17 sociale leningen afgesloten.

Schuldregeling

Als de inwoner niet de volledige schuld binnen 18 maanden kan aflossen, wordt een voorstel gedaan aan de schuldeisers met het percentage van de schulden dat afgelost kan worden. Als alle schuldeisers akkoord zijn met het voorstel, kan de regeling van start. Er zijn twee soorten schuldregelingen:

- **Saneringskrediet.** In het geval van een saneringskrediet sluit de gemeente een lening af met de inwoner. Met deze lening wordt het met de schuldeisers afgesproken deel van de schulden in één keer afgelost. Het voordeel hiervan is dat de inwoner vervolgens alleen nog een schuld heeft bij de gemeente, namelijk het krediet dat in 18 maanden¹⁹ moet worden afgelost. In figuur 6.7 is te zien dat de inzet van saneringskredieten is toegenomen in de afgelopen jaren. In 2023 zijn er 109 saneringskredieten afgesloten. Deze ontwikkeling zien we ook landelijk.²⁰
- **Schuldbemiddeling.** Net als bij een saneringskrediet, maakt de gemeente afspraken met de schuldeisers over het aandeel van de schulden dat wordt afgelost. Dit aflossen gebeurt niet in één keer met een krediet, maar

¹⁹ De aflostermijn was tot 1 juli 2023 36 maanden. Zie Wet gemeentelijke schuldhelpverlening.

²⁰ NVVK Jaarverslag 2023

stapsgewijs gedurende 18 maanden²¹. Eventuele veranderingen in de afloscapaciteit van de inwoner, bijvoorbeeld door wijzigingen in het inkomen, worden daarbij meegenomen.

In figuur 6.7 is te zien dat het aantal schuldbemiddelingen, in tegenstelling tot de saneringskredieten, afneemt. In 2023 werd deze vorm van schuldregeling nog maar vijf keer ingezet. Ook landelijk is sprake van een afname in het gebruik van schuldbemiddeling.²²

Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen (WSNP)

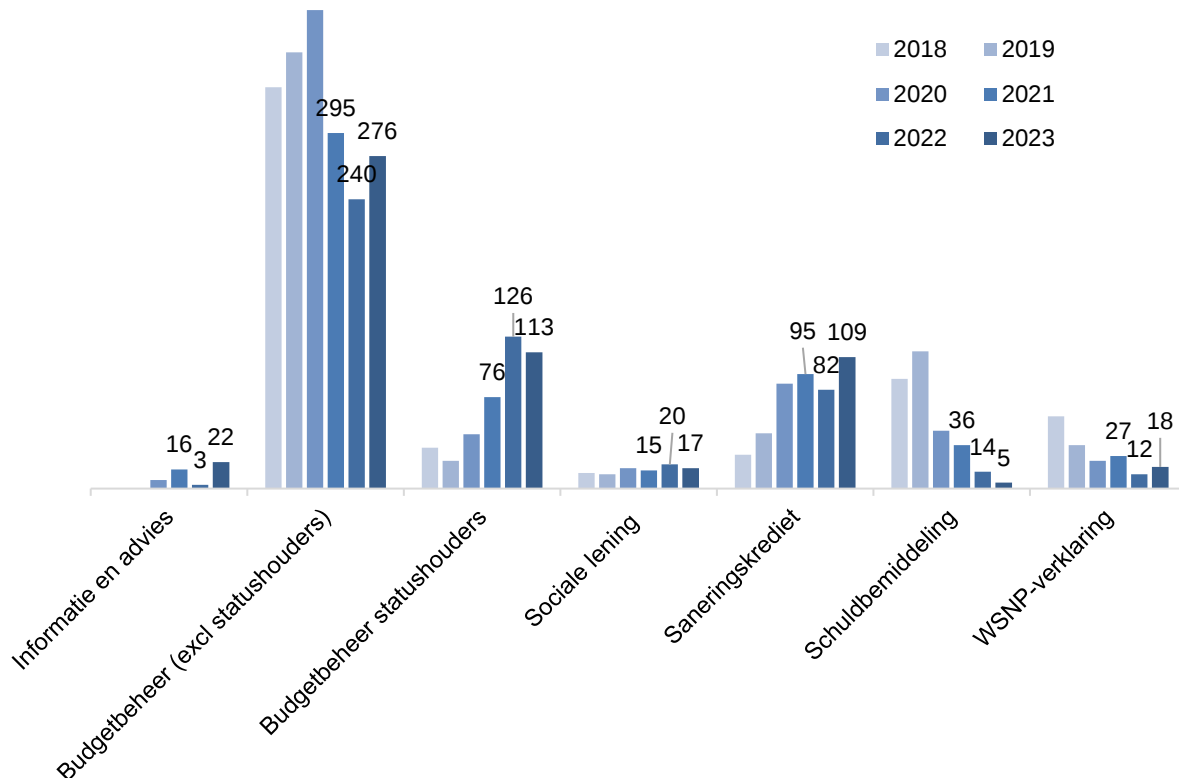
Wanneer het niet lukt om een schuldregeling (met schuldbemiddeling of een saneringskrediet) te treffen, bijvoorbeeld omdat één of meerdere schuldeisers niet akkoord gaan, kan bij de rechtbank een aanvraag voor toelating tot de WSNP worden ingediend. Daarbij is een verklaring van de gemeente nodig waaruit blijkt dat het minnelijke traject is mislukt of niet mogelijk is. De rechtbank maakt een saneringsplan en schuldeisers zijn verplicht om hieraan mee te werken. Ook voor deze regeling geldt dat binnen 18 maanden het afgesproken deel van de schulden moet worden afgelost²³. In figuur 6.7 is te zien dat in 2023 18 inwoners zijn begeleid richting een WSNP traject. Sinds 2020 schommelt dit aantal tussen de 12 en 27. In de jaren daarvoor werden meer inwoners begeleid richting een WSNP traject. Deze afname komt doordat het de laatste jaren vaker lukt om een regeling te treffen met de schuldeisers in het minnelijke traject, al dan niet na toepassing van een dwangakkoord via de rechter.

²¹ Ook deze aflostermijn is gehalveerd en was tot 1 juli 2023 36 maanden. Zie Wet gemeentelijke schuldhelpverlening.

²² NVVK Jaarverslag 2023

²³ Ook bij de WSNP regelingen is de aflostermijn gehalveerd naar 18 maanden. Zie Wet gemeentelijke schuldhelpverlening.

Figuur 6.7 Aantal inwoners met gemeentelijke ondersteuning bij schulden

6.2.2

Bereik Perspectieffonds

Het Perspectieffonds is opgezet om inwoners met schulden tot €5.000 snel en adequaat te helpen. In eerste instantie was het Perspectieffonds gericht op jongeren tot 27 jaar. In de loop van 2021 is het Perspectieffonds beschikbaar gesteld voor inwoners van alle leeftijden.

Het doel is om hen enerzijds te helpen met het oplossen van de schulden en anderzijds een perspectief te bieden. De aanpak behelst dan ook een financieel spoor en een sociaal spoor. Op het sociale spoor worden afspraken gemaakt over de te bereiken doelen, bijvoorbeeld het afmaken of starten van een opleiding of het werken aan financiële zelfredzaamheid met inzet van budgetbeheer.

In 2023 werden 35 mensen geholpen met het Perspectieffonds. Dit is meer dan in 2022 toen 19 mensen door middel van het Perspectieffonds werden geholpen.

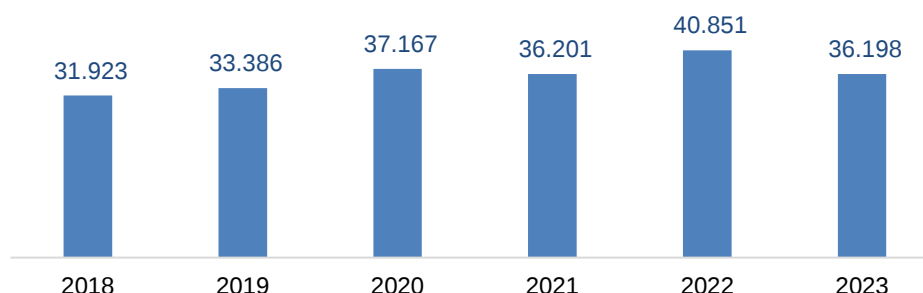
6.2.3

Bezoek website Mijn Geldzaken

Inwoners die ondersteuning ontvangen van de gemeente in de vorm van budgetbeheer en/of een schuldregeling, hebben toegang tot de pagina Mijn Geldzaken. Dit is een portaal waar je – na inloggen – je financiële gegevens kunt inzien en indien nodig kunt aanpassen. Er is helaas geen informatie beschikbaar van het aantal mensen dat inlogt op Mijn Geldzaken.

De website kan ook zonder inloggen worden bezocht door mensen die op zoek zijn naar informatie. In figuur 6.8 is het aantal bezoeken van de website te zien.²⁴ Het aantal paginabezoeken in 2023 was vergelijkbaar met het aantal paginabezoeken in de jaren 2020 en 2021. In 2022 lag het aantal paginabezoeken flink hoger. Dit kwam waarschijnlijk door de grote stijging van de energiekosten in dat jaar.

Figuur 6.8 Aantal bezoeken gemeentelijke webpagina Mijn Geldzaken

6.2.4

Doorlooptijden schulddienstverleningstrajecten

Een snelle afhandeling van de aanvragen voor schulddienstverlening geeft eerder duidelijkheid en zekerheid voor zowel de inwoner als de schuldeiser. In tabel 6.2 is te zien dat de intakes ruim binnen de normtijd van 28 dagen worden afgehandeld. In 2023 was de gemiddelde wachttijd 14 dagen, wat de kortste wachttijd is sinds 2018. Dit gemiddelde ligt overigens wel iets boven het landelijk gemiddelde van 12 dagen.²⁵ Ook de gemiddelde tijd tussen de intake en de aanvraag (wat betekent dat er een beschikking en plan van aanpak is) is met 25 dagen iets korter dan in 2022 en sowieso ver onder de norm van 90 dagen. Bij crisissituaties volgt binnen 3 dagen een gesprek met de inwoner, wat overeenkomt met de normtijd.

Tabel 6.2 Doorlooptijden schulddienstverlening

	<i>Norm</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gemiddelde doorlooptijd in dagen							
Aanmelding - intake	28	28	28	25	16	21	14
Aanmelding - aanvraag (beschikking & plan van aanpak)	90	34	28	28	20	26	25
Aanmelding - crisisinterventie	3	2	3	3	3	3	3

²⁴ Dit zijn niet unieke bezoekers. Er kunnen dus terugkerende bezoekers tussen zitten.

²⁵ NVVK Jaarverslag 2023

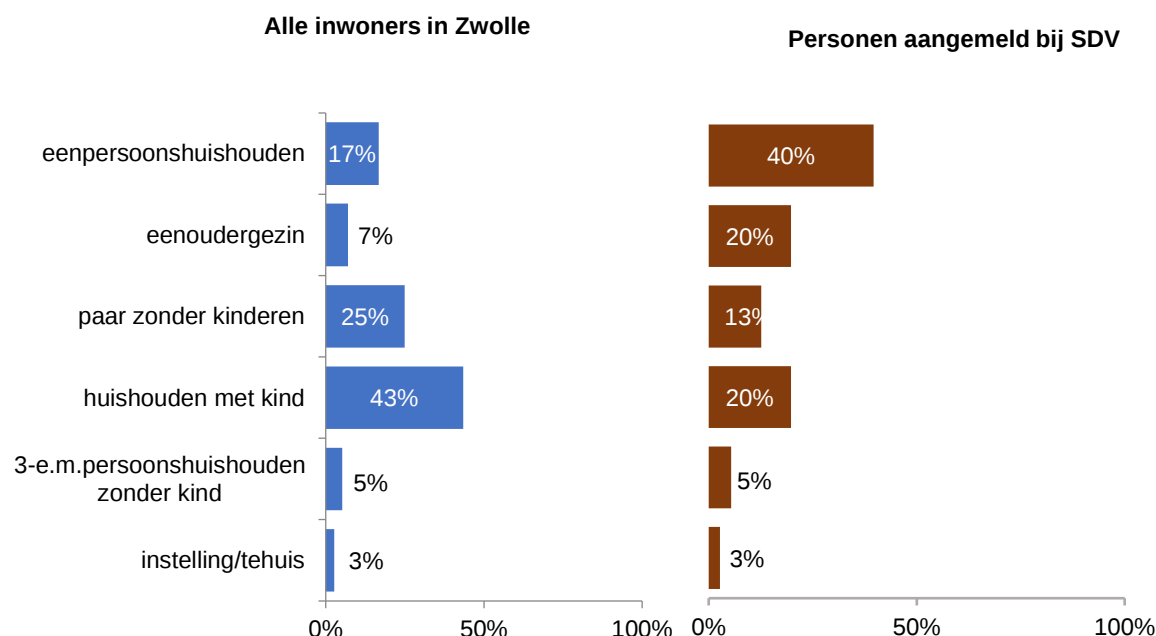
7 Kenmerken inwoners aangemeld schulddienstverlening

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste kenmerken van Zwolse inwoners die in 2023 hebben aangemeld bij de afdeling Schulddienstverlening.

7.1 Type huishouden

In figuur 7.1 is te zien dat de meeste personen die zich bij Schulddienstverlening aanmelden, tot een eenpersoonshuishouden (40%) behoren. Bij alle inwoners van Zwolle is dit bij slechts 17% het geval. Ook valt het op dat mensen die zich hebben aangemeld bij Schulddienstverlening minder vaak behoren tot een huishouden met kind(eren): 20% vergeleken met 43% van alle inwoners in Zwolle.

Figuur 7.1 Inwoners aangemeld bij schulddienstverlening naar type huishouden, 2023

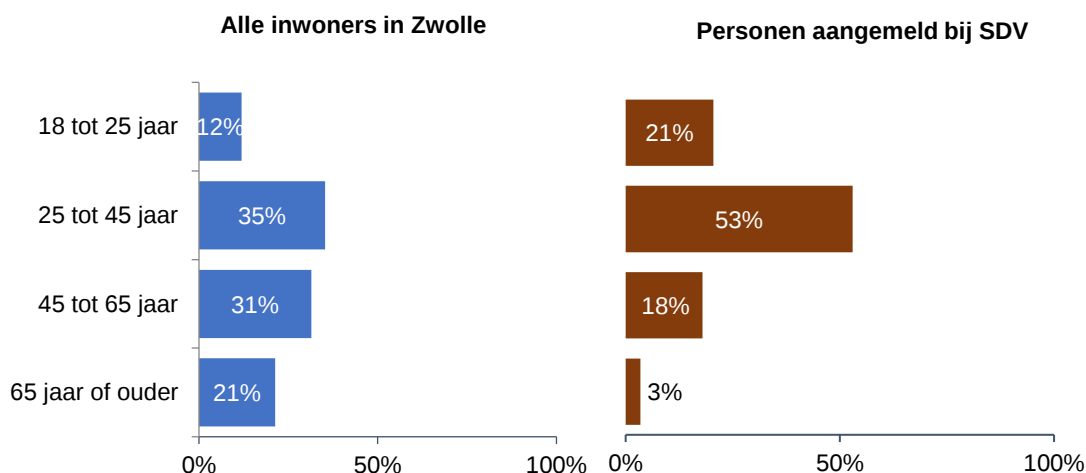

7.2 Leeftijd

In figuur 7.2 is te zien dat ruim de helft van inwoners die financiële ondersteuning vragen, tussen de 25 en 45 jaar oud zijn (53%). Van alle Zwolse inwoners is 35% tussen de 25 en 45 jaar oud. Deze leeftijdsgroep is dus oververtegenwoordigd onder de hulpvragers. Hetzelfde geldt voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 25 jaar: 21% van de inwoners die financiële ondersteuning vragen is een jongere, terwijl van alle Zwolse inwoners 12% 18 tot 25 jaar oud is.

We zien dat vergeleken met de totale bevolking van Zwolle een klein deel (3%) van de inwoners die zich hebben aangemeld bij Schulddienstverlening 65 jaar of ouder is. Ook 45-65 jarigen zijn ondervertegenwoordigd onder de hulpvragers.

Figuur 7.2 Inwoners aangemeld bij Schulddienstverlening naar leeftijdsgroep, 2023

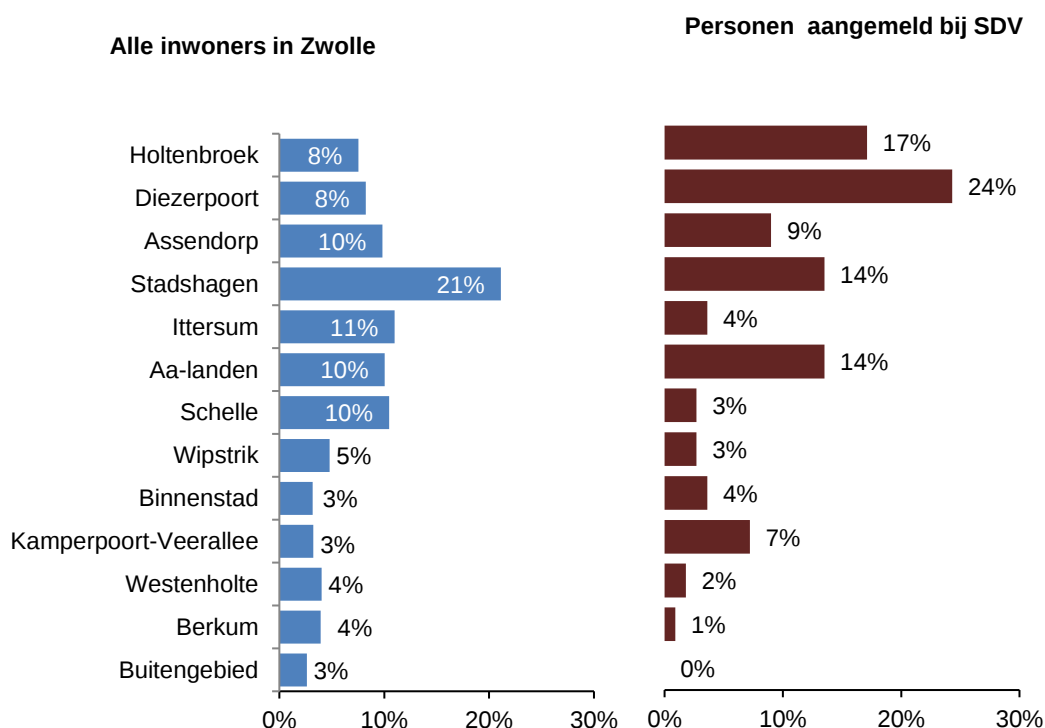

7.3

Wijk

In figuur 7.3 is te zien dat de meeste inwoners die zich aanmelden bij Schulddienstverlening in de wijken Diezerpoort en Holtenbroek wonen (41%). In heel Zwolle woont maar 16% van de inwoners in deze twee wijken. Ook zien we in figuur 7.3 dat relatief weinig mensen die zich aanmelden bij Schulddienstverlening in Stadshagen wonen (14% versus 21% in heel Zwolle).

Figuur 7.3 Inwoners aangemeld bij Schulddienstverlening naar wijken, 2023

8 Ondernemers en schulden

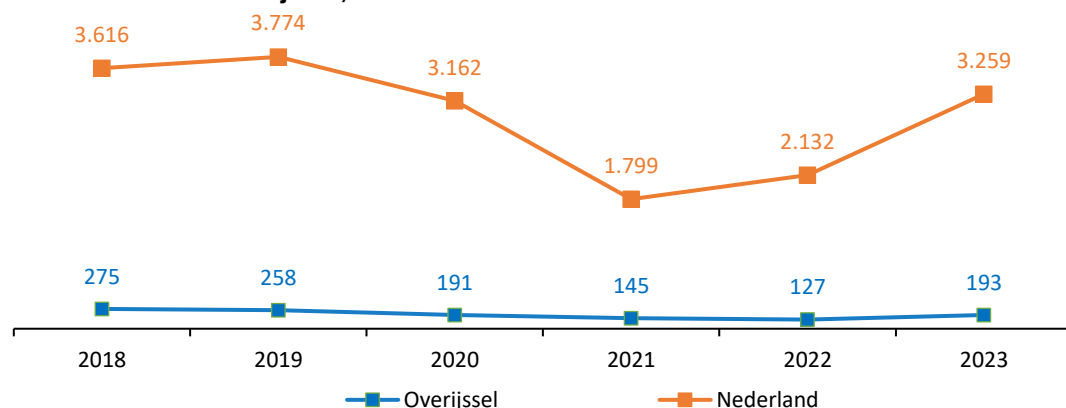
In dit hoofdstuk gaan we in op ondernemers en hun gebruik van de financiële ondersteuning van de gemeente Zwolle.

8.1 Faillissementen van bedrijven en instellingen

In figuur 8.1 is te zien dat het aantal faillissementen tussen 2022 en 2023 in Overijssel is gestegen. Ook landelijk was sprake van een stijging, al zette deze al in 2021 is en is de stijging groter.

In de jaren de jaren 2018-2022 daalde het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen in Overijssel gestaag. Tijdens de coronacrisis in 2020 en 2021 was er zelfs een sterke afname, zowel in Overijssel als in heel Nederland. Dit was een gevolg van de maatregelen die toen genomen werden om bedrijven tijdens deze crisis financieel te ondersteunen.

Figuur 8.1 Aantal faillissementen van bedrijven en instellingen inclusief eenmanszaken in Overijssel, 2018-2023

Bron: CBS Statline

8.2 Gebruik Bbz door ondernemers

Startende of gevestigde zelfstandig ondernemers met financiële problemen kunnen een beroep doen op het Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004). Voor deze monitor zijn de aanvragen van gevestigde ondernemers het meest relevant. Bij een Bbz aanvraag kan een ondernemer aanspraak maken op een bedrijfskapitaal of een periodieke uitkering. Een bedrijfskapitaal is meestal een lening van maximaal € 247.047²⁶ die in 10 jaar moet worden terugbetaald. Ook de periodieke uitkering wordt in principe verstrekt als een renteloze lening met de duur van maximaal 12 maanden welke met maximaal 24 maanden kan worden verlengd. Het inkomen wordt met deze uitkering aangevuld tot bijstandsniveau. Achteraf wordt bekeken of het bedrijf voldoende winstgevend is en of de uitkering geheel of gedeeltelijk moet worden terugbetaald.

²⁶ Zie: www.rijksoverheid.nl

In figuur 8.2 is te zien dat tussen 2022 en 2023 het aantal aanvragen voor een periodieke uitkering flink is gedaald. Ook het aantal aanvragen voor een verlenging van de periodieke uitkering is in deze periode gedaald.

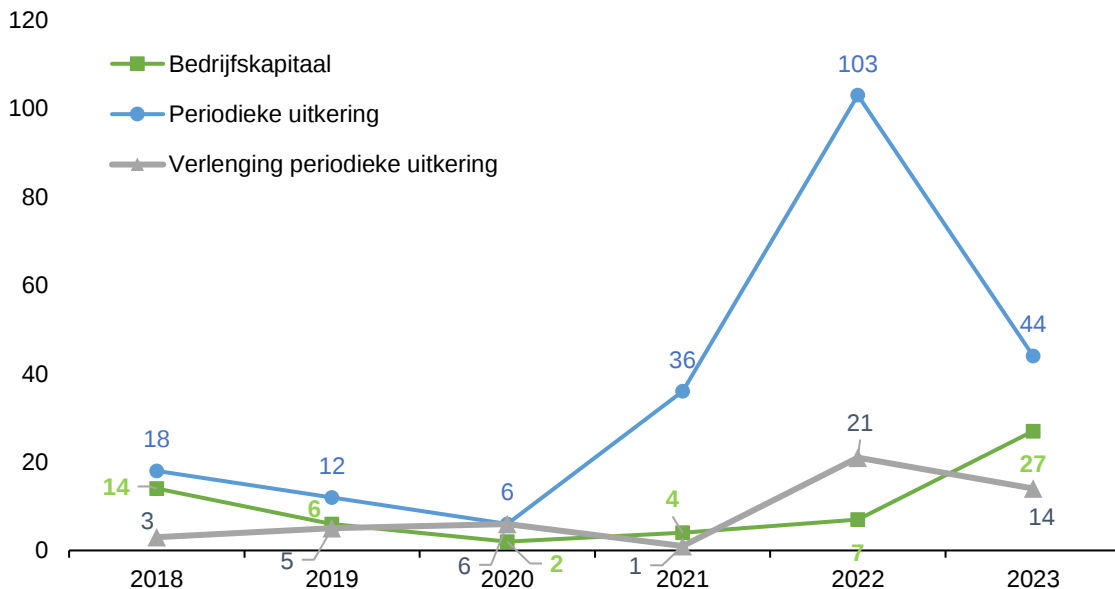
Na de coronacrisis was er juist een sterke toename in het aantal aanvragen. Dit kwam doordat de voorwaarden voor het aanvragen van het Bbz 2004 tijdelijk waren aangepast (oktober 2021-april 2022) om een zachte landing te bieden aan ondernemers die na afloop van de Tozo nog last hadden van corona gerelateerde problemen.

In figuur 8.2 is ook te zien dat het aantal aanvragen bedrijfskrediet is gestegen tussen 2022 en 2023. Het zit nu op een gebruikelijk pijl. In de afgelopen jaren was het aantal aanvragen voor bedrijfskredieten namelijk ongebruikelijk laag. Hiervoor zijn twee verklaringen:

1. In de jaren voor de coronacrisis waren de conjuncturele omstandigheden dusdanig gunstig dat er minder behoefte was aan bedrijfskredieten (ten opzichte van de jaren daarvoor).
2. Tijdens de coronacrisis waren er specifieke maatregelen (zoals de Tozo) voor ondernemers waardoor er minder aanvragen waren voor bedrijfskredieten.

Bij de toename tussen 2022 en 2023 speelt ook mee dat de Belastingdienst weer actiever aan het invorderen is.

Figuur 8.2. Aantal Bbz aanvragen van gevestigde Zwolse ondernemers, 2018-2023

8.3

Bereik schulddienstverlening ondernemers

Door een wijziging in de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening zijn gemeenten sinds 2021 verplicht om ook aan ondernemers schulddienstverlening te bieden. Daarnaast werkt de gemeente Zwolle samen met Over Rood, een landelijke organisatie die met inzet van vrijwilligers, ondernemers met financiële zorgen bijstaat.

In tabel 8.1 is te zien dat het aantal ondernemers dat wordt geholpen door de afdeling Schulddienstverlening sinds de start flink is gestegen en dat in 2023 70 ondernemers

zijn geholpen. Ook landelijk is het aantal ondernemers dat wordt geholpen door de gemeentelijke schuldhelpverlening, flink gestegen.²⁷

In tabel 8.1 is ook te zien dat het aantal Zwolse ondernemers dat wordt geholpen door Over Rood is toegenomen in de afgelopen drie jaar. In 2023 zijn 157 ondernemers aangemeld bij Over Rood en bij 114 ondernemers resulteerde dit in een hulptraject.

Tabel 8.1 Aantal ondernemers met financiële problemen dat is geholpen

Jaar	2021	2022	2023
Aantal ondernemers geholpen door			
Afdeling Schulddienstverlening	10	45	70
Over Rood	13	42	114

Bron: gemeente Zwolle en Over Rood

²⁷ NVVK Jaarverslag 2023

Bijlage 1 Gebruikte databronnen

Voor deze monitor is gebruik gemaakt van de volgende databronnen:

- De gegevens over de huishoudens met een laag inkomen in Zwolle komen uit het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV) van het CBS. Dit onderzoek wordt jaarlijks door het CBS uitgevoerd en heeft als doel 'een beeld geven van de samenstelling en verdeling van het inkomen en vermogen van personen en huishoudens in Nederland'. De cijfers van 2021 en de voorlopige cijfers van 2022 zijn in december 2023 op gemeenteniveau beschikbaar gekomen.
- In 2017 heeft het CBS de inkomensstatistiek herzien en voor de jaren vanaf 2011 opnieuw berekend. Sinds 2018 gebruiken we deze herziene cijfers in de armoede- en schuldenmonitor. Daardoor zijn de edities van de armoede- en schuldenmonitor vanaf 2018 niet vergelijkbaar met de edities tot en met 2017.
- De gegevens over het gebruik van de inkomensondersteunende regelingen zijn afkomstig uit gemeentelijke registraties en uit registraties van partnerorganisaties.
- De gegevens over schulden zijn afkomstig uit de gemeentelijke registraties en uit registraties van de partnerorganisaties.
- De achtergrondkenmerken van de inwoners die zich hebben aangemeld voor schulddienstverlening, zijn afkomstig uit het bevolkingsregister (BRP/peildatum 01-01-2024).
- Trends en ontwikkelingen uit voorgaande jaren worden weergegeven indien data uit eerdere jaren beschikbaar is.

Bijlage 2 Verklarende begrippenlijst

Aanvraag schulddienstverlening

Dit betreft een aanvraag om toegelaten te worden tot de schulddienstverlening conform de Wet gemeentelijke schulddienstverlening. Een aanvraag leidt tot een plan van aanpak waarbij afhankelijk van de situatie één of meer diensten kunnen worden aangeboden.

Beschermingsbewind

Bij beschermingsbewind neemt een bewindvoerder de financiële verantwoordelijkheid over van de betrokkene. Ook de administratieve verplichtingen worden door de bewindvoerder gedaan. Dit gebeurt als degene niet goed voor zijn geldzaken kan zorgen. De rechter kan een bewindvoerder benoemen. De kosten van het beschermingsbewind, kunnen veelal vergoed worden vanuit de bijzondere bijstand.

Budgetbeheer

Bij budgetbeheer wordt het financiële beheer overgenomen. De betalingen worden uitgevoerd door de budgetbeheerder. Er wordt met de inwoner een budgetplan opgesteld. De intensiteit en de duur van het budgetbeheer is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte.

Categorieën in- en uitstroom bijstand

Voor de instroom en uitstroom uit de bijstand heeft het CBS categorieën vastgesteld. Deze worden door gemeenten gebruikt in de registraties, zo ook in Zwolle. Enkele uitstroom categorieën die het CBS gebruikt, betreffen niet echt uitstroom vanuit het oogpunt van de gemeente. Dit geldt bijvoorbeeld voor de categorieën 'andere tenaamstelling' en 'overstap naar andere bijstandsuitkering'. Deze categorieën zijn daarom niet meegenomen in de telling. Daarnaast zijn sommige categorieën samengevoegd (zie tabellen B2.1 en B2.2).

Tabel B2.1 Reden instroom

CBS code	Categorie instroom CBS	Categorie in armoede- en schuldenmonitor
1	Beëindiging studie	Beëindiging studie
2	Beëindiging huwelijk/relatie	Beëindiging huwelijk/relatie
11	Arb.in dienstbetr./uitk.ziekte	Wegvallen werk inkomsten
13	Zelfstandig beroep of bedrijf	Wegvallen werk inkomsten
14	Uitkering werkloosheid	Wegvallen WW-uitkering
15	Uitk. arbeidsongeschiktheid	Overige redenen instroom
17	Alimentatie	Overige redenen instroom
19	Andere inkomsten	Wegvallen overige inkomsten
30	Ingeteerd op het vermogen	Wegvallen overige inkomsten
31	Bereiken 21 jarige leeftijd	Niet bij instroom meegenomen
32	Beëindiging detentie	Overige redenen instroom
33	Beëindiging verblijf buiten Nederland	Verhuizing naar Zwolle
34	Beëindiging verblijf zorginstelling	Overige redenen instroom
35	Beëindigen andere bijstandsuitkering	Niet bij instroom meegenomen
40	Oorzaak bij partner	Overige redenen instroom

41	Wijziging bijstandsnorm	Niet bij instroom meegenomen
42	Herkomst andere Gemeente	Verhuizing naar Zwolle
43	Overgang WIJ => WWB 2012	Niet bij instroom meegenomen
99	Niet van toepassing	Overige redenen instroom

Tabel B2.2 Reden uitstroom

CBS code	Categorie uitstroom CBS	Categorie in armoede- en schuldenmonitor
1	Aanvang studie	Aanvang studie
2	Aangaan relaties	Aangaan relatie
3	Bereiken AOW-gerechtigde leeftijd	Bereiken AOW-gerechtigde leeftijd
4	Overlijden	Overlijden
11	Arb.in dienstbetr./uitk.ziekte	Werk
13	Zelfstandig beroep of bedrijf	Overige redenen uitstroom
14	Uitkering werkloosheid	Overige redenen uitstroom
15	Uitk. ziekte/arbeidsongescht.	Overige redenen uitstroom
17	Alimentatie	Overige redenen uitstroom
19	Ander inkomen	Overige redenen uitstroom
22	Zelfst.beroep of bedrijf/Uit KunstenaarSchap	Werk
31	Geen inlichtingen	Geen contact
32	Verhuizing andere gemeente	Verhuizing uit Zwolle
33	Verhuizing naar buitenland	Verhuizing uit Zwolle
34	Niet versch.op herh.oproep inlichtingenplicht	Geen contact
35	Niet versch.op herh.oproep reïntegratiegesprek	Geen contact
90	Andere tenaamstelling uitkering	Niet bij uitstroom meegenomen
91	Detentie	Overige redenen uitstroom
92	Verkrijgen vermogen	Overige redenen uitstroom
93	Te lang op vakantie	Geen contact
94	Overgang naar andere bijstandsuitkering	Niet bij uitstroom meegenomen
97	Oorzaak bij partner	Overige redenen uitstroom

Hoofdkostwinner

Het CBS definieert een hoofdkostwinner als de persoon binnen een huishouden met de belangrijkste sociaaleconomische positie. Bij meerpersoonshuishoudens is dit in beginsel één van de paarleden of een ouder in een gezin. In complexere huishoudenssamenstellingen, zoals bij inwonende ouders, kan ook een ander persoon als hoofdkostwinner worden aangewezen. Indien er meer personen (of paren) in aanmerking komen, wordt de persoon (paar) met het hoogste persoonlijke inkomen aangewezen. In afwijking van voorgaande wordt voor huishoudens met winst en geen substantiële andere inkomsten, de persoon (paar) met de hoogste winst aangewezen. Indien zowel paarleden als andere personen in aanmerking komen, dan wordt voor paarleden het inkomen op paarniveau samengeteld.

Huishoudens met langdurig laag inkomen

Huishoudens met minimaal 4 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.

Huishoudens met laag inkomen

Huishoudens met minimaal 1 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.

Schuldregeling

Er zijn twee soorten schuldregelingen: schuldbemiddeling of een saneringskrediet. Beide soorten schuldregelingen hebben tot doel om een akkoord te bereiken met de schuldeisers over een gedeeltelijke aflossing van de schuld tegen finale kwijting van het restant. Bij schuldbemiddeling wordt het afgesproken deel stapsgewijs gedurende 18 maanden afgelost. Bij een saneringskrediet wordt het afgesproken deel in één keer afgelost met inzet van het krediet. Hierna moet de inwoner het krediet bij de gemeente terugbetalen gedurende 18 maanden.

Sociaal minimum

Het sociaal minimum is gelijk aan de hoogte van de bijstandsuitkering (tot aan de pensioengerechtigde leeftijd) en de AOW (vanaf de pensioengerechtigde leeftijd). In tabel B2.3 staan de (netto) bijstandsuitkeringen voor mensen vanaf 21 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd.

Tabel B2.3 Bedragen bijstandsuitkering per 1 januari 2024, netto per maand

Huishoudtype	Bedrag*
Alleenstaande en alleenstaande ouder	€ 1.283,83
Gehuwden/samenwonenden	€ 1.834,04

*Inclusief 5% vakantietoeslag. Voor gehuwden en alleenstaanden van 21 jaar of ouder die samenwonen met één of meer personen van 27 jaar of ouder waarmee kosten kunnen worden gedeeld, geldt op grond van de kostendelersnorm een lager bedrag.

Voor de kosten van kinderen ontvangt een huishouden toeslagen via de belastingdienst en de SVB. Alleenstaande ouders krijgen verder nog de toeslag voor alleenstaanden en zij hebben recht op extra kindgebonden budget.

Sociale lening

Een lening welke verstrekt kan worden voor het volledig herfinancieren van een aantal kleinere schulden of voor noodzakelijke uitgaven waarbij een lening bij een gewone bank niet mogelijk is.

Uitkering sociale voorziening

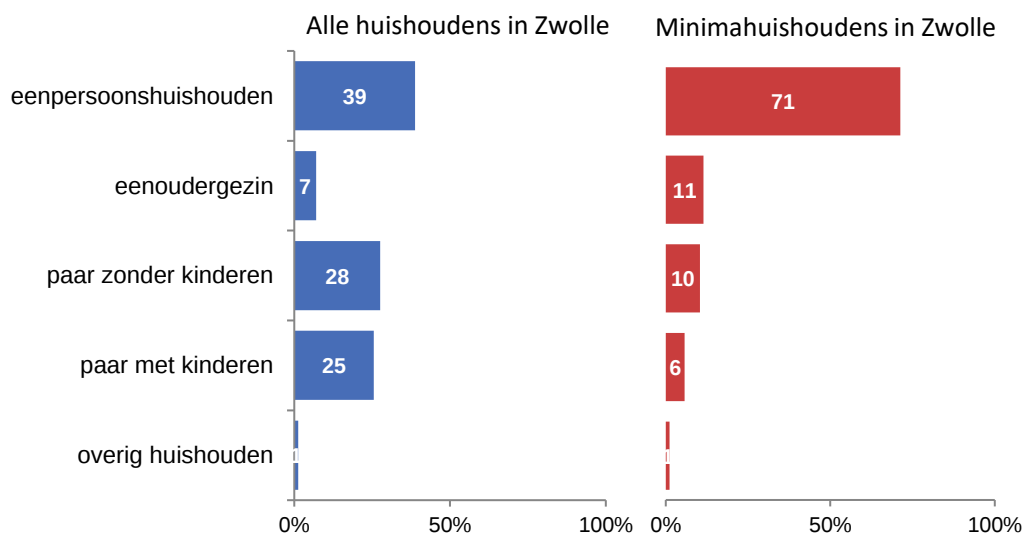
Deze term wordt door het CBS gehanteerd. Uitkeringen die hieronder vallen, zijn: uitkering op grond van Participatiewet, IOAW, IOAZ, BBZ en Wajong.

WSNP

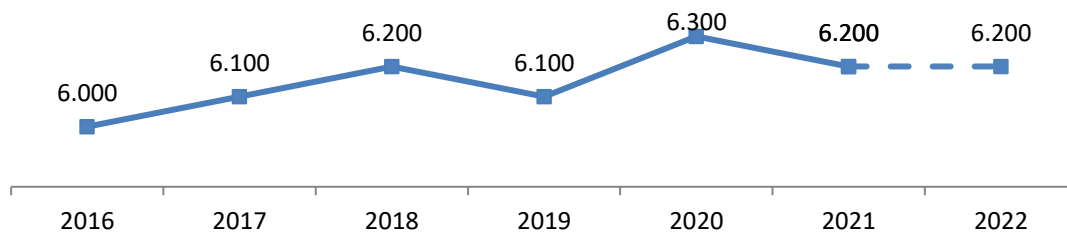
WSNP staat voor wettelijke schuldsanering natuurlijke personen. Wanneer het niet is gelukt om een (minnelijke) schuldregeling tot stand te brengen, kan de inwoner bij de rechter vragen om toegelaten te worden tot de WSNP. De gemeente geeft dan een verklaring af over het mislukte minnelijke traject.

Bijlage 3 Grafieken huishoudens inkomen tot 130% sociaal minimum

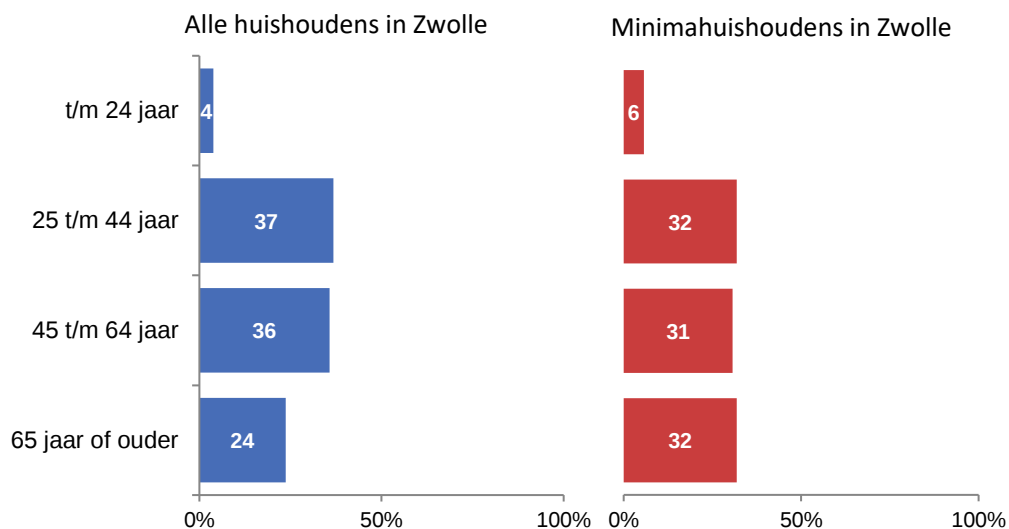
Figuur B3.1 Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum naar huishoudtypen, 2021

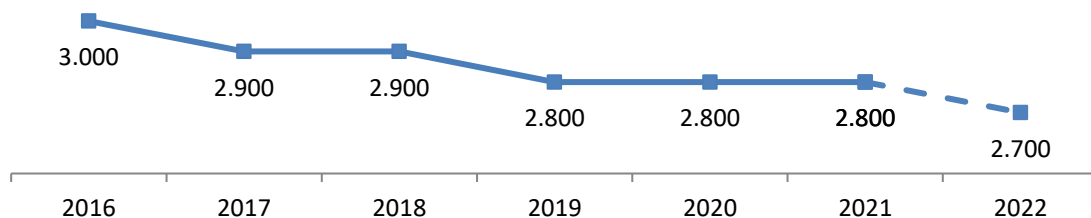
Figuur B3.2 Ontwikkeling aantal eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum, 2016-2022

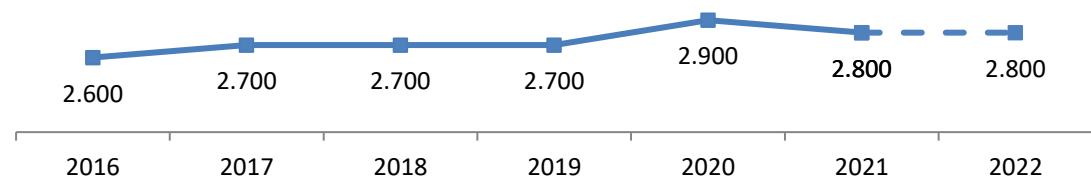
Figuur B3.3 Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum naar leeftijd hoofdkostwinner, 2021

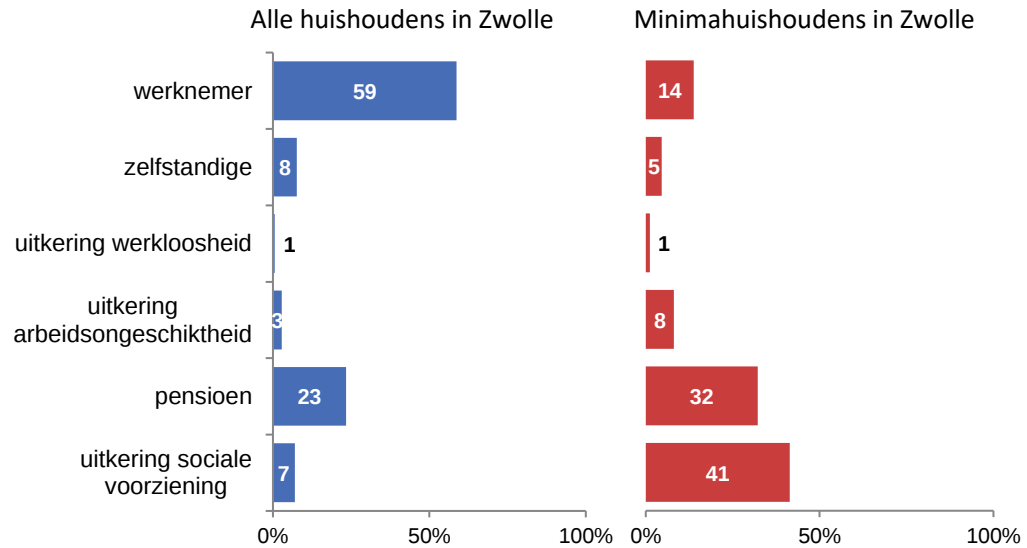
Figuur B3.4 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum met hoofdkostwinner in leeftijd 25-45 jaar, 2016-2022

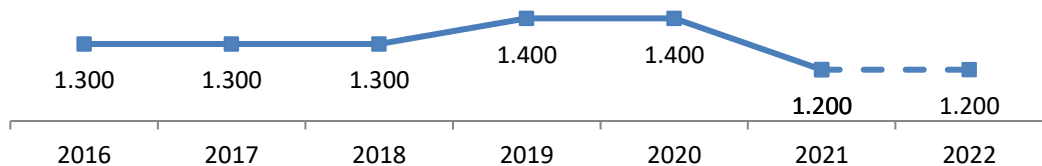
Figuur B3.5 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum met hoofdkostwinner in leeftijd 65 jaar of ouder, 2016-2022

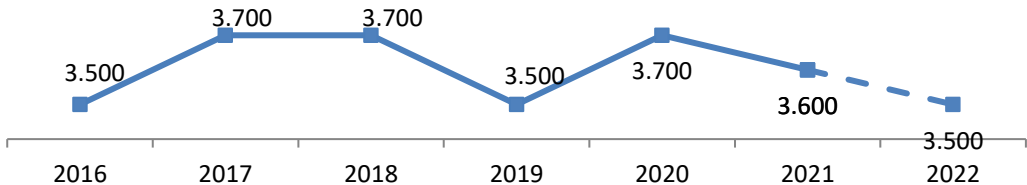
Figuur B3.6 Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum naar inkomensbronnen, 2021

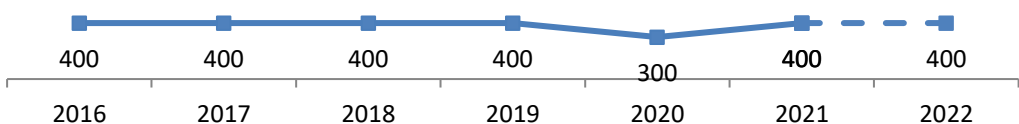
Figuur B3.7 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum met inkomen uit dienstverband, 2016-2022

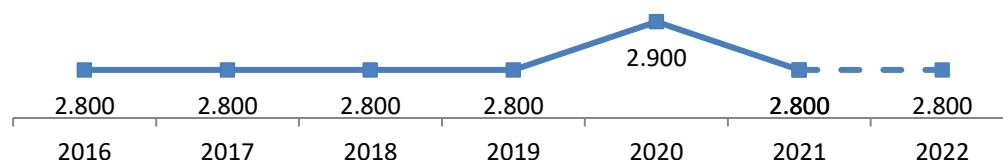
Figuur B3.8 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum met inkomen uit uitkering sociale voorziening, 2016-2022

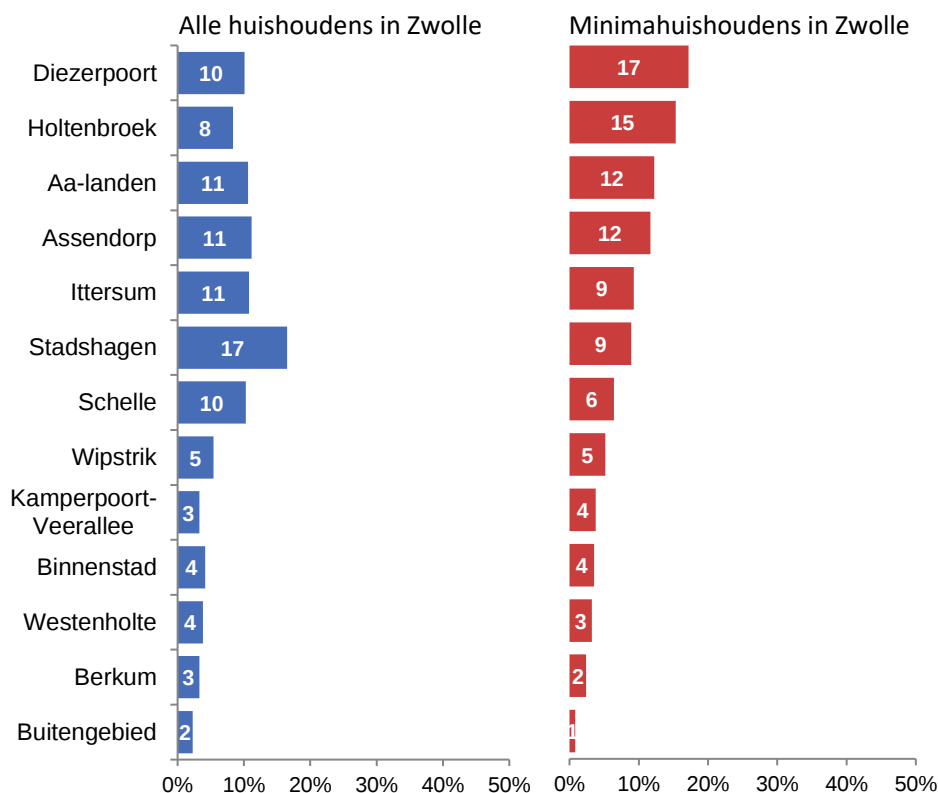
Figuur B3.9 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum met inkomen uit onderneming, 2016-2022

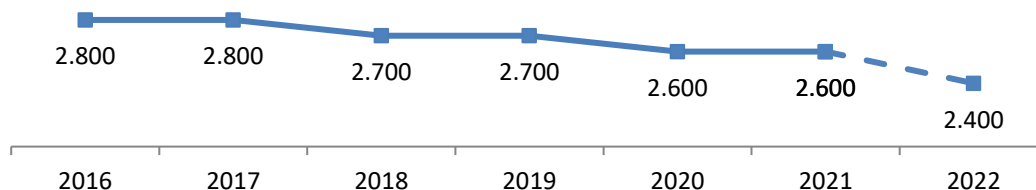
Figuur B3.10 Ontwikkeling aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum met inkomen uit pensioen, 2016-2022

Figuur B3.11 Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum naar wijken²⁸, 2021

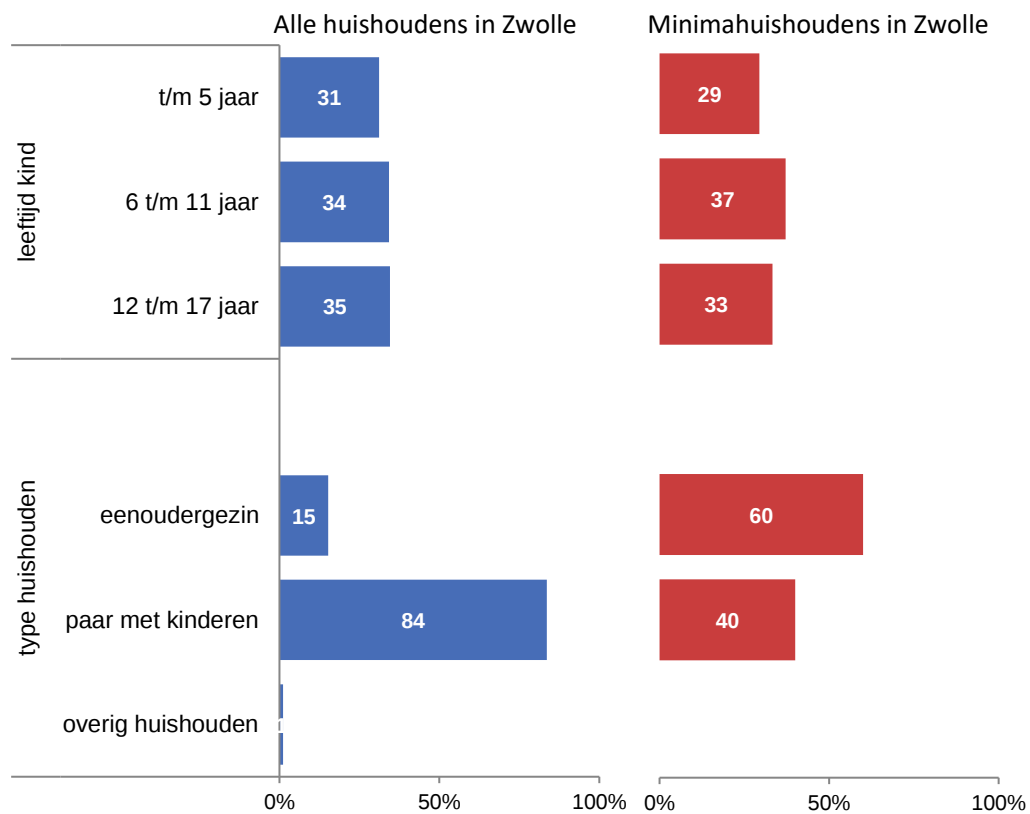

Figuur B3.12 Ontwikkeling aantal kinderen in huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum, 2016-2022

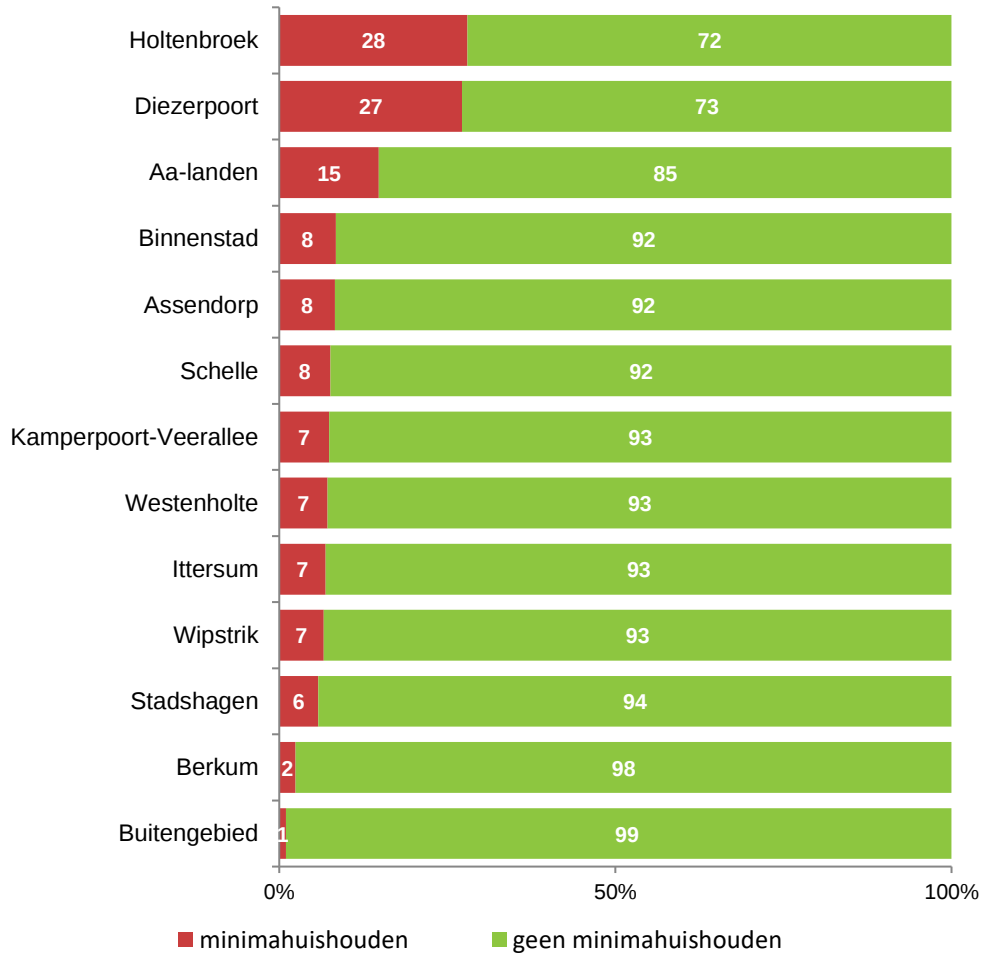

²⁸ Hierbij wordt de wijkenindeling van het CBS gehanteerd.

Figuur B3.13 Kenmerken van kinderen in huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum, 2021

Figuur B3.14 Aandeel kinderen in huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum per wijk, 2021

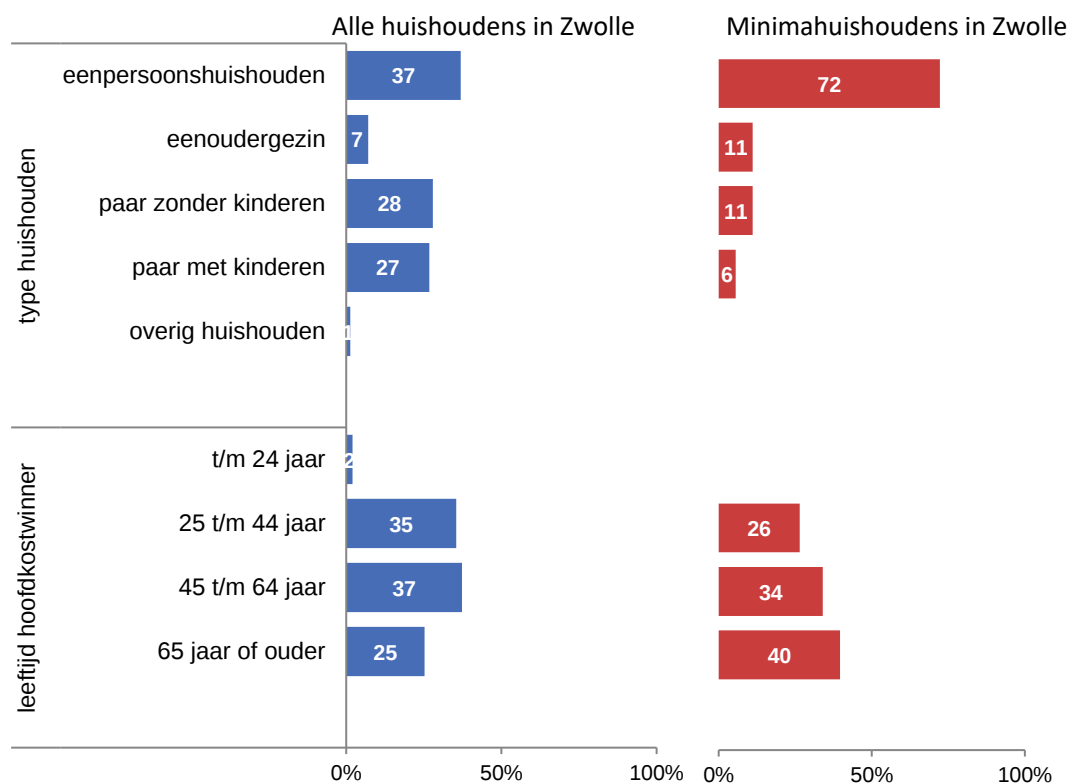
Bijlage 4 Tabel huishoudens met laag inkomen

Tabel B4.1 Huishoudens in Zwolle en Nederland met een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum(%)

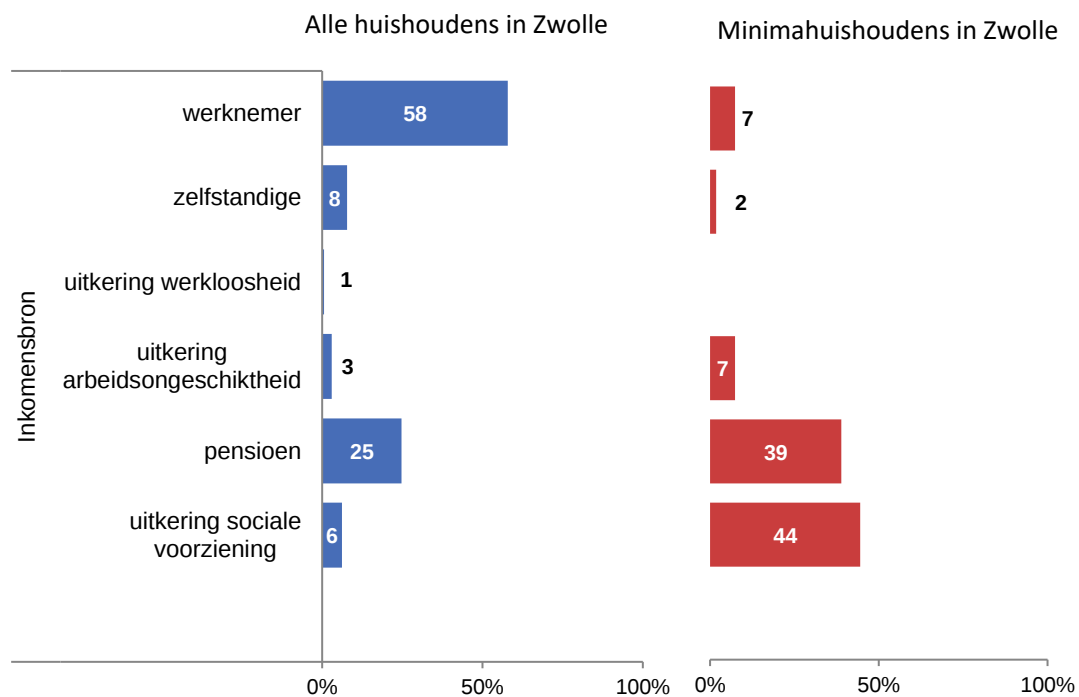
	Zwolle (110%)			Nederland (110%)			Zwolle (130%)			Nederland (130%)		
	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021
<i>Type huishouden</i>												
eenpersoonshuishouden	20,9	20,0	19,5	20,7	19,4	18,6	30,1	28,8	27,8	30,3	28,7	27,5
paar zonder kinderen	4,0	3,6	3,2	4,2	4,1	3,9	7,2	6,6	5,8	8,2	7,6	7,3
paar met kinderen	2,7	2,5	2,3	3,1	2,7	2,5	4,2	3,7	3,4	4,7	4,2	3,8
eenoudergezin	21,9	19,5	17,6	20,5	18,2	16,6	31,9	28,7	25,8	29,3	26,6	24,6
overig huishouden	7,6	8,9	7,2	7,1	6,0	5,5	12,9	13,0	11,6	11,5	9,8	9,1
<i>Leeftijd hoofdkostwinner</i>												
tot 25 jaar	21,5	17,0	14,9	18,5	15,6	13,2	30,6	25,7	23,0	26,8	22,8	20,1
25 tot 45 jaar	10,5	10,2	9,7	10,7	9,6	8,9	14,4	13,7	13,1	14,3	13,0	12,1
45 tot 65 jaar	10,8	10,3	10,0	9,8	9,4	9,0	14,2	13,6	13,0	13,0	12,4	12,0
65 jaar of ouder	11,3	11,2	11,0	12,1	11,6	11,4	22,1	21,3	20,5	23,2	22,1	21,3
<i>Inkomensbron</i>												
werknemer	1,7	1,8	1,6	1,9	1,8	1,5	4,0	4,2	3,7	4,0	3,9	3,4
zelfstandige	8,3	7,1	5,8	8,2	7,2	5,9	10,7	9,9	8,0	10,4	9,2	7,8
uitkering sociale voorziening	78,7	81,2	80,0	80,5	81,5	79,3	90,2	90,3	89,9	90,4	90,8	89,1
uitkering werkloosheid	17,5	15,7	19,9	16,8	16,6	19,2	31,5	25,9	32,9	27,9	26,6	31,1
uitkering arbeidsongeschiktheid	24,8	23,2	24,3	22,6	22,6	23,4	40,6	39,1	40,2	37,4	37,5	38,2
pensioen	11,4	11,3	11,2	12,5	12,1	11,9	22,0	21,6	20,9	23,6	22,8	22,1
<i>Kinderen in hh met laag inkomen</i>	7,4	7,3	7,0	8,5	7,9	7,4	10,6	10,2	9,8	11,9	11,4	10,8
Totaal huishoudens met laag inkomen	11,2	10,7	10,3	10,9	10,2	9,8	16,6	15,9	15,2	16,5	15,6	14,9

Bijlage 5 Grafieken huishoudens langdurig inkomen tot 130% sociaal minimum

Figuur B5.1 Verdeling huishoudens langdurig tot 130% van het sociaal minimum, diverse kenmerken, 2021

Figuur B5.2 Verdeling huishoudens langdurig tot 130% van het sociaal minimum naar inkomensbron, 2021

Bijlage 6 Tabel huishoudens met langdurig laag inkomen

Tabel B6.1 Huishoudens in Zwolle en Nederland met langdurig een inkomen tot 110% en 130% van het sociaal minimum(%)

	Zwolle (110%)			Nederland (110%)			Zwolle (130%)			Nederland (130%)		
	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021
<i>Type huishouden</i>												
eenpersoonshuishouden	11,9	12,6	12,6	12,4	12,6	12,6	19,3	20,0	19,7	20,7	20,8	20,3
paar zonder kinderen	2,0	2,1	2,0	2,1	2,2	2,1	4,4	4,3	3,9	5,0	4,9	4,6
paar met kinderen	1,1	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	2,0	2,0	2,1	2,2	2,0	2,0
eenoudergezin	11,8	9,9	9,5	10,2	9,4	8,8	20,0	17,6	16,3	17,4	16,1	15,0
overig huishouden	2,9	3,7	2,8	2,1	2,1	1,9	5,9	7,3	6,3	4,5	4,2	3,8
<i>Leeftijd hoofdkostwinner</i>												
tot 25 jaar	2,1	1,7	1,6	1,6	1,6	1,4	3,8	4,1	2,8	3,3	3,1	2,6
25 tot 45 jaar	4,9	5,2	5,2	4,6	4,6	4,5	7,3	7,6	7,6	7,0	6,9	6,7
45 tot 65 jaar	5,9	6,3	6,6	5,2	5,4	5,5	8,7	9,0	9,1	7,8	7,8	7,8
65 jaar of ouder	7,8	7,9	7,6	8,1	8,1	7,9	16,7	16,7	15,8	17,4	17,1	16,3
<i>inkomensbron</i>												
werknemer	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	1,2	1,3	1,2	1,4	1,4	1,2
zelfstandige	1,9	1,6	1,1	1,9	1,6	1,1	3,0	2,8	2,0	3,0	2,6	1,9
uitkering sociale voorziening	50,3	57,1	58,2	53,5	58,4	58,1	66,5	71,5	72,7	68,9	72,5	71,6
uitkering werkloosheid	1,6	2,6	1,2	1,9	1,8	2,0	5,6	5,4	4,7	6,0	5,3	6,2
uitkering arbeidsongeschiktheid	14,7	13,8	14,5	12,2	12,4	12,6	25,8	25,7	26,2	23,1	23,5	23,5
pensioen	7,6	7,8	7,6	8,1	8,2	8,1	16,3	16,7	16,0	17,3	17,4	16,8
<i>Kinderen in hh met langdurig laag inkomen</i>	3,8	3,7	4,0	3,9	3,9	3,9	6,2	6,1	6,3	6,6	6,5	6,5
Totaal huishoudens met langdurig laag inkomen	5,9	6,2	6,2	5,8	5,9	5,9	10,0	10,3	10,1	10,3	10,3	10,0

Bijlage 7 Tabellen uitkeringen

Tabel B7.1 Uitkeringen op 1 januari van het betreffende jaar, naar soort en duur

Aantal uitkeringen		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
soort	Bijstand (Participatiewet)	2.757	2.914	3.155	3.337	3.489	3.535	3.454	3.393	3.630	3.478	3.400	3.494
	IOAW/IOAZ	103	127	150	189	225	232	222	218	193	160	142	123
duur													
uitkering	< 0,5 jaar	459	451	473	527	455	359	358	350	431	361	338	366
	0,5 tot 1 jaar	284	367	390	388	398	396	306	275	348	255	268	311
	1 tot 3 jaar	815	833	892	978	1.049	1.043	963	864	847	811	744	722
	> 3 jaar	1.302	1.390	1.550	1.633	1.812	1.969	2.049	2.122	2.197	2.211	2.192	2.218
Totaal	Totaal	2.860	3.041	3.305	3.526	3.714	3.767	3.676	3.611	3.823	3.638	3.542	3.617

Tabel B7.2 Reden instroom uitkeringen van gemeente Zwolle

Reden instroom	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wegvallen overige inkomsten	158	210	251	296	288	272	205	258	215	216	234
Wegvallen werk inkomsten	312	280	234	184	179	174	172	225	151	158	222
Verhuizing naar Zwolle	165	142	157	159	121	120	125	129	129	115	119
Beëindiging studie	108	131	136	134	136	98	101	98	93	74	83
Wegvallen WW-uitkering	269	279	252	221	135	107	108	159	73	66	90
Beëindiging huwelijk/relatie	117	127	105	88	73	66	48	52	32	38	33
Overige redenen instroom	78	85	77	60	63	46	53	66	54	59	66
Totaal	1.207	1.254	1.212	1.142	995	883	812	987	747	726	847

Tabel B7.3 Reden uitstroom uitkeringen van gemeente Zwolle

Reden uitstroom	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Werk	390	397	363	400	430	409	365	339	430	352	283
Verhuizing uit Zwolle	194	176	211	179	166	144	124	163	107	126	137
AOW-gerechtigde leeftijd	49	42	68	41	36	79	57	87	78	70	58
Geen contact	104	91	105	118	126	122	81	101	88	61	54
Aanvang studie	53	67	65	71	68	63	84	76	63	50	36
Overlijden	25	16	18	19	24	20	32	33	28	27	26
Aangaan relatie	53	66	48	29	25	38	22	26	24	26	22
Overige redenen uitstroom	139	136	79	67	82	88	100	73	75	58	61
Totaal	1.007	991	957	924	957	963	865	898	893	770	677

Tabel B7.4 Leeftijd bij instroom bijstand

Leeftijdscategorie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
t/m 26 jaar	347	380	383	400	399	318	332	410	323	318	350
27 t/m 34 jaar	325	335	315	264	183	166	169	215	157	128	175
35 t/m 44 jaar	267	237	208	168	165	152	109	170	105	131	149
45 t/m 54 jaar	157	182	186	185	127	142	101	98	80	78	104
55 jaar en ouder	111	120	120	125	121	105	101	94	82	71	69
Totaal	1.207	1.254	1.212	1.142	995	883	812	987	747	726	847

Tabel B7.5 Leeftijd bij uitstroom bijstand

Leeftijdscategorie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
t/m 26 jaar	268	271	256	235	298	261	266	292	298	230	218
27 t/m 34 jaar	286	258	247	244	201	208	179	187	170	153	121
35 t/m 44 jaar	206	199	169	186	169	172	145	131	149	137	114
45 t/m 54 jaar	120	135	148	140	156	144	114	105	112	103	97
55 jaar en ouder	127	128	137	119	133	178	161	183	164	147	127
Totaal	1.007	991	957	924	957	963	865	898	893	770	677